

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
1 stolp, peti vrsta
malloglasov po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem c
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka
in dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cekovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Ljubljancani!

Dvakrat je bilo izza prevrata poklicano ljubljansko prebivalstvo, da vrši svojo ustavno mu zajamčeno volilno pravico in si izvoli občinski svet po svoji volji. Obkralj je bila stranka, ki je komandirala v Ljubljani desetletja, potisnjena v manjšino. V obupnem boju za svoj obstoj, je po volitvah l. 1921., v katerih je bila poražena, razpustila občinski svet in na njega mesto postavila vladnega komisarja. Da si zagotovi nadoblast, je prikrojila volilni red tako, da je stranki, ki dobi relativno večino glasov, dala dve tretjini mandatov. Ta bič, ki ga je spletla za opozicijo, je pa udaril demokratsko stranko samo. Pri volitvah 3. decembra 1922 je »Zveza delovnega ljudstva« odnesla zmago in dr. Perič je postal prvi »ljudski« župan ljubljanski. Že 10. junija 1924 pa je ista klika izposlovala razpust tistega občinskega sveta, ki je zasnovan obsežen komunalni program in ga tudi vršil. Na magistratu se je zopet vselil komisar, ki mu je po kratkem presledku, ko je bil vpostavljen kot vršilec ljudske volje bivši župan dr. Perič, sledil 10. novembra 1924 gerentski svet, obstoječ iz dr. Puca, Turka in Likozarja. Skoraj dve leti je ta vodil posle in šele ko je bil ta 6. oktobra 1926 razrešen, so se razpisale nove volitve, ki se bodo vršile v nedeljo 2. oktobra t. l.

SDS je sodelovala že pri delitvi Slovenije ob razdelitvi države na oblasti in takrat oropala Ljubljano, to naravno središče slovenskega naroda, njenega dominantnega položaja, kot prestolice Slovenije. Ista SDS je pogazila avtonomijo mestne občine in uvedla na magistratu ljubljanskem zistem dolgotrajnih komisarjev in gerentov in tako vzela ljubljanskemu prebivalstvu pravico soodločbe pri občinskem gospodarstvu.

Posledice te frivolne igre z ljudskimi pravicami so se pokazale najočitneje v občinski upravi, kjer se je ugnezdilo strankarstvo in protekcionizem. Ker ni bilo zakonitega občinskega zastopstva, je bila mestna uprava na milost in nemilost izročena samostojno-demokratskemu uradništvu in strankarskim komisarjem in gerentom. Zato bodi prva naloga, ki jo naj prevzame bodoči občinski svet, da uredi razmere na magistratu. Proč s strankarstvom, proč z objestnostjo vodilnih oseb! Na magistratu naj zavladajo poštenje in red, združen s primernim štedenjem.

Red je treba napraviti zlasti tudi pri Mestni hranilnici. Mesto da bi vršila svojo nalogo kot kreditno središče za občino, za trgovca in obrtnika ter zlasti omogočala in pospeševala rešitev stanovanjskega vprašanja, je postala Mestna hranilnica pod SDS arskim vodstvom zakladnica za samostojno-demokratske banke in baš vsled tega utrpela milijonske izgube. Dočim so dobivala strankarska podjetja pretirane kredite po znižanih obrestih, je moral naš mali človek še dalje plačevati visoke obresti. Neizprosno bo treba preiskati vse te nerednosti in poklicati krivce na odgovor, Mestno hranilnico pa vrniti mestu in meščanom!

Tudi stanje mestnih podjetij ni neoporečno. Kljub dragim investicijam vprašanje preskrbe Ljubljane z električno močjo ni še rešeno. Razširjenje električne cestne železnice je pri sedanjem stanju mestne elektrarne izključeno. Vodovod ljubljanski je v nevarnosti zaradi regulacije Save. Obe te življenjski vprašanji za prebivalstvo bo mogoče rešiti le sporazumno z državno in oblastno upravo, kjer pa ima baš naša stranka odločilen vpliv. Isto velja v še večji meri za regulacijo Ljubljanice. Vprašanje plinarne je odprto, cestna železnica čaka razširjenja, ž njo v zvezi je vprašanje ljubljanskih kopališč. Vseh teh vprašanj ne bo moglo rešiti zastopstvo sestavljeno iz razpadajoče samostojno-demokratske stranke, ampak le stranka, ki ima veljavo v deželi in državi in to je SLS!

Stanovanjsko vprašanje tudi z dosedanjimi zgradbami mestne občine, za katere je zasnovala načrt že Zveza delov. ljudstva, še od daleč ni rešeno. Predpogoj mu je zgradba prometnih sredstev — cest z električno železnico in avtobusnim prometom, z napeljavo elektrike, plina ter vodovoda in z zgradbo kanalizacije ne samo na ozemlju mestne občine, ampak tudi sporazumno s sosednjimi občinami (Vič, Zg. Šiška, Št. Vid, Ježica, Moste, Rudnik). Ustvariti je treba z mestnimi sosedi gospodarsko skupnost, mesto zvezati z okolico, obema na korist. Drugo je zagotovitev cenene gradbenega kredita in parcel za zidanje hiš. Mestni trg čaka nujne ureditve, ž njim se bo smotreno zboljšala aprovizacija, kar bo koristilo uradniku, obrtniku in delavcu.

Občina še danes ni izvršila važnih socialnih nalog. Pogrešamo še vedno zavetišč za delavske otroke, pogrešamo delavskih kuhinj in gospodinjstev šol za delavstvo, pogrešamo otroških igrišč s stalnim nadzorstvom. Občinska uprava se doslej, ako izvajamo podpore za obrtno-nadaljevalne šole, ni brigala za zaščito vajencev, ki jih štejemo v mestu par tisoč. Mestna občina doslej niti pri lastnih delavcih ni uredila starostne preskrbe, dasi mestno delavstvo plačuje za to posebne prispevke. Tudi zahteva mestno delavstvo opravičeno uvedbo delovnega reda. Pametna investicijska politika občine bo omilila brezposelnost med delavstvom in gospodarsko krizo med pridobitnimi sloji.

Vse te in še druge socialno-politične naloge bo pa mogel vršiti bodoči občinski svet le tedaj, če bodo imele v njem trdno večino stranke, ki imajo smisel za socialno bedo, česar o SDS nihče ne bo trdil.

Izvemši skrbi za ljudsko šolstvo je bilo doslej kulturno delovanje občine usmerjeno le v korist takozvanim višjim slojem. Ljubljana je eno izmed redkih modernih mest, ki še ne vzdržuje ljudskih knjižnic in čitalnic. Ljubljana tudi ne sme pozabiti, da je faktično kulturno središče Slovenije in mora podpirati vse izrazito slovenske ustanove, počenši z univerzo, akademijo znanosti in Narodno galerijo.

Občinski svet, ki bo po smotrenem načrtu vršil vse te važne naloge, bo v Ljubljancanih zopet zbudil zavest o pomenu in vrednosti samouprave. Ljubljancani, proč s stranko, ki je smotreno ubijala avtonomijo mestne občine, proč s stranko, ki se je predrzno igrala iz strankarskih razlogov z našo lepo občino!

SLS se je kljub denunciacijam in intrigam, ki jih je vprizarjala znana klika leto za letom, uveljavila v oblasti in državi. Ogromna večina slovenskega ljudstva je trdno v taboru SLS. SLS ima ogromno večino v oblastni skupščini. SLS je v tesni prijateljski zvezi z največjo državno stranko in ima kot taka merodajen vpliv tudi v vladi. Ljubljancani! Ako hočete, da se velike naloge občinske uprave, ki so zaostale po krivdi SDS, izvrše v soglasju z zastopniki SLS v vladi in v oblastni skupščini, tedaj volite 2. oktobra listo SLS, ki ima prvo škrinjo in ki ji je nosilec priznani socialni delavec, minister dr. Andrej Gosar!

Mestni odbor SLS.

Popolna konsolidacija v radikalni stranki.

SPORAZUM MED VSEMI VODITELJI RADIKALNE STRANKE. — VUKIČEVIČ PREDSEDNIK RADIKALNEGA KLUBA. — SOGLASJE GLEDE GLAVNEGA ODBORA NRS. NIHČE NE BO IZKLJUČEN.

Demokratski blok je že minul.

RADIČ SE PONUJA VLADI. — NEMCI SE POGAJAJO Z RADIKALI.

r Belgrad, 24. sept. (Izv.) Za 3. oktobra so sklicane seje skoro vseh parlamentarnih klubov. Zato do takrat ni pričakovati nobenih posebnih dogodkov, ki bi mogli biti v zvezi s položajem. Sicer pa bodo te seje odločile položaj. Na njih se bo najbolj jasno manifestiralo razpoloženje novoizvoljenih poslancev. Voditelji posameznih skupin, posebno v demokratskem in radikalnem klubu so pridno na delu, da za to seje pripravijo potrebno razpoloženje za svoje cilje in namere. Vse delovne voditelje na oni in na drugi strani je naperjeno proti vsakemu centrifugalnemu poskusu. Po dosedanjih poskusih se lahko ugotovi, da prevladuje povsod misel za ohranitev enotnosti.

V tej smeri se je posebno opazilo delovanje znanega radikalnega prvaka Ace Stanojeviča. On se že par dni mudi v prestolici. Tekom svojega bivanja je stopil v stik z različnimi prvaki radikalne stranke. Danes dopoldne je obiskal predsednika vlade Vukičevića. S predsednikom vlado se je razgovarjal skoro dve uri. Niti on niti predsednik vlade nista dala nobenih izjav. Politični krogi pripisujejo temu sestanku posebno pažnjo. Kakor nas je dobro poučena oseba informirala, gre za dalekosežno akcijo popolne konsolidacije razmer v radikalni stranki. Stanojevičeva akcija stremi za tem, da pride do popolnega soglasja med posameznimi voditelji in da bi se ta enotnost stališč manifestirala na prvi seji radikalnega kluba. V tem pogledu je imel Stanojevič uspehe. Na podlagi posvetovanj z najugled-

nejšimi člani radikalnega kluba je sestavil konkreten načrt za popoln sporazum. Glede posameznosti je znano, da bo predsednik radikalnega kluba Velja Vukičević in da ne bo iz kluba nihče izključen, da se je dosegel sporazum glede članov in predsedstva glavnega strankinega odbora. Na ta način bi bili prekržani vsi računi opozicije in radikalni klub bi v skupščini nastopil bolj enotno nego doslej.

Pri demokratih je še vedno opažati malo trenje med pristaši Ljube Davidoviča in pristaši taktike zunanega ministra Marinkoviča. Vendar tudi tu prevladuje odločna volja za ohranitev strankine enotnosti. To trenje je pripisovati bolj osebnim ambicijam posameznikov. O demokratskem bloku nihče več ne govori. Edino samostojni demokrat gonijo to lajno, ne da bi našli kakšen odmev.

Radič je spustil v javnost novo vest o možnosti koalicijske med radikalno stranko, SLS in njegovo stranko. Vidi se, da je sam Radič obupal nad sestavo bloka demokracije in poskuša sedaj na drugi strani.

Manjše skupine so še povsem brez orientacije o svoji taktiki v bodoči skupščini. Le glede Nemcev se zdi, da so se zelo približali radikalom. Na dosedanjih sestankih med predsednikom vlade Vukičevićem in zastopniki kluba nemške stranke dr. Moserjem in Schuhmacherjem, se zdi, da je že prišlo do konkretnih sklepov v obliki ožjega sodelovanja. Vlada nadaljuje s pripravljalnimi deli za narodno skupščino.

Prvi veliki uspeh slovenskega ministra in nosilca kandidatne liste SLS za Ljubljano.

SMODNIŠNICE SE ODSTRANIJO Z LJUBLJANSKEGA POLJA.

r Belgrad, 24. sept. (Izv.) Ministrski svet je danes na seji odobril vojnemu ministru pogodbo med ljubljansko občino in erarjem za premestitev smodnišnice na ljubljanskem polju. S tem se je tudi ta pereča zadeva na intervencijo naših poslancev končno ugodno rešila v zmislu želj ljubljanskega prebivalstva. Dosedanja smodnišnica se prestavi v takšen kraj, da ne bo več nevarnosti za ljubljansko mesto.

* * *

Pet let se je vodila borba proti smodnišnicam na ljubljanskem polju. Ko je Pokojninski zavod za nameščence gradil svoje hiše v Brinju pri Ljubljani, je poslanec Kremžar napravil prve korake in vložil spomenico v tej zadevi. Akcijo je nadaljevala potem »Zveza delovnega ljudstva« za ljubljansko občino, v Bel-

gradu pa poslanci dr. Korošec, Smodej, Sušnik, dr. Gosar. Akcija za odstranitev smodnišnic je večkrat naletela na ovire, ki so se zdele nepremostljive. Vedno in vedno se je pojavilo vprašanje: kam s smodnišnicami?

Kakor sporoča gornja brzojavka, je sedaj vprašanje v celoti rešeno. Za Ljubljano je dosežen eden največjih in najvažnejših predpogojev za razširjenje Ljubljane in njen napredok. Kdor vidi, kako rastejo nove hiše na Posavju proti Ježici in Št. Vidu, kdor ve, koliko se trudi sedanja občinska uprava, da se proti Ježici čimprej izpelje cestna električna železnica, bo znal prav oceniti ta veliki uspeh slovenskega ministra in nosilca naše kandidatne liste za sedanje občinske volitve.

Za pomoč po elementarnih nezgodah trpečemu prebivalstvu.

ODBOR MINISTROV IZDELUJE PREDLOGE. — DR. GOSAR BO VODIL KONFERENCO PREDSEDNIKOV OBLASTNIH ODBOROV. POMOČ PREZADOLZENIM KMETOM.

r Belgrad, 24. sept. (Izv.) Na današnji seji vlade se je predvsem nadaljevala razprava o pomoči prebivalstvu, ki je trpelo zaradi suše in drugih elementarnih nezd. Ministrski svet je izvolil posebni odbor ministrov, v katerem so minister za socialno politiko dr. Andrej Gosar, kmetijski minister Stanković, trgovski minister Spaho in prometni minister Milosavljević. Ta odbor ministrov bo imel jutri sejo. Njegova naloga je, da do 30. t. m. izdela konkretne predlog in ga predloži ministrskemu svetu, da se prebivalstvu na ta način preje pomaga. Končno veljavni predlog bo odbor sestavil posebno za konferenco, ki jo bo imel minister za socialno politiko dr. An-

drej Gosar dne 28. t. m. s predsedniki oblastnih odborov.

Nadalje se je na današnji seji razpravljalo važno vprašanje za kmetstvo ljudstvo, namreč o tem, kako pomagati prezadolženemu kmetškemu stanu. Ministrski svet je razpravljati o korakih, ki bi jih bilo treba podvzeti, da se prezadolženemu kmetškemu prebivalstvu da možnost čim hitreje odplačati te dolgeve in urediti svoj materialen položaj.

Po razpravi, v kateri so padli konkretni predlogi, je ministrski svet naročil odboru ministrov, da skliče konferenco strokovnjakov o teh vprašanjih in naj ministrskemu svetu stavi končno veljavne predloge.

AMERIKA PROTI FAŠISTOM.

v New York, 24. sept. (Izv.) Urad za naturaliziranje v Baltimoru je odklonil predlog 23 italijanskih fašistov za sprejem v ameriško državljansko zvezo. Odklonitev je utemeljil s tem, da so vsled fašistične prisege postali nesposobni za ameriško državljanstvo. Delovni sekretar Davis je izjavil, da se s tem stri-

nja. Naročil je tudi točno poizvedovanje o vsebini fašistične prisege ter bo predlagal, da se vsi fašisti izključijo od naseljenja, če bo preiskava dognala, da je fašistična prisega nezdržljiva z ameriški zakoni. Tudi se bo moralo ameriško državljanstvo odvzeti vsem onim Italijanom, ki so šele po svojem prihodu v Ameriko položili fašistično prisego.

Socialne dolžnosti mestne občine ljubljanske.

»Do danes mestna socialna politika ni prišla daleč preko ubožnega skrbstva v najprimitivnejši obliki.« — Jutro, 18. IX. 1927.

G. dr. J. Bohinjec je napisal v »Jutru« dva članka, tikajoča se socialnega skrbstva v ljubljanski mestni občini. V njih točno in pravilno ugotovi, da je bila doslej ta plat naše komunalne politike skrajno zanemarjena in da čakajo v tem pogledu bodoči občinski svet jako obsežne naloge. Žal je mož tu zamolčal, da je za vse dosedanje delo in nedelo ljubljanske mestne občine odgovorna izključno le stranka, v kateri ima tudi on sam nekaj besede, namreč SDS. Ona je bila do prevrata absolutni gospodar mestnega magistrata, po prevratu so se je pa sicer ljubljanski volivci otepali na vse mogoče načine, vendar si je znala v razpustitvi občinskih svetov, komisarijati, gerentstvi in potem svojih velikih županov skoro ves čas ohraniti vodstvo magistrata v svojih rokah in le naravno bi bilo, da bi bil prišel g. dr. J. Bohinjec s svojo kritiko in s svojimi nasveti tedaj, ne pa šele sedaj, tik pred — volitvami.

Skoro ves ljubljanski mestni magistrat je živo izpričevalo skrajno konservativne miselnosti žalostnega ljubljanskega »naprednjaštva«, a ravno ljubljandsko mestno socialno skrbstvo je pa še posebej glasen dokument največjega socialnega reakcionarstva tistega topega in lenega dela našega meščanstva, ki se zbira pod imenom »naprednjaštva« in »demokracije«. V vsej predvojni dobi se ni »napredni« magistrat brigal za drugega, kot da je nakazoval revežem po par kron miloščine, ki jo je v zmislu zakona moral in da je v spomin ne vem kakšnega jubileja cesarja Franca Jožefa zidal ubožnico, ki jo je tudi moral, za vse ostalo se ni brigal, kakor se »naprednjaštvo« sploh ni brigalo za vso socialno bedo in pereča socialna vprašanja revnih slojev ljubljanskega prebivalstva. Pač — prišel je nekoč svetel trenutek in prišle so »primerne okoliščine«, da je kupila mestna občina tudi znani Sangrad pri Cerkljah ter ga namenila za počitniško kolonijo revnim in bolehnim ljubljanskim otrokom, a že prihodnji »napredni« župan je smatral za svojo najnujnejšo dolžnost na polju komunalne socialne politike, da je to posestvo — prodal. In življenje je šlo zopet svojo staro pot dalje: »naprednjaštvo« je komодно in dobro živelo ter zvečer pri pivu in pečenici davilo ob stalnih omizjih klerikalnega zmaja, revno prebivalstvo je po plesnih luknjah stradalo in zmiralo.

Ko so prišli potem leta 1923. z zmago takozvane Zveze delovnega ljudstva prvič na

ljubljanskem magistratu do besede najširši sloji ljubljanskega prebivalstva in je tedanji občinski svet videl, da na kako socialno skrbstvo na dotlej tako »naprednem« magistratu niti mislil ni nihče, se je takoj oprijel dela in je na javni seji dne 16. oktobra 1923 sprejel pravilnik za organizacijo socialno politične uprave mestne občine ljubljanske, naslednjo pomlad dne 14. aprila 1924 je pa skušal s pravilnikom za podpiranje brezposelnih urediti še eno najvažnejših specialnih nalog socialnega skrbstva. Če prebere g. dr. Bohinjec ta dva pravilnika, bo uvidel, da prihaja s svojo iniciativo nekoliko prepozno, kajti vse, kar predlaga v zgoraj omenjenih dveh člankih in še precej več ter sistematičnejše, vsebujeja že ta dva pravilnika. Prvi popolnoma ustreza še danes, pri drugem pa žal ni prodrli oni del koncepta, ki je predvideval organizacijo izplačevanja brezposelnih podpor po gentskem sistemu in bi ga bilo treba v tem zmislu premeniti.

Tedanji občinski svet je šel še dalje ter votal v svojih proračunih tudi prav vse potrebne zneske za izvedbo v pravilnikih predvidene organizacije socialnega skrbstva, toda izvršujoči organi so tako odlašali z izvedbo sklepov občinskega sveta, da se je med tem intrigantstvu in nasilnosti reakcionarne SDS posrečilo brez najmanjšega razloga in povoda razgnati zakonito izvoljeni in poslušajoči občinski svet. S tem je bilo tudi zopet pokopano vse socialno politično delo in tozadevno skrbstvo potisnjeno nazaj na ono stopnjo, kot je bilo v dobi, ko je prodajala znamenita »napredna« gerentska trojica še platno po ljubljanskih ulicah. Polni dve leti je sedela trojica eksponentov »napredne« SDS na magistratu, iz številnih, ne ravno cenih potovanj križem Evrope bi mogli sklepati, da je bilo tudi na razpolago dosti denarja, Zakaj se torej ni oglašil g. dr. Bohinjec s svojo kritiko in s svojimi predlogi tedaj! V dolgih dveh letih bi se dalo z gerentstvom sijajno organizirati prvotno socialno skrbstvo. Toda naredili niso ničesar, še več, pokopali so celo že započeto delo zadnjega občinskega sveta.

Glede na ta dejstva je jasno, da morajo oni sloji ljubljanskega prebivalstva, ki so zainteresirani na modernem socialnem skrbstvu mestne občine, napeti vse moči, da na ljubljanskem magistratu ne pridejo več do odločujoče besede reakcija, koncentrirana v SDS. To je prvi pogoj, da pridemo tudi v Ljubljani vsaj do takega komunalnega socialnega skrbstva, kakršno izvaja drugod po Evropi že desetletja slednje provincialno gnezdo. F. E.

Stanovanjska akcija mestne občine ljubljanske pod sedanjim vodstvom.

Stanovanjska kolonija za topničarsko vojašnico.

Da bo pa ustrezno tudi modernejšemu pojmovanju in zahtevku zidanja stanovanj, je vladni komisar z gerentskim svetom začel z zgradbo skupine vil z dvema in štirimi stanovanji. Cela kolonija bo stala za topničarsko vojašnico. Tudi za to skupino 19 vil je napravil načrte mestni gradbeni urad. Zamišljeno je celo stavbišče kot moderna kolonija. Vsako stanovanje bo povsem ločeno, tvoreče samo zase prav za prav že vilo. V 19 vilah bo skupno 68 stanovanj z vsemi pritlikinami in vrtni. Če upoštevamo, da bo v doglednem času izpeljana na Ježico električna železnica, so vsi pomisleki, češ, da je kolonija preveč oddaljena iz centra, neutemeljeni.

Ker bodo zlasti ta stanovanja zanimala širšo javnost, naj navedemo podrobnejši pregled in razgled stanovanjske kolonije vil, zidanih po tipih IV, V in VI za topničarsko vojašnico. Najprej so 4 visokoprtilne dvodružinske hiše s popolnoma ločenimi vhodi in parcelami ter sledečimi objekti: klet za kurivo, klet za živila in pralnica; visoko pritličje: veža, kuhinja (25 kv. m), spalnica (13 kv. m), kopalnica, stranišče; mansarda: veža in dve spalnici (18 in 14 kv. m). Dalje 10 enonadstropnih vil s štiridružinskimi stanovanji in enim stopniščem. Vsako stanovanje je dobrih pred-sobo (6 kv. m), balkon za snaženje, stranišče, soba (22 kv. m) in kabinet (12 kv. m). V kleti bo pralnica in shramba za kurivo, razumljivo je, da pripada vsaki družini tudi lastno podstrešje. — 5 hiš, v vsaki po četrto stanovanj, ločenih s požarnimi zidi, s posebnimi stopnišči in posebnimi vhodi, vsebuječe vsako v pritličju: vežo, stanovanjsko kuhinjo (22 kv. m), kopalnico, stranišče; v prvem nadstropju: dve spalnici (20 in 14 kv. m) z vzdanimi omarami; v kleti pa: vežo, shrambo za kurivo, shrambo za živila in pralnico. Iz vsega je razvidno, da je kolonija vil povsem moderna, ustrezajoča tudi najbolj razvijenemu okusu. Stanovanja bodo sorazmerno poceni.

Zasilne hiše v Koleziji.

Da bodo pa mogli do udobnih stanovanj tudi siromašnejši sloji z manjšimi dohodki, gradi občina zasilne hiše v Koleziji, in sicer po načrtih mestnega gradbenega urada. V ce-

loti je 14 hiš, v vsaki po štiri družinska stanovanja — skupno 56 stanovanj. Vsako ima: vežo, shrambo, stranišče, kuhinjo (16 kv. m), sobo (16 kv. m). Vhodi ločeni. Samoobsebi je razumljivo, da so vsa stanovanja opremljena z vodovodom, električno razsvetljavo in kanalizacijo.

Lahko upamo, da bo s tem številom zelo omiljena stanovanjska kriza. Nekaj od teh stanovanj bo dograjenih že v novembru letošnjega leta, v ostala bo pa vselitev mogoča v sredini prihodnjega leta. S tem je občina pod sedanjim vodstvom storila polno dolžnost, če pa pomislimo, da je dala iniciativo tudi privatnikom za gradnjo stanovanjskih hiš s tem, da je razpisala na nove stavbe 20 letno davčno prostost in petletno dokladno prostost, ji ne moremo odrekati neminljivih zaslug za pobjanje stanovanjske bede.

Palača Delavske zbornice.

V teh kratkih obrisih je razvidno ogromno delo mestne občine pod sedanjim vladnim komisarjem in svetom. Predvsem je pa tudi velika zasluga mestne občine, da se je realizirala dolgoletna težnja delavskih slojev po lastnem poslopju Delavske zbornice. Mestna občina je poleg Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti začela graditi imponentno poslopje Delavske zbornice po načrtih gradbenega urada, in že zunanje lice kaže smoteno zamišljenost v stavbo, notranjost pa je urejena, da bi si človek bolj idealno ne mogel misliti. Poleg uradnih prostorov, 17 metrov dolge gledališke dvorane, bo v palači še 36 stanovanj po štiri, tri in po dve sobi z vsemi pritlikinami in kopalnicami, v kleti v bližini brezalkoholne gostilne pa 8 sob za brezposelne. Pravico oddajanja stanovanj ima izključno mestni magistrat razen pri eni tretjini stanovanj, katera predlaga Delavska zbornica. Proračun za celotno stavbo znaša 6 milijonov 800 tisoč dinarjev, katero vsoto bo krila mestna občina, vsoto pa odplačevala Delavska zbornica letno ca po Din 100.000 tako, da preide palača v njeno last po 15 letih. Da se je z zgradbo moglo pričeti, je Delavska zbornica dala 3.300.000 Din mestni občini štiri-odstotnega posojila. Trditi smemo, da se Slovenija lahko ponaša, ker ima ona baš prvo in edino moderno poslopje Delavske zbornice v celi državi. Stavba bo že letos pod streho, notranji prostori pa bodo sposobni za vselitev v prihodnjem letu.

Za olepšavo, izpopolnitev in napredek bele Ljubljane.

Mestna občina poleg gradnje hiš ni mogla in ni smela pozabiti na toli potrebno olepšavo in popravilo mesta ter posameznih predelov. S tlačenim asfaltom je tlakovala Gledališko, Beethovno in Knaflijevo ulico, dalje Kolodvorsko ulico, z bazaltoidom Pražakovo ulico, Slomškovo ulico, cel Kongresni trg, Cojzovo cesto, da ne omenjamo podrobnih popravil itd. Izvedena je bila kanalizacija Pražakove ulice, Bohoričeve ulice, Streliške ulice, Lattermanovega drevoreda, del Groharjeve ulice, Korunove ulice in Kongresnega trga. Reguliranje Gradaščice ob izlivu Ljubljanice je bilo vsekakor potrebno in končno tudi izvedeno. Nikakor pa ne moremo pozabiti uspešnega dela mestne občine za Barje. Popravljen je bil nekaj mostov in čez potok Farjevec na poti v Črno vas je bil napravljen nov železobetonski okvirni mostiček, izpeljan toli zaželen vodovod in po načrtih odbora za izuševanje barja izkopanih nekaj novih jarkov. Tudi glede razsvetljave mesta je občina pod sedanjim vodstvom izpopolnila vrzeli, razsvetlila je šentpetrski most in razširila in izboljšala električno razsvetljavo črto v Spodnji Šiški. V projektu je preureditev kopališča v Koleziji in je del projekta po načrtih ing. Trebšeta in ing. Kotluška že dovršen. Kar se pa tiče olepšave mesta, je v izredni meri, za kar mu gre izredna hvala, prispeval svetovno-znani arh. univ. prof. Josip Plečnik, ki je kot domačin iz ljubnezi do mesta Ljubljane stavil mestni občini svoje moči na razpolago brez-

plačno. Po njegovih načrtih je bil reguliran in renoviran Cojzov graben s Cojzovo piramido, renoviran šentjakovski trg, tlakovani Kongresni trg, izvedena obsežna ograja pred šentpetrsko vojašnico, renoviran bo Rimski zid in reguliran prostor pred Glavnim kolodvorom. Prav bi bilo, da mestna občina poskusi vse, da se še ostali načrti in nasveti g. arh. Plečnika izvedejo, da bomo tako čez nekaj let mogli reči, da je Ljubljana res adekvaten izraz in simbol slovenske kulture in individualnosti.

Pri letošnji pokrajinski razstavi ljubljanskega velesejma je mestna občina prvokrat razstavila vse svoje načrte projektiranih in že dogotovljenih svojih hiš in že iz te razstave se je publika mogla in se more prepričati o velikopotezni akciji občine in zlasti sedanjega vladnega komisarja ter sosveta.

Pozabiti pa tudi ne smemo, da je občina skušala na vse načine, da si pomnoži svoje nepremičnine z odkupom ali najemom. Izredne važnosti pa je, da je začela in skoro končala s pogajanjmi tvrdke Oesterreichische Kleinbahngesellschaft zaradi odkupa cestne železnice. Mestna občina ima v načrtu razširitev električne cestne proge in sicer v prvi vrsti Gornja Šiška—Vič, Ljubljana—pokopališče Sv. Križ in po Dunajski cesti proti Ježici.

V tej kratki dobi se je storilo za Ljubljano izredno mnogo in z mirno vestjo smemo trditi, da je vladni komisar z gerentskim svetom vršil v polni meri svojo dolžnost in je njegovo udejstvovanje le pozdravljati.

Kako je gospodarila v Ljubljani SDS.

1. Iz trga je SDS pregnala Antona Lovšina, kateri je imel stojnico na Vodnikovem trgu, kjer je prodajal suho robo; moral se je siloma umakniti, da je pozneje na istem prostoru lahko prodajal samostojni demokrat Rohrmann. Lovšin je bil s tem uničen. Šele, ko je bila SLS v sosvetu, se je Lovšinu krivica popravila. Lovšin je miren pristaš SLS.

2. Sluga Podobnik, ki je imel od fizikata uradno potrdilo, da ima nezdravo stanovanje, je prošil za stanovanje v mestni hiši. Eden izmed gerentov se je pa izrazil: »Če imate od hudiča dovoljenje, ga ne dobite.« (Podobnik ni naš somišljenik.)

3. Tržni organ, pristaš SDS, je v službenem času pobiral lansko leto glasovnice za trgovsko zbornico.

KLAVNICA.

Preišče naj se dobava strojev mestne klavnice; ba je bil najmanjši ponudnik za 4 milijone dinarjev, dejansko se je pa izdalo osem milijonov dinarjev. V času, ko je vladal gerentski svet, je šla družba Puc, Turk, Pestotnik in gradbeni inženir Zupanc na Češko ogledat stroje. Niso pa imeli s seboj strojnega inženerja. To potovanje je stalo mestno občino 106.000 Din. Po pogodbi bi imela mestna občina prevzeti stroje na kolodvoru v Ljubljani. (Takrat je bil v Pragi sokolski izlet.)

Marca 1925 so bili gg. Puc, Turk, Pestotnik, inž. Prelovšek, ing. Zupanc 14 dni na Dunaju; ne pa ing. Poženel, ki je vodil gradbeno dela v klavnici.

Ko je bila klavnica do polovice dokončana, so poslali šele ing. Poženela za 3 tedne v Nemčijo.

MESTNA PRISTAVA.

V Mestni pristavi so odpustili bivši gerenti 7 tesarjev, ki so imeli 15 do 20 službenih let pri mestu, eden od teh ima še celo sedem otrok. Dela je pa prevzel Zakotnik, tesarški mojster. Dalje so 2 kovača odpustili in takoj nadomestili z dvema novima.

MESTNO NADZORSTVO.

Gotovi delavci, pristaši SDS, so imeli 0.50 dinarjev več plače na uro, kakor naši somišljeniki. Našim delavcem so se namenoma dajala težja dela nego pristašem SDS.

Pazniki pri cestnem nadzorstvu so sami pristaši SDS razen enega. Paznik Orehek je državni upokojenec in tukaj nastavljen, pristaš SDS in agilen agitator. Nepristane so pritožbe proti tem paznikom.

Individuelno božičnico je SDS razdelila tako, da so svojim pristašem dali 60 odstotkov, pristašem drugih strank pa 30 odstotkov.

Tele ocvirke za danes. Imamo jih pa še celo kopo. Vsi bodo še na vrsti.

Mestni pogrebni zavod.

Ne vemo kolikokrat je že »Narod« ponovil napad na sosvetnike in komisarja radi mestnega pogrebnega zavoda. Naj bo tudi teh laži in zavijanj enkrat konec.

Mestni pogrebni zavod se je ustanovil tako, da je občina kupila svoječasno Doberletovo podjetje za znatno vsoto, pozneje pa še podjetje Josipa Turka. Pogrebni zavod je obekorišno podjetje in povsod stremi komunalna politika za tem, da se tako podjetje komunalizira. To načelo poudarja tudi motivno poročilo mestnega sveta iz leta 1907.

Poleg mestnega pogrebnega zavoda sta do zdajnjega časa ostajali še dve taki podjetji: Rojina v Šiški in »Concordia«, last usmiljenih sester sv. Vincenčijak. Že bivši župan dr. Tavčar se je z obema lastnikoma pogajal za odkup. Mestna občina je tedaj ponujala g. Rojini 50.000 zlatih predvojnih kron, pa se je g. Rojini zdelo še premalo. Sedanje vodstvo mestne občine je plačalo za Rojinovo podjetje 240 tisoč dinarjev. Ta znesek nikakor ne odgovarja predvojnemu 50.000 K, ampak je znatno nižji. Poleg tega g. Rojina ne prejme vsega zneska takoj, ampak se mu odšteje znaten del v obliacijah mestnega posojila. Ves nakup se je izvršil na podlagi proračuna in cenitve rešitve vrednosti inventarja. V cenilni komisiji ni bilo nobenega pristaša SLS in tudi g. Rojina ni naš somišljenik.

Popolnoma enako se je postopalo pri nakupu »Concordia«, le da je to podjetje veliko večje. Občina je isto tako na podlagi številnih cenitve in obračunov plačala za podjetje 450.000 Din. Bilanco in strokovno oceno je pred prevzemom pregledal in izdelal ravnatelj mestnega pogrebnega zavoda, ki ni pristaš SLS. Lastniki so za podjetje zahtevali najprej 600.000 Din. Tudi ta znesek ni pretrpan, vendar se je po pogajanjih dosegel popust 150.000 Din. Tudi »Concordia« ni dobila vsega zneska v denarju, ampak se je morala zadovoljiti z obliacijami v znesku 100.000 Din.

Vsi ti zneski, ki so se izplačali za odkup, pa prav nič ne obremenjujejo mestnih financ, ker je denar šel iz za to pripravljenega fonda mestnega

pogrebnega zavoda. Ravno ta fond pa je najboljši dokaz, da je mestni pogrebni zavod hotel pokupiti vsa konkurenčna podjetja in je le iskal primerne prilike, da se to izvrši.

S tema dvema nakupoma je mestni pogrebni zavod storil le to, kar je hotel napraviti že pred leti dr. Tavčar.

Res pa je, da imamo sedaj opraviti še z enim podjetjem te vrste, to je ono g. Gajška v Mostah. G. Gajšek je imel koncesijo in je izvrševal pogrebe že pred enim letom. Tudi on se je pogajal za odkup »Concordia« in Rojinovega podjetja. Če je hotel mestni pogrebni zavod preprečiti, da mu naenkrat ne zraste močnejši konkurent kot vsi dosedanj, je moral delati hitreje kot g. Gajšek.

»Concordia« je pa pri vsem poslu nastopala popolnoma korektno in v sporazumu z mestno občino. Takoj po prodaji je javila ravnateljstvu deželnih dobrodelnih zavodov, da je podjetje prodala mestni občini in priporočila, naj se vsi pogrebi oddajo sedaj mestnemu pogrebni zavodu.

Istoačasno je mestni pogrebni zavod stavil ponudbo, da bo pogrebe vršil pod istimi pogoji kot dotlej »Concordia«. »Concordia« in mestna občina sta s podpisali dopis, v katerem prosita ravnateljstvo bolnice, naj se dotedanja pogodba nadaljuje z novim lastnikom »Concordia«. Ravnateljstvo bolnice pa je na to odgovorilo, da je pogrebe oddalo cenejšemu ponudniku. Ta odgovor je razočaral tako »Concordio« kot mestno občino in ni z njim v nobeni zvezi nobena »klerikalna politika«. Gre tu za interno poslovno zadevo bolnice in nič drugega.

Sedanje vodstvo mestne občine je storilo veliko gospodarsko dobro delo za občino. Z malenkostno povečanim aparatom bo zavod mogel vršiti neprimerno večje delo in bo zato v doglednem času lahko znižal tarif za pogrebe.

Kje je tu skozi okno vržen denar? Kje je tu kaka daritev klerikalni kongregaciji? Če pa »Slovenski Narod« ve, da je kdo kaj delal »pod roko«, naj ovadi, saj pozna zakon in oblasti.

KRATKE VESTI IZ SVETA.

v London, 24. septembra. (Izv.) Včeraj zvečer in ponoči je bil v Rokavskem zalivu velik vihar, ki je napravil mnogo škode na južni angleški obali. Poplava v severni Angliji in na Škotskem se širi še vedno dalje. Vsed plazov je ukinjen železniški promet na zahodni obali med Anglijo in Škotsko.

v Praga, 24. septembra. (Izv.) Ker se je ohromelot otrok pojavila tudi na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji, je češkoslovaško mi-

nistrstvo za narodno zdravstvo odredilo, da se mora vsak slučaj obolenosti takoj prijaviti oblastvom.

v Praga, 24. septembra. (Izv.) Francoski trgovinski minister Bokanovski, ki bi imel danes z letalom priti v Prago, je moral radi slabega vremena pri Nancyju pristati. V Prago bo dalje potoval z železnico in bo jutri zvečer tam. Kot glavni vzrok se navaja, da pride v Prago radi razgovorov o reviziji češkoslovaško-francoske trgovinske pogodbe.

Oglejte si razstavo v nedeljo 25. IX. 1927
v trgovini

P. Magdič

modna in športna trgovina za dame in gospode
Ljubljana

Dospele zadnje kreacije mode:

svilene obleke . . . od Din 290.— naprej
volnene obleke . . . » » 275.— »
plašči . . . » » 300.— »
ter vse druge modne potreščine za dame in
gospode se tam nudijo, da se lahko okusno,
moderno in poceni oblečete.

Oglejte si razstavo v nedeljo 25. IX. 1927
v trgovini

P. Magdič

modna in športna trgovina za dame in gospode
Ljubljana

Kaj se godi doma

Kongres pravnikov v Sarajevu.

V petek je bil odprt ob pol 10. uri dopoldne v dvorani gledališča v Sarajevu III. kongres pravnikov kraljevine SHS. V veliki dvorani se je zbralo preko 1000 udeležencev. Kongres je otvoril drugi podpredsednik Rusomil Janković, ki je pozdravil najprej zastopnika Nj. Vel. kralja, generala Stojšića, pravosodnega ministra Dušana Šubotića, armadnega poveljnika Jovana Jovanovića kot predstavnika ministra vojne in mornarice, velikega župana Milana Nikolića, zastopnika prometnega ministertva, mestnega komisarja Ibrahima Hadžiomerovića in ostale predstavnike civilnih in vojaških oblasti. Zborovalce je obvestil, da sta predsednik kongresa dr. Ladislav Polić, profesor v pokoji in prvi podpredsednik dr. Janko Babnik, predsednik višjega deželnega sodišča v Ljubljani, bolna, in da ne moreta prisostvovati kongresu.

Nj. Vel. kralju je bil odposlan sledeči brzojavni pozdrav: »Pravniki vseh strok, nosilci pravnega napredka v kraljevini SHS, zbrani na svojem tretjem kongresu v Sarajevu, pozdravljajo Vaše Velikanstvo in Vam stavlajo na razpolago vse svoje sile in rezultate svoje delavnosti za intenzivno delo na izenačenju našega zakonodajstva in za veličino drage domovine.« Zborovalci so z burnim odobravanjem pozdravili brzojav.

Janković je nadaljeval: Potrebno je, da se vsi pravniki v državi kar najbolje organizirajo in da skupno delajo na izenačenju zakonov in na konsolidaciji odnošajev. Treba je preiti na strokovno delo v prednastanju zakonov po ustavi. Niti Dušan Šubotić niti Napoleon Veliki nista toliko slavljena radi dobljenih bitk kakor radi današnjega dobrih zakonov in urejanja pravnega stanja.

Pravosodni minister dr. Šubotić je pozdravil kongres v imenu vlade. V svojem govoru se je dotaknil raznih aktualnih vprašanj splošnega interesa. Poudaril je važnost pravosodja za vsako državo in je prešel na delo, katero je pri nas ustvarilo novo stanje. Občutila se je potreba, da mora biti država postavljena na drugo podlago, kar je bilo doseženo z ustavo. Ustavne odredbe niso bile vse izvajane tako, kakor je treba. V naši pravni stroki je na dnevnem redu, da se ustvari gibanje za izršenje nalog, da se naše zakonodajstvo zedini in izenači, ker imamo danes v naši državi šest zakonskih področij, poleg tega pa še sedmo, katerega ustvarjamo mi pravniki, delujoč na izenačenju zakonov. Baš radi teh mnogih zakonskih področij je pri nas taka administracija, katero je treba popraviti. Vsi pravniki morajo delovati na izenačenju zakonov in poenostavljenju državne administracije. Prehajajoč na vprašanje državnega uradništva, pravi, da se ne smemo preveč nadejati izboljšanje njegovega stanja. Težko bo mogoče letos ustvariti v tem pogledu mnogo, podvzeti pa so koraki, da se uradniški zakoni in naredbe spreminjajo, da bi se ustvarila solidna podlaga za uradniški stalež vobče. Glede izenačenja zakonodajstva je izjavil, da se letos ne bo moglo veliko storiti, ker bo prva briga vlade saniranje gospodarskih prilik, toda takoj spomladi se bo tem intenzivnejše pričelo delati v tem pravcu.

Nato je govoril dr. Simić, predsednik sarajevskega združenja, ki je pozdravil prisotne in ime-

nu pravnikov Bosne in Hercegovine in naglasil potrebno unifikacijo zakonodajstva. Pravna zavest našega naroda je po neurejenih prilikah v državni upravi globoko ranjena. Nadeja se, da bo delo kongresa ovenčano z uspehom. Po pozdravu sarajevskega velikega župana Milana Nikolića in občinskega komisarja Ibrahima Hadžiomerovića je referiral vseučiliški profesor Verona iz Zagreba o »Načelih našega pomorskega prava«. Prisotni so referat poslušali z največjo pozornostjo.

Popoldne so zborovale sekcije. Prva je razpravljala o zaščiti vlagateljev. Druga je razpravljala o izvršitvi civilnih sodb državnih sodišč in o sodbah izbranih sodišč. Sodelovali so prve avtoritete civilnega prava. Tretji odsek je razpravljal o kolektivnem dogovoru delodajalcev in delavcev. V peti sekciji pa je prišla v razpravo tema »O pravnem položaju žene v zakonskem, imovinskem in nasledstvenem pravu«. Prisotni pravniki iz drugih delov države so z velikim zanimanjem poslušali referate šerijatskih sodnikov iz Bosne, kateri so razložili pravni položaj muslimanke.

Zvečer je priredila mestna občina na čast gostom v Ilidži veliki raut v kopalniški restavraciji. Prisotni so bili vsi gostje, katerih je bilo preko 1000 in veliko število povablencev iz Sarajeva.

Senzacionalna razkritja v fašistovski čeki.

Codrich in Gagliani (ne Galleani), ki sta, kakor smo že poročali, hotela predati nekega italijanskega begunca fašističnim oblastem, sta slednji priznala, da sta delala vse po navodilih službenih organov na Reki. Po materialu, katerega ima dosežaj v rokah obmejne policije, so v tej aferi kompromitirani: reški prefekt Vivorio, šef reške policije Adani, poveljnik 61. fašistične legije za kvarnesko provinco in istočasno politični tajnik fašistične stranke Host-Venturi, poveljnik karabinerjev major conte Bocchi, bivši poročnik in policijski konfident Nikola Benaglia, fašista Balzamo, Menotti in Spasito Francesco, katerega sta imela nalog od Host-Venturija, da ubije italijanskega begunca Alfreda Sirica, okoli katerega se vsa stvar suče, in končno F. Codrich in Gagliani, katerega sta aretirana na našem ozemlju in ki sta vse priznala. Iz dosežanje preiskave se jasno vidi, da so oficijelni krogi na Reki dvakrat zasnovali odpeljavo omenjenega Sirice in da v tem povsem slučajno niso uspeli.

Preiskava se bo kmalu končala in nato se bodo objavili po vrsti vsi momenti te interesantne afre, katere se je odigrala s filmsko pisanostjo in rafiniranostjo. Aretirani Codrich in Gagliani se nahajata v policijskih sponah in pričakuje se v njihovi stvari nadaljna dispozicija od ministrstva notranjih del. Najbrže bodo vsled zelo obsežnega materiala odpremljeni v Belgrad. Begunec Alfred Sirica se namerava kmalu preseliti s svojo družino v notranjost naše države, ker je na meji stalno izpostavljen opasnosti in provokacijam s strani fašistov.

Alfred Sirica je poleg ostalega dal našim oblastem podatke o zahrbtni vlogi fašističnega generalisimusa, generala Bazzana in generala Gon-

zage, katerega sta krivca svoječasnega napada na Amendola, bivšega ministra za kolonije v kabinetu Facta, kateri je od dobljenih ran umrl v bolnici v Parizu. Omenjena dva generala sta iskala ljudi, kateri bi ubili Amendola v bolnici v Parizu, da bi s tem preprečila, da bi objavil svoje memoare in obtožil Mussolinija in njegovo vladu kot intelektualne začetnike in kolovodje vseh zahrbtnih napadov.

Nova akcija makendonstvujočih

Trojke makedonstvujočih so se zopet pojavile! In to baš v trenutku, ko se je pričelo na obeh straneh resno delati na zblizjevanju obeh narodov, po sestanku obeh zunanjih ministrov Marinkovića in Burova. Jasno je, da hoče makedonska revolucionarna organizacija desavurirati Burova in s tem na jugoslovanski strani povzročiti nezaupanje proti njegovi vlad. Vse nadaljnje delo za zblizjevanje zavis od vprašanja, ali je današnja bolgarska vlada dovolj močna, da napravi makedonskemu revolucionarnemu komiteju kraj, ali ne. V drugem slučaju je iluzorna vsaka akcija za zblizjevanje.

Naš list je sicer že prinesel kratke telefonske vesti o tej najnovejši akciji makedonstvujočih, da pa bo naša javnost bolje informirana o razmerah v Makedoniji, prinašamo danes daljše poročilo:

Kakor znano, je makedonski revolucionarni komite uvel v zadnjem času mesto komitskih čet po boljševiskem vzorcu trojke. K temu je bil prisiljen, ker je makedonsko miroljubno ljudstvo odločno proti komitom, ki ga vznemirjajo in ne pustijo deželi, ki je toliko pretrpela po večnih pobojih in bitkah, da bi se umirila in pričela gospodarsko razvijati.

Skoraj vse leto razen par manjših incidentov, ni bilo čuti skoro ničesar o tej revolucionarni organizaciji. Zato je vzbudila tem večjo vznemirjenost v južnih krajih vest iz Gjevgelije na skrajni južni meji naše države, da je bil najden v hotelu »Novi Beograd« polklesni stroj, ki je povzročil eksplozijo, ter da sta zgorela poleg »Novega Beograda« tudi hotela »Solun« in »Prestolonaslednik«. Tako so javljale prve vesti. Preiskava je dognala, da je bil res vržen peklesni stroj v hotel »Novi Beograd« z namenom, da ubije demokratskega poslanca Ignjata Stefanovića in majorja v pokoji Rista Janjića.

Okrog 7. ure zvečer se je nahajalo v kavarni mnogo gostov in tudi oba omenjena gospoda. Kakih par minut pred 7. uro se je pojavil v kavarni tenak in visok človek, ki je nosil v rokah polno rumeno vojaško torbo. Z obema rokama je vrgel torbo na stol med omenjena gospoda. Hotelir Dragutin Gjurić-ković je zaklical gostom, naj bežijo, ker je v torbi bomba. Vse se je mahoma razbežalo na vse strani. Edino g. Janjić, misleč, da je šala, se ni umaknil. Šele ko je zaslišal pisk vžigalnika, se je hitro vrgel na tla. Točno ob 7 je strašna eksplozija razdejala in vžgala poslopje, kakor tudi sosedna hotela. Ranjenih je bilo osem oseb, med njimi najtežje kuhar hotela »Novi Beograd«. Demokratski poslanec Stefanović ni bil ranjen. Preiskava naslednjega dne je dognala, da je bil peklesni stroj napolnjen z ekrazitom in ogromno količino

nitroglicerina, kateri takoj povzroči požar. Stroj je bil težak 8 kg.

Oblasti so takoj podvzele preiskavo in aretirale 15 do 20 oseb. Nastale so razne govorice in verzije, kdo je to napravil. Nekateri so mislili, da je to politična osveta, drugi pa, da je to delo makedonske revolucionarne organizacije. In ti poslednji so imeli prav, kakor so dokazali dogodki, ki so se izvršili par dni pozneje v isti okolici.

Gjevgeljski meščani se še niso oddahnili od prvega atentata, in že je prišla nova vest, da je bil na progi Gjevgelije—Skoplje med postajama Kisuro in Strumico položen na tračnice peklesni stroj. Brzovlak št. 603, ki odhaja iz Gjevgelije ob 1. uri ponoči, je naletel na 155 km na peklesni stroj, ki je eksplodiral in vrgel lokomotivo in en vagon s tračnic ter ju precej poškodoval. K sreči ni bilo nobenih žrtev.

Takoj je odhitelo na lice mesta z lokomotivo na pomoč orožništvo s predstavniki oblasti, ki je takoj pričelo s preiskavo. V bližini so našli pismo makedonske revolucionarne organizacije, ki je bilo naslovljeno na srbske oblasti, in ki dokazuje, kdo je izvršil oba atentata. Značilno je, da je bil istočasno pripravljen atentat na brzi vlak tudi v Grčiji med Gume-njo in Karačulijem.

Neka bolgarska komitska četa je v bližini vasi Hume ujela dva pastirja ter jima odvzela 2 jagnjeta in 40 hlebov kruha. Bolgari so pastirja odvedli s seboj in izginili neznanokam.

Ko so orožniki 20. t. m. preiskavali železniški atentat, so naleteli ob 3 popoldne na komitsko četo kakih 20 mož. Ker je bilo orožništvo pre slabšo, je poslalo po pomoč. Kmalu se je nabralo okoli 400 oboroženih kmetov. Boj se je nadaljeval do 5. ure zvečer. Komitom se je posrečilo zbežati, toda pustili so ležati vse svoje orožje, tri peklesne stroje in, kakor se trdi, tudi svoj četniški arhiv. Oblasti so uvedle zasledovanje ubeglih komitov. Sled je vodila do vasi Zirovca, kjer se je zgubila. Misli se, da bodo komiti pobegnili preko Vardara v dojranski okraj, odkoder bodo skušali preko Belasice planine pobegniti na Bolgarsko. Sedaj se najbrž skrivajo v okolici vasi Petrov in Davidovo.

Pri tej borbi je bil ujet tudi neki komita, ki je sodeloval pri atentatu na hotel v Gjevgeliji. Kakor se je zvedelo, je priznal vse in še marsikaj drugega važnega.

Zadnje vesti javljajo, da se zasledovanje nadaljuje in da so zajeli naši orožniki in kmetje, ki so se silno hitro organizirali in oborožili za boj proti komitom, bolgarske komite pri vasi Mirovec v gostem sermeniškem gozdu. Oblasti upajo, da jim to pot ne bodo ušli, posebno še, ker nimajo dovolj hrane in orožja.

G. Zika Lazić, šef javne varnosti v Makedoniji, in skopeljski vel. župan g. Vildović, ki sta vodila vso akcijo, sta odgovorila v Skoplje, odkoder je g. Lazić predvčeršnjim odpotoval v Belgrad poročat vladi.

Iz Grške je prispela vest, da so grške zasledovalne čete naletele na neko komitsko četo, s katero se je razvil ogorčen boj. Dva komita sta mrtva, en grški vojak pa ranjen.

Po splošnem mišljenju dotična komitska

Mulier fortis!

(Junaška žena.)

Soboto, dne 24. septembra, dan Marijin, ko je Cerkev hkrati praznovala god Device Marije, Rešiteljice jetnikov, je Gospod življenja in smrti določil, da reši trpljenja in pokliče k Sebi svojo zvesto služabnico gospo Francisko Zemmo. Ali naj rečemo, da je samo naključje, če vneti Marijini otroci umirajo na dan, posvečen Oni, ki je Gospa, Zavetnica in Mati kongreganistov in kongreganistinj! Pokojna učiteljica, vzgojiteljica in šolska ravnateljica je bila ne le skrbna članica III. reda, ne le vnetá častilka Marijina, ne le goreč Marijin otrok, marveč tudi dolgoletna prednica Marijine družbe za učiteljice v Ljubljani.

O pokojnih — pravijo — se ne piše nič drugega, kot samo to, kar je dobrega. O rajni ravnateljici pa lahko rečemo, da ne moremo nič drugega poročati, kakor samo o vrlinah, kajti v njenem 67 letnem življenju ne najdemo prav ničesar, kar bi količkaj kalilo njen čisti in brezmadežni značaj.

Poglejmo najprej njeno poklicno delo! Posvetila se je šolstvu, res posvetila vsa: Šoli in mladini je žrtvovala vse zmožnosti kot vrla in odlična učiteljica, vso odločno voljo kot krščanska odgovornost; v zboru krščanskega učitelstva je prvačila kot nevstrahena članica Slomškove zveze od njene ustanovitve naprej; mladini je žrtvovala vso poklicno tankovestnost do skrajnosti, vso vzgojno in odločilno silo kri-

stalnočistega značaja, krščanskega mišljenja in zgledega katoliškega življenja. Samo dva meseca manj kot 45 let je z nezlomljeno vztrajnostjo služila na šolskem torišču Bogu, domovini in narodu svojemu. Rojena je bila v Zagrebu dne 7. marca 1860. Službovala je 4 leta v Višnji gori, 3 leta na Uncu, 5 let na Rakeku, nato pa skoraj 33 let v Ljubljani. Počevala je kot učiteljica z meščanskošolskim izpitom na višjih oddelkih dekliške osemrazrednice pri Sv. Jakobu. Ko je bila imenovana za voditeljico, je kmalu nato prevzela ravnanje novooznanovane dekliške meščanske šole istotam. Kot ravnateljica je znala spretno združevati vse učiteljstvo, ki jo je splošno in brez izjeme ljubilo in spoštovalo, v trudljubivem delu za prosep šole in za dobro odgojo mladenc. Vsem učenkam in vsemu učiteljstvu je bilo bridko, ko se je ločila in poslovala od šole. Zasluženi pokoj je le malo časa uživala. Izčrpala si je vse moči, dajši posebne slabosti še ni bilo opaziti. Pred tremi meseci se je pojavila neko notranje vnetje, ki je rapidno rezalo in trgalo niti zemeljskega življenja. Zadnje tedne je čutila tako režeče bolečine, da je prosila Boga, naj jo reši.

Še nekaj podatkov o njenih zasebnih vrlinah. Poudariti moramo posebno njeno prikupljivo skromnost v vsem nastopu, njeno uslužnost in postrežljivost, Nikoli in nikjer ni iskala sebe, če je mogla drugim ustreči in kaj pomagati, je bila srečna. Njeno tiho dobrotelstvo in ljubezen do bližnjega in posebej do učenk, ki jim je dostikrat pomagala z brezplačnimi

instrukcijami, je že — tako upamo — poplačal vsevedni Bog, zato o tem ne govorimo. S svojim sočutnim srcem je lajšala gorje, žalost in bridkosti, kjerkoli je mogla. Z žalostnimi je jokala, z veselimi se je od srca veselila. Blažilo je posređevala, kjer so se pojavila nasprotstva. En pritisk njene roke, en sočuten pogled, pa je bilo boljše.

Njeno globoko vernost, srčno pobožnost, otroško vdanost do Cerkev in njenih služabnikov smo imeli priliko nešteto krat občudovati. Njena vestna rahločutnost je povzročila, da se je včasih razvela svete nevolje, če je opazila pri kakšni učenci kaj graje vrednega; a znala je pa tudi dati poguma in potrto gojenko dvigniti do resnega poboljšanja.

Ne bomo omenjali pohvalnih dekretov, priznanic in odlikovanj, ki jih je pokojna gospa ravnateljica prejela od šolskih oblasti prej in slej. To so stvari, ki človeka momentano dvignejo in mu dajo novega ognja. Ravnateljica je vršila svoje lepo zvanje iz ljubezni do Boga, v skrbni za rešitev mladine. To so vrline, ki jih bogato poplača božji Učenik in božji Prijatelj mladine.

Najcenejše

in najboljše modroce, spalne divane,

otomane, žimo dobite pri trvdri

Fran Jager, tapetnik,

Ljubljana, Sv. Petra nasip 29 pri Zmajskem mostu.

Slovenska knjiga o radiotehniki.

Profesor Leopold Andreé, Radio, Osnovi pojmi iz radiotehnike. 214 slik. V Ljubljani 1927. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena nezvezni knjigi Din 60.—, vezani v platno 76 Din.

Koliko let že pozna svet radio in vendar se do danes Slovenci, ki ne zna kakšega tujega evropskega jezika, ni mogel poučiti o skrivnostih radia. Zakaj v materinščini ni imel tozadevne knjige. In vendar jih je že nešteto poslušalo radio in si ni znalo razlagati teh zvokov. Zato je Andreéjeva knjiga zamašila to vrzel, da orala je ledino na tem interesantnem polju. Ko prebiramo knjigo, spoznamo šele jasno, s kakšnimi težavami se je moral avtor boriti, da je ustvaril povsem novo terminologijo, ki je prav zelo posrečena.

Knjiga ima pet glavnih oddelkov. I. Nauk o splošni elektriki. II. Nauk o nihanju in valovanju. III. Specialna radiotehnika. IV. Dodatek o oddajnih postajah. V. Stvarno kazalo. Da strogo znanstvenopoljudna knjiga ne sme pogrešati uporabljenih virov, je povsem jasno.

Delo je pisano poljudno. Vsak izobraženec jo bo razumel, ako jo bo počasi in premišljeno predelal. Snov je obdelana izčrpno in temeljito, znanstveno in poljudno, strokovno in pregledno. Diči jo 214 slik, katere je prav nazorno in čisto narisal profesor Koželj.

Kdor bo to delo vestno preštudiral, bo razumel o radiotehniki veliko več, kot je amaterju treba vedeti. Da, znal si bo sam sestaviti svoj aparat, kar mu bo prihranilo mnogo izdatkov in mu dalo marsikako veselo uro oddiha, da niti ne govorimo o fizikalnem znanju, ki si je bo pridobil ob študiju knjige in sestavljanju aparata.

Prebrali smo nešteto tozadevnih nemških knjig, pa odkrito povedano, niti ene nismo našli, ki

četa, na katero so naleteli naši orožniki, ni imela namena napadati prebivalstvo kot taka, ampak so imeli komiti nalogo, da izvršujejo posamezne atentate na železnice in druge javne naprave organizirani v trojkah.

Makedonski revolucionarji naj ne menijo, da bodo s tem kaj dosegli, pač pa mogoče ravno nasprotno.

Obisk srbskih zadružnikov v Sloveniji.

Ob priliki jesenske pokrajinske razstave v Ljubljani so organizirali srbski kmetje in zadružniki iz užiške oblasti poučno potovanje v Slovenijo. Včeraj ob 10 dopoldne so dospeli, 28 po številu, pod vodstvom predsednika užiškega oblasnega odbornika g. Smiljanca v Ljubljano. Danes si bodo ogledali predvsem pokrajinsko razstavo, kjer se jim bo nudil lep pregled o stanju slovenskega kmetijstva. V ponedeljek in torek pa bodo obiskali razne zadružne centre v Ljubljani in ljubljanski okolici ter na Gorenjskem. Njih potovanje ima namen, da se seznanijo z našimi razmerami na polju kmetijstva in s stanjem našega zadružništva.

Na glavnem kolodvoru so jih ob prihodu pričakovali zastopnik velikega župana, predsednik ljubljanskega oblasnega odbora in skupščine, komisar mestne občine ter zastopniki naših kmetijskih organizacij. Najprej jih je prisrčno pozdravil kot zastopnik velikega župana kmetijski referent g. Černe. Za njim je izrekel prisrčno dobrodošlico v imenu ljubljanske oblasne skupščine in odbora predsednik dr. Natlačen, ki je želel, da bi dnevi bivanja v Sloveniji napravili nanje najboljše vtise. Imeli bodo priliko, da si ogledajo razmere, v katerih živi naš kmet in da dobe pogled v stanje našega zadružništva. Tudi naše ljudstvo je po večini kmečko in se zato zanima za razmere, v katerih živi srbski kmet. V teh dneh jim bo dana prilika, da tudi oni nekoliko spoznajo življenje našega kmeta. Naše zadružništvo se je tekom večletnega delovanja lepo razvilo in postalo važen činitelj za naše kmetiško gospodarstvo.

Za ljubljansko mesto je pozdravil goste g. komisar dr. Mencinger. Za izrečene dobrodošlice se je zahvalil g. Smiljanec, nakar so se gostje podali po utrudljivi vožnji na malo okrepčilo v kolodvorsko restavracijo. Še tekom dopoldneva so odšli v prostore Kmetijske družbe, kjer je bilo kratko predavanje o stanju slovenskega kmetijstva in zadružništva. Popoldne je bilo določeno za ogled mesta, njegovih zanimivosti ter gospodarskih in zadružnih ustanov.

Velikansko neurje nad Mariborom.

Nevihita uničila del Koroške ceste. — Zrtev strele.

Maribor, 24. septembra 1927.

Snoči po 6. uri je divjala nad Mariborom huda nevihta z bliski in strelo. Vsled silnega dežja so narasli potoki. Voda je prihrula s Kalvarije in z veliko silo vdrila na Koroško cesto, kjer ravno gradi Stavbna družba Accetto velik kanal za mestno obdobje. Radi kanalizacije je cesta razkopana na široko in 6 m globoko, jarki so bili podprti z deskami in tramovi, vendar te naprave niso zadostovale za izredno neurje v jeseni. Vodni tok je zalil jarek in udobril cesto na obeh straneh. Uničene so varnostne naprave, ves material, vodovodne in plinske naprave. Ta del mesta bo del časa brez plina in vode. Škoda je nepregledna. —

Poročna potovanja

ter poroke same zahtevajo za neveste posebnih oblačil. Priporočamo nevestam, da izbirajo oblačila v ljubljanski najkrajše zalogi modernih oblek, plaščev in kostumov pri tvrdki

FRAN LUKIČ, Stritarjeva ulica.

bi bila približno tako jasno, pregledno in poljudno pisana, kot je ravno Andrejeva.

Knjiga je tudi prvovrstno opremljena, ličen format, prvovrsten tisk, krasne slike in čeden papir jo prav priporočajo.

Ko se letos otvori v Domžalah 10 km oddajna domača postaja, bomo v Sloveniji lahko poslušali s detektorji. Tedaj se bo radio-sport pri nas šele prav razširil. In takrat bo skoro v vsaki boljši slovenski hiši lastni radio-aparat in vsak posestnik aparata bo koristil samo samemu sebi, ako si nabavi knjigo o radio, ki mu bo tako potrebna, kot kuharici Kalinškova Slovenska kuharica. V njej najde vse praktične nasvete in znanstvene utemeljitve posameznih pojavov. Ne bo slovenskega radio-posestnika brez Andrejevega Vademecuma radio telefonije.

Koliko prijetnih ur sem sam presedel pri radio-aparatu in zato smelo trdim, da je radio idealna, poštena in razmeroma cenena zabava. Mesto gostilne — radio — in boš na materialnem in duševnem dobičku. Andrejeva izvrstna knjiga je tudi radio-amaterju zvesti in zanesljivi spremljevalec-prijatelj.

Se prav posebno pa priporočamo to knjigo dijakom, v višjih razredih. Cesar dijak pri pouku fizike ne razume, se bo iz te knjige igraje in temeljito naučil. Knjiga je izvrstno dopolnilo k Reiserjevi Fiziki posebno o elektriki in nauku o nihanju in valovanju.

Din 159'—
usnjata ali
lesena peta
VOIKA

Kopališče Lipik

Nenadkriljivi uspehi zdraviljenja. Moderne naprave svetovnega kopališča. Opozorjamo na izredne ugodnosti jesenske sezone (počeni od 1. septembra). Popolni penzion, sestoječ iz stanovanja s postrežbo in razsvetljavo, dobre in izdatne hrane, kopeli s perilom, plačila zdravniških in glasnih pristojbin ter enkratnega zdravniškega pregleda, znaša za osebo in teden: za državne in občinske uradnike, častnike, vpokejnence, invalide in člane bolniških blagajin Din 350—450, za vse ostale Din 450—700. Zahtevajte prospekte od uprave kopališča Lipik.

Strela je udarila v električne naprave z visoko napetostjo v mestnem vodovodu, skočila v transformator, poškodovala naprave in onemogočila obrat, katerega so kmalu vzpostavili. — Na Tezmem je strela udarila tik šole. Tega se je železničarjeva soproga Marija Straus tako ustrašila, da jo je zadela kap. Pogreb bo danes ob 4. uri popoldne.

Zopet poplave v Savin. dolini.

Vsled petkovih neviht in nališov je narasla Savinja zopet za 2 m nad normalo. Ker ni bilo mogoče dosedaj popraviti na več krajih razprtih nasipov ob Savinji, se razliva voda spet po njivah in travnikih, da uniči še to, kar je ostalo od zadnje poplave. Ker se je že začela jesen z vsakotredenskimi poplavami, ki bodo vedno bolj rušile že načete nasipe in ker ne more država takoj temeljito popraviti vseh predorov v nasipih, se bodo morali zainteresirani posestniki sami zagnati in izdelati vsaj za silo potom občinske tlake te prodore, da se obvarujejo vednih poplav.

Tekmovalni konji v nevarnosti.

Iz Loke pri Zidanem mostu nam poročajo: Dne 23. t. m. je med postajo Breg in Loka pri Zidanem mostu, pri tovrstnem vlaku, ki prihaja na Zidani most okrog pol 5. ure zjutraj, skočil zadnji voz nedaleč od postaje Breg iz tira, ter je kolebal po pragih skoraj tik do nakladališča postaja Loka. Tečaj, v katerih je teklo kolesje, so bili čisto razbiti, peresa so se naslanjala na osi koles, tako da so ga s težavo spravili na dovlačnico postaje Loka. Le srečnemu slučaju je pripisati, da se voz ni prebrnil. To je tem pomembnejše, ker so se ravno v

tem vozu vozili štirje krasni in živahni konjiči, ki so namenjeni za dirkanje in razstavo v Ljubljani dne 24. in 25. t. m. S konji četa se vozila dva moža (vojaka). Oseboje kakor tudi konji so ostali brez vsake nevarnosti, le da je vse skupaj pošteno prerukalo in prestrašilo. Gosp. zaviraču je bil strah plačan s tem, da je na postajo Zidani most kot star dragonec imenitno in bahavo jezdil — konjiči so namreč odšli takoj dalje na postajo Zidani most.

Strašna letalska nesreča.

V petek bi moral napraviti Dragoljub Vasič pred izpraševalno komisijo v Novem Sadu težko in vrtolomno nalogo. Ko se je dvignil z aparatom »Breguet XIV.« in hotel izvesti looping, se je aeroplan užgal. Aparat je takoj padel z veliko naglico na zemljo in pokopal pod seboj nesrečnega Vasiča. Pilotovi tovariši so takoj priskočili, a so potegnili izpod letala samo zgorelo truplo. Komisija preiskuje, kdo je nesrečo zakrivil.

620 najemnikov v Zagrebu na cesti.

Hišni lastniki v Zagrebu kar na debelo odpovedujejo stanovanja. Dosedaj je že 620 najemnikov odpovedano. Računajo pa, da jih bo do konca meseca že 2000 in še čez. Med najemniki je zavladala strašna panika. Najemniška organizacija bo odposlala v Belgrad skupno z delegacijami iz Ljubljane, Splita in ostalih krajev naše države odposlanstvo najemnikov, ki bo zahtevalo od predsednika vlade in socialnega ministra, da se zaščitne odredbe stanovanjskega zakona ne ukinejo, ampak da se podaljšajo.

Dnevne novice

★ **Učiteljska imenovanja.** Učiteljica meščanske šole v Mariboru dr. Helena Tominašek je pridružena državnemu ženskem učiteljski. Na meščansko šolo v Dolnji Lendavi sta pridružena Dragutin Pečnik, učitelj v Benici, in Avgusta Sinigoi, učiteljica v Gornjem Lakatošu. Učiteljica Verena Josin na meščanski šoli v Mariboru je podala ostavko na državno službo.

★ **Objava kr. italijanskega generalnega konzulata v Ljubljani.** Prejeli smo: Nekateri listi ob priliki kakšnega posameznega čina v Italiji, povzročene od zločincev, so poročali novice, katere so imele tendenco staviti v neugodno luč italijansko politično in ekonomsko situacijo. Kr. generalni konzulat je uradno pooblaščen javno izjaviti, da je smatrati omenjene novice kot tendenciozne, ki nimajo absolutno nikake podlage.

★ **Vizum za potne liste v Italijo.** Kr. italijanskemu generalnemu konzulatu v Ljubljani je čast sporočiti vsem prizadetim, da mora biti od sedaj naprej priložena vsaki prošnji za vizum fotografija prošilca, enaka oni, ki je pritrjena v potnem listu in to vsled novih tozadevnih predpisov, ki so v skladu z navedenim.

★ **Mussolinij in sarajevski cirkus.** Veliki župan sarajevski je prepovedal na intervencijo italijanskega konzula klavnu v nekem majhnem sarajevskem cirkusu peti kuplet, zložen na Mussolinija.

★ **Zopet lakota v Hercegovini.** Za 25. september je sklicana nujna seja oblasne skupščine za mostarsko oblast, ki bo pretresala o prehrani Hercegovine. Čeprav je sedaj čas, ko bi morali hercegovinski kmetje najboljše stati, je njihovo stanje zelo slabo, ker je bila letina slaba. Ze sedaj je polno gladujočih kmetov, pa tudi mnogo takih, ki nimajo ničesar jesti.

★ **Bogoslovci ljubljanskega semenišča** pridejo v semenišče v soboto, 8. oktobra, ob 16. uri. Tisti, ki se bodo ta dan vpisali na univerzi, pridejo s prvim jutranjim vlakom ali dan poprej.

★ **Jugoslovanski Matici** je poslal g. Franjo Juljan, lesni trgovec v Cerknici, zbirko 10.000 rabljenih poštinih znamk. Večjo zbirko znamk je poslal tudi g. Franjo Lamprecht, trgovec v Rušah pri Mariboru. Iskrena hvala! Posnemaj!

★ **Gospodinski koledar.** Jugoslovanska Matica za leto 1928, izide koncem oktobra t. l., nakar že sedaj opozorjamo vse gospodinje.

★ **Trgovci.** Inserirajte v »Gospodinskem koledarju« Jugoslovanske Maticе, ki je v več tisočih izvodih razširjen po celi Sloveniji.

★ **Sadna razstava v Laškem.** V Laškem bo priredila podružnica »Sadjarskega in vrtnarskega društva« sadno razstavo v nedeljo, dne 2. oktobra t. l. v prostorih osnovne šole. Podružnica vabi vse bližnje podružnice, sadjarje in vrtnarje ter ljubitelje sadjarstva, da si zanimivo in poučno razstavo ogledajo. Železniške zveze na vse kraje ugodne.

★ **Ob pričlenjajočem se poapnenju krvnih celi** navaja raba naravne »Franz-Josef« grenčice k rednemu odvajanju, zmanjša visoki pritisk krvi in poveča odpornost. Mojstri v zdravilstvu hvalijo staro-preizkušeno »Franz-Josef« vodo, ker zanesljivo in milo odstranjuje zastajanja v kanalu želodčnega čreva in lenivo prebavo. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

★ **Ponova vsi pri Grosupljem.** V nedeljo 25. septembra se vrši ob 10. uri dopoldne sveta maša na Taboru pri podružni cerkvi sv. Nikolaja. Po maši pa velika veselica s pestrnim sporedom, združena z ogledom podzemeljske jame »Župana Permetas«, katera je zelo krasna. Pri jutranjih ter opoldanskih vlakih vozovi na razpolago na postaji Grosuplje. Pridite vsi, ne bo vam žal!

kaplani semeniški duhovniki oziroma novomašniki: Janez Bergant in Starem trgu pri Ložu, Gregor Mali v Žužemberku, Franc Mozetič v Mokronogu, Franc Nahtigal v Velikih Laščah, Anton Svele v St. Petru pri Novem mestu.

★ **Zrebanje loterije** za zgradbo Ljudskega doma v Novem mestu je nepreklicno dne 13. novembra t. l. Kupujte srečke! — Podprajte dobro stvar! Razprodajalci, pohitite za razprodajo in pošljite denar!

★ **Dunajska vremenska napoved za 25. september.** Dalj časa trajajoče toplo in lepo vreme je zelo negotovo. Najbrž bo nastopilo vreme z zapada. Močni zapadni vetrovi v prostih legah.

OBLAČILA TVRDKE J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova 12

so najboljše in najcenejša.

★ **Veliko pomoč** nudi vsakemu računarju univerzalni računski stroj »Triumphator«, ki izvršuje vse računske operacije, kakor seštevanje, odštevanje, množenje in deljenje najhitreje in zanesljivo. Stedenje časa in živcev je velikansko. Generalno zastopstvo Ant. Rad. Legat in Co, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100. — Na pokrajinski razstavi v Ljubljani paviljon »E 52—54.

PRIVAT. DETEKTIV. ZAVOD. RIMSKA 9.

★ **Cercle français** v Ljubljani otvarja s 3. oktobrom 1927 pouk v francoščini in sicer: I. tečaj za začetnike ob ponedeljkih in četrčkih od 18 do pol 20; predava g. prof. Južnič. II a tečaj ob torkih in petkih od pol 19 do pol 20; predava g. prof. dr. Novak. II b tečaj ob sredo od pol 19 do pol 20; predavatelj isti. III a tečaj ob torkih in petkih od pol 19 do komur bo sreča mila. Sploh bo v soboto in v francoskem jeziku. III b tečaj ob ponedeljkih in četrčkih od pol 19 do pol 20; konverzacijo vodi g. baron Knorring. — Obiskovalci tečaja bodo plačevali mesečno Din 25, lahko pa obiskujejo več tečajev. Ti tečaji se bodo vršili na moškem učiteljsku na Resljevi cesti. — Prijave sprejema služitelj g. Anton Dolenc ravnotam, pritličje, in sicer 28., 29., 30. septembra in 1. oktobra od 17 do 18. Prijavi se lahko po pošti z dopisnico; pristopi se lahko tudi prvi teden oktobra 1927. — Odbor.

Ljubljana

© **Spopolnitev javne razsvetljave v Spodnji Šiški.** Vsled pismenih in osebnih došlih prošenj od strani nekaterih stanovalcev, zlasti posestnikov v Spodnji Šiški, da bi naša Električna zadruga izposlovala javno razsvetljavo v novo nastalih ulicah, oziroma razsvetljavo v starih ulicah ojačala, sporočamo širšemu občinstvu sledeče: Električna zadruga se je, kakor doslej, tudi letos že ponovno zavzela za to zadevo in stavila mestnemu magistratu, kateri plačuje to razsvetljavo, obsežen predlog. Upoštevala je tudi na novo nastale ulice. Na podlagi komisijskega ogleda na licu mesta si je vladni komisar mestnega magistrata predlog Električne zadruge z malimi korekturami osvojil. Naša zadruga je te dni prejela odlok mestnega magistrata, s katerim se obveča, da je razširjenje dovoljeno. Ko bomo prejeli potrebni material, bomo takoj začeli z gradnjo razsvetljave, tako da bo Spodnja Šiška vsaj začetkom novembra razsvetljena. Povečanje števila obločnic bo dalo Spodnji Šiški še posebno lepo lice. To v blagohotno vednost prizadetih šiškarjem. — Franc Šalehar, l. r., načelnik Električne zadruge.

© **Požar na Ilovici.** Snoči ob 11 je strel z ljubljanskega gradu naznanil, da gori v oddaljenih delih mesta. Ognjeglasna postaja v Mestnem domu je dobila sporočilo, da gori na Karolinski zemlji. Kakor smo mogli v naglici izvedeti, se je na Ilovici vnel senik, ki je pogorel. Od tega ognja so se vnela blizu stoječa druga poslopja. Ljubljansko gasilstvo je hitro odhitelo na lice nesreče, ki je požar omejilo. Ob 11.30 je bil požar že skoro popolnoma pogašen in ni bilo nobene nevarnosti več.

© **Akademski stanovanja.** Gospodinje, ki bi bile pripravljene vzeti akademike na stanovanje eventualno tudi z jaitkom, prosimo, da to javijo pismeno spodbudi naslovu. Ako želite instruktorje na dom proti brezplačnemu stanovanju ali hrani, prosimo, da istokotno pismeno javite. — »Borba«, Akademski dom, Miklošičeva cesta 5.

© **Razpis gledališkega abonmaja** v ljubljanskem Narodnem gledališču. Uprava opozarja vse reflektante za gledališki abonma, da sprejema nadaljne prijave od pondeljka dalje v knjigovodstvu dramskega gledališča med uradnimi urami od 9 do 12 in od 3 do 5 popoldne. Vhod v knjigovodstvo je v odskernem delu poslopja na levi strani (Gradišče).

© **Smrtina kosa.** Na ljubljanskem Gradu je po daljši bolezni umrla Marija Bernot, učiteljica v pokouju. Pokojna je dosegla starost 67 let; vse svoje moči je žrtvovala šoli in vzgoji mladine in živela samo za njo. Delovala je kot učiteljica nad 40 let, in sicer v Knežaku, v Sodražici in v zadnji dobi v Mokronogu. Pokojna je bila doma iz Škofje Loke, svoj zasluženi pokoj je pa uživala na ljubljanskem Gradu pri svoji sestri. Blag ji spomin!

© **Mestni gospodarski urad** odda na stavbišču nove mestne hiše ob Poljanski cesti brezplačno (v izkopanje s štorom vred) tri velika kostanja drevesa. Prosilci naj se zgledajo med 10. in 12. uro v sobi št. 15.

© **Bančni in industrijski uslužbenici** priglasite se kot člani k Trgovskemu dobrodelnemu društvu »Pomoč« v Ljubljani, Beethovnova 10. To društvo nudi svojem izdatno podporo v slučaju Vaše smrti.

© **Neimenovan dobrotnik** je nakazal mestni blagajni 950 Din kot darilo za mestne reveže, osobito bolne. Iskrena hvala!

© **Cerkveni shod** križanske Moške Marijine družbe, ki bi se moral vršiti prvo nedeljo v oktobru, dne 2. oktobra, se preloži na naslednjo drugo nedeljo dne 9. oktobra ob navadni uri.

© **Šentjakobsko prosvetno društvo** v Ljubljani vabi vse cenj. gg. odbornike, da se zanesljivo udeležijo seje, ki se vrši v torek 27. t. m. ob 8. zvečer v društvenem lokalu pri g. Šerjaku. — Za odbor: tajnik.

☉ Mala Terezija. V nedeljo, 2. oktobra, na predvečer praznika sv. Male Terezije, bo ob 15 v uršulinsko cerkev slovesno prenesen in blagoslovljen kip sv. Male Cvetke. K obitni udeležbi vabi cerkevne predstojnike.

☉ Članice kršćan. ženskega društva najljubšeje vabim, da se v čim večjem številu udeležijo pogreba naše zveste članice g. ravnateljice Fani Zemmetove, ki je danes popoldne ob pol 4.

☉ Članice kongregacije učiteljic in kongregacije gospodinj pri sv. Jožefu obveščamo, da se vrši pogreb blagopokojne prednice g. ravnateljice F. Zemmetove danes ob pol 4 popoldne. Sv. maša zadušnica pa bo v ponedeljek dne 28. t. m. ob 6 zjutraj v cerkvi sv. Jožefa. Prosimo gotove udeležbe.

☉ Občni zbor Orlovske podzveze se vrši v veliki dvorani »Uniona« in ne v Ljudskem domu, kakor smo včeraj javili, ob napovedanem času.

☉ Vsem služkinjam! Človek ni ustvarjen samo za delo in molitev, ampak tudi za veselje. In kje naj si služkinja poišče razvedrila po svojem čisto zelo napornem poklicnem delu, če ne v pošteni družbi? V Ljubljani imate svoje dekliško društvo za izobrazbo in zabavo in sicer v Krekovi prosveti, ki ima svoj sedež v Alojzijevehi na Poljanski cesti 4, pritličje, levo. Katera želi poštene družine in razvedrila, se lahko zgleda tu vsak četrtek ob pol 9 zvečer. — Ker pa vesele dekliške družbe ni brez petja, zato imate tudi svoj pevski zbor. Katera ima veselje za petje in seveda tudi posluh, naj se zgleda če mogoče ta četrtek 29. septembra ob pol 9 zvečer v Alojzijevehi, četudi morda doslej še ni pela pri nobenem zboru. Dosedanje pevke pa ostanite vse zboru zveste in pripeljte še novih, če veste, da imajo za petje veselje in zmožnost. Na svidenjel! Vaš pevovodja.

☉ Ljubljana ima v ponedeljek 26. t. m. zvečer ob 8 skupno pevsko vajo. Vsi in točno. Novi pevci dobrodošli! — Pevovodja.

☉ Veliko izbiro volipnih jopic najnovejših bluz, perila, kravat itd. priporoča trdka Jg. Zargi pri nizki ceni. Ljubljana, Sv. Petra cesta.

☉ Razstava in zaloga pletilnih strojev vseh vrst ter strokovni pouk v pletenju. — Ljubljana, Židovska ulica 5.

Posvečenje nove cerkve sv. Frančiška v šiški.

Odbor društva za zidanje nove cerkve nam sporoča: Monumentalni spomenik, cerkev sv. Frančiška, nesmrtni umotvor arhitekta Pečnika, dar Slovenije serafskemu svetniku za 700 letnico, bo posvečena na njegov praznik 4. oktobra.

V cerkvi se vršijo zadnja še potrebna dela: ometavajo stene pod korom, betonirajo tla istotam, postavljajo tabernakelj itd. Za slavnostni dan dne 4. oktobra se bomo pripravljali s tridnevni pobožnostmi, ki se bodo vršile v novi cerkvi. Tančni spored tridnevne se priobčimo. Zaukrat omenjamo, da bosta vsak dan po dve pridigi, zjutraj in zvečer. Govorili bodo priznani govorniki iz reda manjših bratov. Na vigilijo konsekracije, dne 3. oktobra se prineso proti večeru relikvije svetnikov, ki se bodo vzdale v oltarje, v šator relikvij, ki bo postavljen pred cerkvijo. Ob tej priliki bo stolp (žalibog še nedograjen) razsvetljen, istotako bo razsvetljena fasada cerkve. Slavnost bo najbrže povečevalo tudi streljanje iz cerkvenega stolpa. V šatoru relikvij se celo noč opravlja vigilijska ali nočna straža, h kateri se verniki vlnudno vabijo.

Dne 4. oktobra na praznik sv. Frančiška bo škof ljubljanski dr. A. B. Jeglič posvetil novo cerkev in dva oltarja, škof mariborski dr. Andrej Karlin dva oltarja.

Škoda je, da bo glavna slovesnost t. j. posvečenje cerkve v delavnik. Skromno in v malem obsegu se bo vršil akt konsekracije. Ni bilo sicer namenoma tako določeno, a vendar se zdi človeku, da se to prelepo sklada s Frančiškovo skromnostjo in preprostostjo.

Vabimo vse, da se tridnevne udeležite in obiščete sv. Frančiška v šiški, da dostojno zaključimo jubilejne svečanosti velikega svetnika.

Maribor

☐ Cenjenim naročnikom v Studencih pri Mariboru. Podružnica »Slovenec« uprave v Mariboru prične s 1. oktobrom dostavljati list naročnikom v Studencih pri Mariboru direktno na dom. Ker bo povzročilo dostavljanje znatne obremenitve naše uprave, vabimo vse cenjene somišljenike in prijatelje lista, da si ga naroče pri gori navedeni podružnici. Prosimo pa tudi stare naročnike, da agitirajo in pridobijo novih svojemu listu. — Končno pripomnimo, da se bo dostavljati list v času od pol 11 do 12 dopoldne, dočim ga dostavlja sedaj pošta šele okoli 4 popoldne.

☐ Volitev članov in namestnikov zbornice TOI se vrši v nedeljo 30. oktobra v zbornici dvorani v Ljubljani, Beethovnova ulica 10. Nadalje je razvidno iz razpisa volitev in volivnega imenika, ki je razgrnjen v vložišču magistrata, Rotovski trg, med uradnimi urami od 25. septembra do 8. oktobra.

☐ Zdaj so se pa opekli. Naši demokrati so po svojih prijateljskih zvezah toliko časa dražili ministra Spaha, da je glede mariborske hranilnice odredil ponovno revizijo. Ta revizija bo seveda dognala isto. Saj je že nekoč Pirkmajer kot veliki župan odredil drugo revizijo, pa nismo o njej nič drugega čuli, kakor to, da se je vršila in končala. Belgrajska revizija bo slavo mariborskih demokratov ponela tudi v Belgrad.

☐ Ena najstarejših slik Maribora. Zavod za izdelavo slik Otto Wolner v Badnu je ponudil mariborski občini majhen bakrorez, ki predstavlja stari Maribor. Posnet je po neki stari oljnati sliki, katere ni več. Bakrorez stane 50 Din. Zanimal bo zlasti tiste, ki se bavijo z raziskavanjem mariborske zgodovine.

☐ Opozorjamo na današnji oglas sodarske trdke Sulcer, ki je delal več let v Franciji in je prvovrstni strokovnjak.

☐ Nemski častniki pridejo v Maribor v ponedeljek ob 12.56 s koroskim vlakom. Na kolodvoru

jih bodo sprejeli mestni župan, zastopniki oblasti, mariborski častniki in občinstvo. Vabimo občinstvo, da se sprejema udeležijo.

☐ Dr. Valerija Valjavec se je preselila v Aleksandrovo cesto 6 (Zadružna gospodarska banka) ter ordinira od 8 do 9 in od 2 do 4.

Celje

☉ Seja občinskega sveta. Dne 23. septembra zvečer se je vršila redna seja celjskega občinskega sveta. Namesto odstopivšega občinskega svetnika g. Franca Gračnerja se je vpo-klical v občinski svet g. prof. Ant. Cestnik. — Predlog za volitev redne uprave Mestne hranilnice se je še zaenkrat umaknil. Sprejel se je po veliki debati, v kateri je g. podžupan dr. Ogrizek demokrate dobro zavrnil, sklep, da občina naprosi oblasni odbor, da se izvrši revizija občinskega gospodarstva za 1925—26. Oba socialistična sta glasovala proti temu predlogu za esdeesarski zavlačevalni predlog. — V mestni ubožni svet so se izvolili gg. Karel Felicijan, Josip Zabukovšek, Matija Speglič, Franc Pavlinič, Konrad Kager, Martin Kos, Franc Keč in Emil Lilek. — V disciplinarno komisijo so se izvolili: ravnatelj Zupan, mag. pharm. Posavec, dr. Voršič in dr. Škoberne. — Obširno poročilo o tej važni seji prihodnj.

☉ 40-letnica službe kot paznik v kemični tovarni v Celju je obhajal dne 23. sept. t. l. posestnik Franc Hrušovar v Zavadni pri Celju in je še danes čil in zdrav. Bil je doslej vedno zaveden pristaš SLS. Želimu mu, da vkljub svoji visoki starosti doživi še veliko vrsto let v zdravju in veselju.

☉ Kuharska razstava je danes odprta od sedmih zjutraj do petih popoldne v mali dvorani Nar. doma.

☉ Prireditev celjske deklis. Marijine družbe se vrši danes ob pol 5. popoldne v dvorani Nar. doma.

☉ Savinja zopet narastla. V sled močnega naliva v noči od petka na soboto je Savinja včeraj dopoldne zopet izredno močno narastla in deloma prestopila bregove. Vodomer je dopoldne kazal 280 m nad normalo. Močno je to pot narastla tudi Voglajna.

☉ Francoski krožek. Redni letni občni zbor francoskega krožka v Celju bo v petek 28. t. m. ob 6. zvečer v Narodnem domu. Razpravljajo se bo tudi o otvoritvi tečajev za francoski jezik.

Trbovlje

☉ Imenovanje uradnika v Bratovsko skladnico. Na petkovi seji glavnega upravnega odbora v Ljubljani je bil imenovan izmed terna za uradnika Bratovske skladnice v Trbovljah g. Vizjak, dosedaj uradnik Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu. — Centralni ravnatelj TPD g. Skubic je pokazal takt do delavstva in je na seji vprašal navzoče delavske zastopnike, če imajo kakšnega rudarskega sina, ki ima predpisano kvalifikacijo. A nobeden se ni hotel spomniti na g. L., ki je sin rudarja in ima predpisano kvalifikacijo. Tako se je izvršilo imenovanje nedomačina.

☉ Predavanje. Danes, v nedeljo popoldne ob 3 je v Društvem domu predavanje o potovanju na Velehrad in Ciril-Metodijski ideji. Predava g. prof. M. Rataj.

Zagorje

Stavbno gibanje. Brivec g. Hering je postavil zraven Čobalovega konzuma novo poslopje z najmodernejšimi poslovnimi prostori; za njegovim poslopjem si je sezidal rudniški delavec g. Dernovšek svoj dom. V Toplicah si je postavil nad gostilno Brvar g. Drolc lično stanovanjsko hišico. Stavbna zadruga je na Lokah postavila dom g. Mačku; v načrtu ima zopet 3 stanovanjske hišice na Sol-povni. Tam doli si bo tudi g. Mihevc postavil hišo; sedanjko na Selu je prodal g. Pircu. G. Weinberger je ob novi cesti prodal 3 stavbne parcele, kamor že dovažajo stavbni material. Tako se v Zagorju zelo uspešno pobija stanovanjska beda.

Nekateri demokrati prenapetosti bi g. župniku radi predpisali cerkvene obrede. Reveži ne vedo, da to nimajo pravice, pač pa imajo pravico sestaviti obrednik, po katerem bo obredni odbor SDS v Zagorju v bodoče pokopal take, ki s Cerkvijo nočejo imeti nobenega opravka.

Ptuj

☉ Smrt. Na Bregu je umrla ga. Marija Strasil roj. Leskošek v starosti 87 let. Bila je dobrončica, znana daleč naokoli, ki jo je poznala vsa bližnja in daljna okolica kot dobro dušo, ki je pomagala bližnjemu v stiski. Njen pogreb je pričel, kako priljubljena je bila v vseh slojih. N. v. m. p. ☉ Proti ukinitvi pujske višje gimnazije. Sedaj, ko SDS protestira na vse kriplje proti ukinitvi gimnazije in so naši zastopniki kljub nezaupnici županu soglasno glasovali za protest na občinski seji, ki jo je sklical župan dr. Senčar, se nam vzbujajo spomini na čase, ko je eksponent SDS dr. Pirkmajer kot veliki župan dal ukor g. komisarju M. Brenčiču in pismeni opomin gimnazijskemu ravnatelju g. dr. Komljanu, češ da se preveč eksponirata za obstoj pujske gimnazije proti meščanski šoli. Ali ni res, g. bivši prosvetni inšpektor dr. Poljanec? In g. dr. Pirkmajer?

Jesenice

Kat. del. prosv. društvo. V sredo 28. t. m. ob osmih zvečer se vrši v dvorani društvenega doma redni letni občni zbor Kat. del. prosv. društva na Jesenicah. Ker se ob priliki občnega zbora poda obračun poslovanja v preteklem društvenem letu ter volitvi nov odbor, je dolžnost vsakega društvenega člana, da se občnega zbora gotovo udeležijo.

Orlovska loterija. Na številna vprašanja glede dobitkov orlovske loterie tem potom sporočamo, da se v začetku tega tedna prično razpisati vsem onim, kateri so vpsolali izžrebane srečke.

V »Jutru« od 21. t. m. se jeseniški sodnik raduje nad vsem, katerega je dosegla SDS na Jesenicah 11. t. m. Pravi, da so »naprednjaki« dobili 542 glasov in da ako dobro poprimojo, pa dobijo pri prihodnjih občinskih volitvah občino, oziroma župana v svoje roke. Radi verjamemo, da se jim boče županskega stolca in gospodarstva na občini. Toda jeseničanje predobro pozna taka »gospodarstva«, zato bodo poskrbeli, da ostane občina tudi v bodoče v rokah krščanskih mož, na čelu jim sedanj župan g. Čufer, kateri je v teku svoeiga županovanja pokazal, da zna v resnici gospodariti kakor je to treba. Pomagalo ne bo nič, četudi šteje med »naprednjake« tudi

vse socialiste in komuniste, katere pa poznate samo ob volitvah, oziroma takrat, kadar je vam tako prav, sicer se jih pa izogibate, kot da bi bili okuženi. Dopisnik se tudi jezi na sedanje gospodarje občine radi načrta izpeljave glavne ceste mimo osnovne šole v smeri na Novo vas, mimo kavarne g. Torkarjeve. Prvič ni to načrt sedanjega občinskega odbora, pač pa je bil zasnovan že tedaj, ko so gospodu dopisniku bile Jesenice znane samo po imenu. Drugič pa bo ta cesta velikega pomena za Jesenice ter bo z ozirom na pomembnost, žrtve vrta pred osnovno šolo, neznatna malenkost.

Slovenska krajina

Gimnazija v Murski Soboti ukinjena? Komaj se je doznalo, da ima biti po ministrskem načrtu gimnazija v Murski Soboti ukinjena, so se slišali od vseh strani ogorčeni protesti. Prepričani smo, da nova vlada tega načrta ne bo izpeljala, kljub temu pa še posebej prosimo vse merodajne kroge, da zastavijo v interesu naše gimnazije vse sile, ker bi pomenila ukinitve za Prekmurje kulturno smrt.

Kupujte srečke Martinišča. Dobijo se pri ravnateljstvu v Murski Soboti po 5 Din. Zrebanje bo nepreklicno 14. novembra.

Trgatev se je začela in se bo nadaljevala naslednje dni. Kakor izjavljajo vinogradniki, so doživeli razočaranje, kajti pričakovali so boljšo letino.

Kranjska gora

Konec sezone. V prešlih dnevih so nas zapustili skoraj vsi letoviščarji in Kranjska gora zopet sameva, toda ne za dolgo, čez par mesecev je bodo zopet oživili smučarji — pričela se bo zimska sezona.

Smrtna kosa. V sredo je umrl Gregor Košir, najstarejši človek v vasi. Dopolnil je 76 let. — V

Slovinci v Italiji

Proti državnemu redu.

Razpuščanje prosvetnih društev na Primorskem se nadaljuje v začetem tempu: vsak dan dobi dekret po nekaj društev. Zanimivo je, da nosijo razpuštilveni dekreti večinoma datum od avgusta, medtem ko se izročajo predsednikom šele danes in je postopoma. Prefekti se očitno bojijo, da bi istočasni razpust vseh društev izval preveliko napetost med slovanskim prebivalstvom. Poleg 53 katoliških prosvetnih društev in 48 neopredeljenih društev, ki smo jih navedli v zadnjem seznamu, so prefekti razpustili te dni še naslednja društva:

Katoliško prosvetno društvo »Citálnica« v Dornbergu (ustanovljeno pred 63 leti), katoliško Prosvetno društvo v Batujah, Bralno in pevsko društvo v Črničah, Bralno in pevsko društvo v Šmarjah, Bralno društvo Ljubinja, Sportno društvo »Jadranc« v Herculjah, Pevsko društvo »Lipa« v Bazovici, »Citálnica« in Prapetnem Brdu pri Št. Viški gori, Veslarski klub »Sirena« v Barkovljah, Mladinsko društvo »Sv. Ivan« pri Sv. Ivanu v Trstu, »Santjakobska Citálnica« v Trstu, Slov. akademsko društvo »Balkan« v Trstu, Prosvetno društvo »Naš dom« v Škrbinu, Prosvetno društvo v Prvačini, Prosvetni društvi »Ljajak« in »Pomlad« na Vogrskem, Društvo »Vesna« pri Sv. Križu pri Trstu, Društvo »Prosveta« v Trstu ter Izobraževalno društvo »Sloga« v Ladi.

Goriški prefekt motivira razpust vseh društev: čisto na kratko: »radi delovanja proti državnemu redu« (per l'attività contraria all'ordine nazionale) ali pa »ker je društvo nasprotno državnemu redu« (contraria all'ordine nazionale). Tržaški prefekt se nekoliko bolj potrdi in ne štedi z visoko donečimi frazami. Po njegovem mnenju so pevska društva »središče za zbiranje oseb, katerih mišljenje in delovanje, nasprotno redu in nacionalni disciplini, ni v skladu z interesi države«. Citálnice »stremijo po združevanju tujerodcev, s čimer jih hočejo odtegniti našemu (italijanskemu) duhovnemu pokretu. (Lep duhovni pokret, ki uničuje po 60 let stara kulturna društva), ter po ustvarjanju skupin politične rezistence, središče slabo prikrivanega nezadovoljstva, sumničenja napram vsemu, kar je italijanskega.« Do sedaj je bilo razpuščenih nad 100 slovenskih društev, toda niti v enem razpuštilvenem dekretu ni bilo navedeno eno konkretno dejanje društva, ki bi bilo »nasprotno državnemu redu«. In prepričani smo, da niti eden izmed 300 dekretov, ki čakajo še živčeva društva, ne vsebuje motivacije, ki bi bila vrta na resnična in precizirana dejstva. Fraza vrta fraz, v frazah so gospodje prefekti močni. Prebivalstvo se začudeno vprašuje: Kaj se pravi biti proti državnemu redu? Njegova temeljita politična vzgoja mu odgovarja: »Revolucionarji rujejo proti obstoječemu državnemu redu. Ali smo mi revolucionarji? Smo se kdaj uprli proti prefektovim ukazom in njegovim karabinjerjem? Ali so bila naša društva shajališča atentatorjev?« Motivacije fašistovskih prefektov so naravnost absurdne. V nek vasi na Goriškem se čuje že narodna popevka, ki ironizira motivacije »proti državnemu redu«. To so rezultati nesipametnih dekretov, ki pričajo o politični zrelosti fašistovskih prefektov. Saj slovensko ljudstvo ni tako neumno, da bi ne vedelo, zakaj mu je fašistovska vlada vzela društva. Po devetih letih okupacije in petih letih neznozne fašistovske diktature, po devetih letih neprestanega uničevanja njegovih kulturnih in gospodarskih dobrin, je slovensko ljudstvo spoznalo svoje gospodarje. Njegova društva niso bila razpuščena, »ker so delala proti državnemu redu« — ako bi kateri prefekt le enkrat zasačil kako društvo pri enem protidržavnem činu, bi vse člane takoj poslal pred tako zvani »posebni tribunal« v Rimu — ampak radi tega, ker so bila slovenska in ker jih fašizem, ki si je nadel nalogo, da iztrebi slovanski živelj v Italiji, ne more trpeti. To je sodba priprtega ljudstva, ki skuša vsako stvar peneostaviti in kmalu najde zrno, pa naj bo zavito v še tako lepe fraze. Naravno je, da ljudstvo skoro nevede zgublja vse

„UNA“
najdovršenejši ročni aparat
sedanjosti za gašenje ognja
Cena Din 800— do 1300—
Iščejo se zastopniki.
„Una“, trgovina kemiško-tehniških
materijalij, Zagreb, Račkoga ul. 3.

petek pa je po kratki, a mučni bolezni boleznimi preminula žena tukajšnjega posestnika Žerjava, našega vrliga pristaša in predsednika Izobraževalnega društva.

Naši ljudje. Temu naslovu v sredinem »Slovenec« bi lahko dodali še več slučajev. Tako je pri nas Arih Ivan, posestnik v Srednjem vrhu, star 82 let, na dan volitev ni strašil strmega in dolgega pota, ampak je prišel v Kranjsko goro volit in obenem agitiral za našo stvar.

Dopisi

Kokrica pri Kranju. Dne 4. t. m. smo blagoslovili novo motorno brizgalno. Slovesnosti, ki je bila veličastna, se je udeležilo celokupno prebivalstvo. Blagoslovil je brizgalno predaški župnik g. Ignacij Zupanc. Kumovala je ga. Štefotova iz Kranja; govorili so: župan g. Franc Jenko, načelnik gasilnega društva Ciril Mrak, župni načelnik Janko Savojec in tajnik Franc Javh. Zanimivo je, da bi se bila morala slovesnost skoro vršiti kakor svatba brez neveste. Brizgalna namreč ni prispela kljub pravočasni naročitvi in se je zahvaliti le posebni poštvovalnosti nekaterih mož (Iv. Zupana, Joško Laknerja in odvetnika dr. Šemrova iz Kranja), da smo jo dobili neposredno tik pred napovedano slovesnostjo. Hvala vsem, ki so kakorkoli sodelovali!

spoštovanje do države, ki jo upravljajo ljudje, kakor fašistovski prefekti, ki se igrajo z državnimi zakoni, ki se tijejo prav državnega reda. Škoda, ki jo prizadevajo tako kratkovidni funkcionarji, je tem večja, ker se s tem izpodreja v ljudstvu ne samo spoštovanje do določene države, ampak tudi do države sploh. Kdo dela »proti državnemu redu«, je sedaj jasno.

V Ameriko odide v kratkem močna skupina fantov in mož iz Dolnje Vipavske doline. Nekaj Slovincov se je odpeljalo že v sredo 21. t. m. z novim Cosulichem parnikom »Saturnia«. S Primorskega se izseljuje vedno več mladih sil. Revščina pritiska bolj in bolj. Letine so slabe in še majhni pridelek se težko vnovi. Letos se pričakuje pravi izseljeniški naval iz Istre, kjer je suša popolnoma uničila poljske prideleke. Med izseljenci je tudi veliko takih, ki odidejo v svet samo da se rešijo fašistovskega zalezovanja.

Vinska letina ne bo v Vipavski dolini dosti slabša od lanske. Suša ni v teh krajih mnogo škodovala trti. Kvalitativno bo pridelek boljši, kar je pripisovati suhemu vremenu; v dolnji Vipavi bo vinski pridelek tudi kvantitativno dosegel lanskega. Grozdje je že popolnoma dozorelo in verjetno, da bodo v mnogih krajih pričeli trgati še pred 1. oktobrom. Kakor znano, je toča pred dobrim mesecem uničila grozdje v Brdih; brlica bo letos tako malo, da bo težko prišel v promet. Kraševcem je precej škodovala suša. V okolici Zgonika je toča že pomladila pobila zarod. V Istri se radi suše grozdje ni moglo lepo razviti, saj je celo listje odpadlo s trte. Če vzamemo vpoštev, da je suša vsa poljske prideleke popolnoma uničila, moramo reči, da je letina po vsem Primorskem — razen menda v Gorah — silno slaba. Fižol sploh ni obrodil, krompir tudi slabo, turščica se je posušila, radi suše so ajdo pozne sejali. Edino dolnji del Vipavske doline je pridelal precej koruze. Strah pred zimo je velik. Posebno za Istro se računa, da bo tam izbruhnila prava lakota. Fašistovska vlada je sicer odobrila kredit 20 milijonov za javna dela, a dosedanja praksa je pokazala, da dobi delo le fašisti. Fašistovskim oblastnikom pač ni na tem, da bi rešili slovanski živelj pred gospodarskim propadom, ker vedo, da se de ubožni narod lažje asimilirati.

Pridobivate novih naročnikov!

Ljubljana v jeseni.

Danes je obiskalo razstavo nad 7000 oseb. Kljub slabemu vremenu je bil danes obisk večji. Prišlo je zopet več sol, pa tudi obisk z dežele je bil danes večji. Danes dopoldne je pričakovati posebno velikega dotoka obiskovalcev z dežele, ker bo razstava pomnožena še s konjersko razstavo, za katero vlada v vseh krajih Slovenije veliko zanimanje. Razstava bo po svojem obsegu vsekakor prekašala lanskeletno prireditve. Premovanje se bo pričelo že tekom dopoldneva. Razstavljeni bodo tudi konji, ki bodo popoldne dirkali.

Vrtarska razstava je včeraj bila nanovo preurejena in opremljena z novim cvetjem. Trdka Anton Bajec je svoj oddelek popolnoma nanovo preuredila in razstava je s svojim imenom zopet imela cel dan polno obiskovalcev. Vrtarska razstava zelo počivi celoten aranžman jesenske razstave in mora ostati stalen oddelek na tej prireditvi.

Kadar se Ljubljana malo oddahne in se izprazni poslovni lokali, uradi in pisarne, tedaj očivi na vseh straneh Lattermannovega dvoreda. Včerajšnje sobotno popoldne je bil ta Mali Prater kljub kislemu vremenu poln vrvenja. Godba, atrakcije, vrtljaki vseh vrst, posebno pa velika izbira dobrih vin ne morejo pustiti ravno vsakogar hladnega. Zraven tega pa še vedno tekmovanja, enkrat nastopajo najdebelejši, bore se za prvenstvo posestniki največjega stopala ali pa najmanjše nožice. Nocoj pa bo pred strogo komisijo konurenca v lepoti. Zmagovalke čakajo izborna darila.

Prodaja sira in masla na veselejšem. Opozorjamo naše trgovce in druge interese na razstavljen sir, ki ga je okrog 70 hlebov in ki se odlikuje po svoji prvovrstni kakovosti. Nekaj hlebov je prodanih na drobno. Splošno hvalijo, da se je dosegel v izdelovanju pri nas že velik napredek. Ker so poslale sir naše najboljše mlekarne na razstavo, je pričakovati, da bodo naši trgovci gotovo porabili to priliko, da si preskrbe dobro blago. Na čajno maslo pa opozorjamo naše gospodinjice. Razstavljen maslo je izvrstne kakovosti, kar pričajo tudi številna odlikovanja.

Poljska resolucija sprejeta.

VSAKA NAPADALNA VOJNA JE PREPOVEDANA. V SLUČAJU SPOROV — MIRNA SREDSTVA.

v Zeneva, 24. sept. (Izv.) Danes dopoldne je plenem Društva narodov razpravljalo o svetovno gospodarski konferenci. Nemški delegat dr. Breitscheid je zahteval, da se končno preneha z dviganjem carinskih tarif. Potrebna bi bila skupna akcija za razširjenje mednarodne trgovine na pravični podlagi potom odstranitve ali postopnega zmanjšanja carinsko-tarifnih ovir. Na ta način bi Evropa svoje potrebščine lahko sama krila, samo če bi se hotela gospodarsko pametno organizirati. Dr. Breitscheid je predlagal tudi proučevanje skupnega nastopanja vlade in privatnikov, kakor se je to dobro izkazalo pri železu in jeklu. Pri tem je opozarjal, da to ne sme iti na škodo delavcev in konsumentov. Dalje so govorili še romunski, perzijski, avstrijski, poljski, holandski in angleški delegat. Potem ko je Loucheur utemeljil poročilo o svetovni gospodarski konferenci, je poljski delegat Sokal utemeljeval svo-

jo znano resolucijo. Predsednik Guani je z ozirom na dalekosežnost stvari zahteval poimenovalno glasovanje. Nekatere delegacije niso bile prisotne, ostale pa so soglasno glasovale »da«, tako da je predsednik ob viharjem odobravanju proglasil soglasni sprejem. Poljska resolucija se glasi sedaj tako: Zborovanje priznava solidarnost, po kateri je zvezana mednarodna skupnost, ter ima trdno voljo, zagotoviti vzdrževanje splošnega miru. Ugotavlja, da napadalna vojna nikdar ne sme služiti za ureitev sporov med državami in da je ona torej mednarodni zločin. Smatra, da bi svečan odrek vsake napadalne vojne bil primeren ustvariti spravljivo atmosfero, ter izjavlja: 1. Vsaka napadalna vojna je prepovedana; 2. za vse vrste sporov katerekoli vrste naj se porabi vsa mirna sredstva. Zborovanje izjavlja dalje, da so člani Društva narodov dolžni, ravnati se po teh dveh načelih.

Deklamacije o razorožitvi.

v Zeneva, 24. sept. (Izv.) Na popoldanski seji plenema Društva narodov je izjavil holandski delegat Loudon, da bi se pripravljala razorožitvena komisija koncem novembra lahko sestala h kratkemu zasedanju, ako bi ji Svet dal potrebne instrukcije. Na tem zasedanju bi se moglo končati prvo čitanje načrta konvencije za mednarodno razorožitveno pogodbo ter določiti termin za drugo konferenco kakor tudi določiti sestava novega varnostnega komiteja. Od posameznih vlad je odvisno, da se med njimi obstoječa nasprotja še pravočasno izgladijo. Nato je govoril dr. Stresemann, ki je v svojem govoru poudarjal, da je Nemčija, ki je prej veljala kot vojaško najmočnejša država, danes razorožena in da bo drugim državam veliko lažje ji slediti. Vsa institucija Društva narodov bo le tedaj živela in učinkovala, če se bodo predpisi splošne razorožitve izvedli in se s tem ustvaril predpogoj za čisto atmosfero, ki je potrebna za skupno in solidarno varstvo miru. Potem je govoril angleški delegat Onslow, za njim pa Paul Boncour, ki je zahteval, da se mora dati novemu varnostnemu komiteju možnost, da ustvari neke vrste kolektivno varnost, morda tako, kakor pri lokarnskih pogodbah, ki so se rodile iz ženevskega protokola. V današnji Evropi je še veliko vzrokov za bojazen, ki so sodelavcem v pripravljani razorožitveni komisiji spomladi dali toliko posla. Popolni uspeh razorožitvenega dela bi bil zagotovljen šele tedaj, če bi posamezne države ne bile več prisiljene misliti na lastno oboroževanje in če bi bile vse pripravljene zastaviti vse svoje sile, kadar bi Svet Društva narodov ugotovil kršitev pakta. Finski delegat je izrazil upanje, da se bodo države, ki so izstopile, kmalu zopet vrnil v Društvo narodov, ker se more vojna učinkovito zatirati le tedaj, če se zatiranja udeležijo vsi. Avstralski zastopnik je izrazil desinterese, čilski zastopnik pa se je toplo zavzel za razsodišče. Končno je dobil besedo romunski zastopnik Comnen, ki je govoril optimistično in navajal, da je osmo zasedanje skoro še pomembnejše kakor peto zasedanje 1. 1924. Setev iz 1. 1924. je dobro vzklikla, ker je temeljna mirovna misel prišla do spoznanja, da so države politično ravno tako močno navezane druga na drugo, kakor je to že dolgo časa v gospodarskem oziru.

Stresemann pere Hindenburga.

v Pariz, 24. sept. (Izv.) Dr. Stresemann je podal ženevskemu posebnemu poročevalcu »Matina« Sauerweinu izjavo o nemški vojni krivdi in o govoru Hindenburga. Navajal je: Hindenburgov govor ne pove nič drugega, kot to, kar je že prej v veliko oostrejši obliki 29. avgusta 1924 povedal dr. Marx in jaz o priiliki ruhrskega konflikta. Hindenburg še nikoli ni posvečal nobenega spomenika. Tannenberga je delo, s katerim je njegovo delo in njegova slava stalno združena. Hindenburg bo slavil svojo 80letnico in bo moral enkrat dati Bogu račun o svojem življenju in delovanju. Če je rekel, da je nemška vojska s čistimi rokami šla v vojno ter da se je Nemčija branila preteče nevarnosti, ni to drugega kakor izraz čustva vseh nemških src. Hindenburg se je branil, da bi Nemčija vodila kruto vojno. Njegova glavna želja je, da nepristransko sodišče ugotovi dejstva, ki so se godila 1. 1914 poleti tekom izmenjavanja diplomatskih not, kar je mnogo važnejše, kakor posegati v prejšnja leta. Naj se zahteva razsodišče za gospodarska, finančna vprašanja in za razne konflikte. Če je načelo razsodišča edino učinkovito, zakaj ne bi bilo porabno tudi za moralna vprašanja, ki narode bolj obremenjujejo kakor neugodne samovoljne odločitve v čisto materialnih konfliktih. Razumljivo je, da se Nemčija ne more ukloniti izreku onih, ki so bili tožniki in sodniki obenem.

K Hindenburgovemu govoru v Tannenbergu smo mi od svoje strani že naglasili svoje, kar tudi po Stresemannovi izjavi vzdržujemo.

Podpirajte naše dijake.

Prosveta Slaveniens Land und Leute.

Pred par dnevi sem videl na pokrajinski razstavi ilustriran nemški tednik »Stern« in »Blumen«. Ker rad gledam slike, sem se zagledal sprva v naslovno stran. Sonntag, 11. September 1927 — to še ni nič posebnega. Ampak druga, tretja, četrta stran me je močno presenetila. Zakaj tu je stalo črno na belem, hočem reči zeleno na belem — ker je tednik elegantno opremljen z globokim bakrotiskom — »Slaveniens Land und Leute, eine Kulturschau. Narodne noše — dekljaka in ženska — potem pa drobno tiskana opomba uredništva, da bo čitatelje gotovo zanimalo, kaj več zvedeti o Slovencih, ko je član Orla letos v Kölnu dosegel prvo darilo.

Potem pa berem in berem in marsikaj, kar bi Slovence pravzaprav moral vedeti, mi je prišlo šele tu pred oči. O početku naše slovenske knjige, reformaciji, protireformaciji, o frančiškani Valentinu Vodniku in njegovem literarnem delu, o slovenski renesansi, zatem zgodovino in razvoj prosvetne zveze, s pododdelkom pevске zveze. O Orlah, Orlicah, Sokolih, o naših revijah Dom in Svet, Zvon, o naših mladinskih listih Mladost, Vigred. Kratek oris našega prizadevanja za univerzo, o naši operi, drami, licealni biblioteki, da celo o slovenski akademiji znanosti in umetnosti; o naših političnih časopisih, o vsem mogočem. Vse to pestro skicirano življenje Slovencev pa spremlja enajst lepih slik: Orlice v pohodu, kip Ivana Cankarja, scena iz Finžgarjeve drame »Naša kric, Orlice pri molitvi, ljubljanski muzejski arhiv, iz naše galerije, obhod slovenskih narodnih noš — kratka tolika, kot bi naši časopisi o tujem malem narodu zlepa ne prinesli. Na koncu pa mi pade v oči še ime: Dr. P. Roman Tominec O. F. M., torej naš slovenski frančiškan. Da sem po vsem tem hotel z njim govoriti je jasno. Na poti me še nekam prijazno sprejmejo in po širokem koridorju pridem do njegove sobe. Vratar potrka in jaz se predstavim ter povem v kratkem zakaj sem prišel.

Zelo prijazno mi je ponudil stol in pričela sva kramljati.

»Pa ste ponovno pisali o naši domovini?«
»Pač. Saj moram celo neke imeti zbrane.« Ze se dvigne ter po kratkem iskanju razpoloži pred menoj ilustrirane liste. »Začel sem s 1. 1925. Urednik dr. Otto Färber, ki je sam nemški pisatelj, me je naprosil. Prvi članek je splošno informativen: Slaveniens Land und Leute in slike naših gor in naših vasi: Triglav, Kranjska vas, Julijske Alpe, sv. Janez ob Bohinjskem jezeru, zatem kozerija o Ljubljani s petero krasnimi slikami potem je tu še ilustrirani tednik »SWD« — Zeitung für Süd und Westdeutschland —, tu sem serijo nadaljeval in govorim o »Bledu«, pravtako s slikami. To je domovini na ljubo — slike mikajo tujce, tekst slike poživijo.

»Jeli časopis razširjen?« ga vprašam.
»Zelo. Kolikor sem informiran, izhaja tedensko v več ko 50.000 izvodih, kot tedenska priloga dnevniku. Tiska se v Karlsruhe in se potem razpošilja posameznim časopisom, ki sami ne zmorejo tiskati ilustrirane priloge.«

»Ali menite to hvaležno delo nadaljevati?«
»Seveda. Saj eden ali dva članka zopet čakata pri uredništvu. Pravkar mi je tudi dr. Färber poslal svoje najnovejše delo »Krieg dem Frieden«. Sem ga že prebral. Zelo zanimivo je.«

»Ali mi morete kaj podrobnega povedati?«
»Zal, sedaj ne. Kličejo me v cerkev. Bom itak napisal oceno v »Slovenec«. Nato mi je segel v roko, me nekoliko spremil ter odšel po koridoru v nasprotno stran.
Dr. — m — r.

K RAZSTAVI MATIJE JAME NA HOLANDSKEM.

Nedavno sem poročal, kaj je pisala o tej razstavi Haagse Kroniek in Vaderland; naj navedem še oceno drugih listov. »De Telegraf« z dne 30. julija piše pod naslovom: Slikar iz Jugoslavije:

»Matija Jama je jugoslovanski slikar, vendar ni našemu dojemanju nič tujega ali težkega v njegovem slikarstvu, nič, kar bi ga razlikovalo, kot da prihaja iz kakke druge kulture. To je luminižem: vse je slikano v solncu: tako portreti ali pa tihožitja, kakor tudi pokrajina, razen ene v mesečini.

Pokrajine kakor n. pr. ona iz Haškega Bosa, ki daje oseben, a hkrati preprečevalni izraz z drevesi obraslega prostora ob vodi, pokrajina v snegu s svojo jarko, razpršeno lučjo so brez dvoma res dobra dela in pogled na mesece ali prav za prav pogled na strehe v mesečini tudi, vendar mi način, kako uporablja — tudi pri drugih luminižih — barvo, ni vselej simpatičen. Tako solnce jemlje barvo, jo izpreminja in zastira, tako da ali barva izgine ali pa se zdi, da je slika — drugače kot pa pri divizionistih — kakor osuta z neke vrste sivim pranjem. Radi tega je tudi to delo malo enolično. Ali jaz obžalujem osobito tihožitje z jabelki, kjer se je svetloba popolnoma vsesala v barvo in snov, kjer barva res odseva. Nekaj portretov je izbornih, tako portret deklice, tudi v solncu. Ali daleko najboljši za tihožitjem in še iz mnogo važnejših vzrokov je ženski portret, tudi na svetlobo slikan, že izvršen in ki ima več duše kot kateri ostalih portretov. Je tudi nekaj posebnega, da je vse to do malega brez barve — v sivem in skoro črnem — izraženo s toliko svetlobe; posebno pa, da je bilo mogoče tako spontano, da ni nikjer videti ni truda ni časa, potrebna, da se človek tako verno in globoko prikaže. — Cornelis Veth.«

»Algemeen Handelsblad« z dne 26. julija piše: »Ime se glasi japonsko, ali tisti, čegar je, je Čehoslovak (ali Jugoslovani)? Slikal je mnogo na raznih krajih in je sedaj razstavil svoja dela v dvoranah g. Zürcherja, vila Erika. Te podobe kažejo nekam megleno ozračje, kašasto, pastozno kašasto tehniko, ki spominja na van Ingena. Toda Jama je pač krepkejši in ima več razmaha. To je prav gotovo resno delo nekoga, ki gleda sedaj z bujno fantazijo, sedaj zopet strogo realistično; simpatična je njegova iskrenost. Često izraža tudi pozicijo, zlasti v ozračju, posebno nad silueto mesta in okoli nje. Zal da je faktura tako okorna; za koliko bi mogel ta umetnik svoje peroti bolj razprostrti, če bi bila poteza njegovega čopiča lahkotnejša. — (Elout.)«

To in ono Varnost v zraku.

Znano je, da nikjer ne uporablja potujoče občinstvo toliko letal kot na Angleškem. Vendar pa bi se tega hitrega prometnega sredstva posluževalo še mnogo več ljudi, ako bi se manj bali da bo letalo iz tega ali onega vzropa padlo na tla ter vse, kar je na njem, pokopalo pod seboj. Vendar pa trdijo strokovnjaki, da je pri današnjih letalih taka ne-zgoda tako rekoč izključena. Kajti, ako tudi motor odpove, ali pa se upognejo krila, ni nevarnosti, da bi letalo treščilo na tla. V naj-novejših časih opremljajo letala namreč z

ogromnimi padalnimi dežniki, kateri omogočajo, da letala le počasi padajo k tlu. Padalni dežnik je pritrdjen tako, da more mehanizem za razpetje doseči pilot ali pa tudi potnik. Ako pa se motor ali tank za bencin vname, je tudi naprava v letalu, da goreči motor lahko spuste k tlu, letalo pa pada z padalnim dežnikom varno na zemljo. Tako pravijo, da je dandanes varnost v zraku mnogo večja kot pa na veliki prometni cesti v svetovnem mestu.

Podgane draže živila.

V septembru je bila v Central Hall v Londonu otvorjena razstava, katero je priredila univerzitetna fakulteta za pestologijo. Ta veda se peča s tem, da znanstvenim potom skuša omejiti številne okuževalce živil. Z razstavo se skuša dokazati občinstvu škodljivost raznih okuževalcev ter vzgojiti ljudstvo, da tudi samo pomaga zatreti največjega škodljivca, to je podgano in druge glodavce. To je bila prva razstava te vrste in oni, ki so jo posetili, so uvideli, da bi bil svet v resnici srečnejši, predvsem pa bolj zdrav, ako bi ne bilo podgan, miši, bolha, stenic, moskitov, mušic, ščurkov in slične golazni. Vse te živali so prenašalke in povzročiteljice bolezni, nobena izmed navedenih pa ne prinaša kake koristi, z eno besedo, so sovražniki človeštva. Mnogo ljudi godrnja nad visokimi cenami živil, ne pomislijo pa pri tem, da sami pripomorejo k visokim cenam s tem, da se premalo zanimajo za pokončevanje podgan. Nikjer na svetu ni toliko podgan kot ravno na Angleškem, kar je povsem umljivo, ako pomislimo, da je tako rekoč vsa angleška obala eno samo skladišče živil, ki prihajajo tu sem iz celega sveta. Za neverjetne milijone funtov uničijo podgane samo žita vsako leto, ravno tako tudi vseh drugih živil. A plačati pa mora to izgubo nazadnje le konsument.

Med razstavljenimi listinami je bil tudi nenavaden račun, datiran julij 1827, torej ravno sto let star, ki se glasi: »C. Tuffin, tapetnik, pogrebnik in pokončevalec stenic Njegovega Veličanstva.« — »Za pokončevanje stenic v štirih posteljah 2 funta in 2 šilinga.«

*Kava je dobra in zdrava pripravljena le s
Kolinsko cikorijo*

Nesrečni medeni tedni.

Koliko srečno pričetih medenih tednov neposredno po poroki je že predčasno in nesrečno končalo. Pri nas so taki slučaji redki, tem pogostejši pa n. pr. na Angleškem in Ameriki. Nekaj pesnik je šel neposredno po poroki z svojo mlado ženo na potovanje. Ko sta v Jersey-u že nekaj dni preživela, ji je neko popoldne prišel čitati svoje verze, kar naenkrat pa je mlada žena skočila pokonci ter mu zaklicala: »Nehaj, nehaj! Raje si ogledaj opico, ki kaže svoje umetnosti ravno tu pod oknom ter pleše po taktih svojega vodnika.« Pesnik je bil ujažen do smrti, vse njegove iluzije so se razblinile v nič. Zato je protestiral in nastal je prepir. Drugo jutro je šel »na sprehod«, vzel parnik ter se odpeljal v Francijo. Ne samo medeni tedni so bili pri kraju za njo, pač pa tudi žena nikdar več ni videla svojega moža.

Neki novoporočenec par se je podal v London, da si skupno ogleda zanimivosti mesta. Nobena senca ni kalila njiju mlade zakonske sreče. V hotelu, kjer sta se nastanila, je šla žena k vratarju z nekim vprašanjem. Ko se je vrnila, je njen mož ležal na ulici z razbitimi udi. Zakaj in čemu je skočil skozi okno, tega ni nikdo mogel raztolmačiti. Pri pogrebu je poročni venec krasil krsto mladega moža, ki je na tak zagoneten način prekinil medene tedne.

Neki mlad mož je vzel svojo ženo v neko letovišče, kjer sta več tednov stanovala v nekem hotelu, ne da bi med tem časom kaj plačala. Nekega dne pa je mož izginil in ker žena ni imela gotovine, da bi poravnala račun, je morala zastaviti prtljago. Ko je pribežala domov, je zvedela, da njen čedni mož ni plačal ne poročnih stroškov, ne kosila in tudi vina katerega je naročil za ženitovanje. Videla ga ni nikdar več.

Nič manj nerodno je bilo za neko mlado poročenko iz ugledne londonske rodbine. Njen mož se je izdajal za kapitana nekega londonskega polka. Ko sta bila dva dni na potovanju, je žena čitala v časopisu preklic polkovnika dotičnega polka, da tega in tega človeka nikdar ni bilo v polku, še manj pa da bi bil častnik. Na njena vprašanja ji je vse utajil ter dolžil časnikarje češ, da ti s posebnim zadovoljstvom beležijo take in slične race. Verjela mu je, kaj je pač hotela, a dva dni nato so ga na ulici v pričo nje aretirali, ker je ime mnogo goljufij na vesti.

Neka novoporočenka je dan po priходу v neko kopališče izginila. Prestrašeni mož jo je iskal, a vse zaman. Proti večeru pa je prišlo poročilo, da se je vrgla preko pečin v morje, a rešili so jo ribiči. Pri padcu preko skalovja pa se je potokla tako, da je na poti v hotel umrla ter svoje medene tedne nadaljevala — v grobu.

Pij König

»skladišnik pri Kranjski Ind. družbi

danes ob 1. uri 25 min. zjutraj, previden s sv. zakramenti za umirajoče in odšel po svoje večno plačilo.

Pogreb se bo vršil v ponedeljek, dne 26. septembra 1927 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na župno pokopališče na Jesenicah.

Predragega spomina priporočamo v molitev in blag spomin.

Jesenice-Fužine, 24. septembra 1927.

Terezija König, soproga. Mat. Buhte, oče in ostali sorodniki.

Težko delo pralnega dne za vedno odpravljeno.

Izdelujejo
Lux - tvornice

Rinso

Nova vrsta mila.

Pesek obsojen in ~ oproščen!

Včeraj je bil tretji dan razprave proti Antonu Pesku. Zanimanje za razpravo je bilo zjutraj izredno veliko in je bila dvorana popolnoma polna občinstva. To zanimanje se je pogojevalo še proti eni uri, nakar je bila ob 2 popoldne razprava prekinjena. Popoldne je zanimanje za razpravo zopet doseglo svoj višek.

V začetku razprave, ob 9 zjutraj, so porotniki prosili za kratko sejo, na kateri so se posvetovali ali naj se pritegnejo k razpravi novi sodni izvedenci, ki bi jim pojasnjevali stanje trgovskih knjig. Porotniki so nato sklenili, da predloga za izvedenec ne bodo zavrnili.

Predsednik nato nadaljuje s čitanjem dokazov. Najprej prečita izjavo služkinje Anice Brodarjeve, ki je v zavod vložila svojega denarja 230 Din.

Sledi izjava ravnatelja »Mestne hranilnice« v Mariboru, ki je izpovedal, da je Pesek devindoliral tam hranilno vlogo 94.000 Din, lastnik uradnika Ludvika C., o katerem smo poročali včeraj. Lastnik anonimne tvrdke v Ljubljani M. odločno zanika, da bi kdaj podpisal kak delež k »Jug. zavarovalni hranilnici«.

Predsednik prečita izjavo Franca Safarja, ki je dne 10. decembra l. 1925. ovadil Peska državnemu pravdniku, ker mu ni hotel ali mu ni mogel izplačati vloge 130.000 Din.

Ker se je »Ljubljanske posojilnice« razglasila po časopisih kot dober in zanesljiv zavod, je naložil Anton Dobravc iz Kozjega vsoto 7500 Din.

Marija Lešek je na zahtevanje Peska in njegovih namestencev naložila vsoto 2000 Din.

Kajzarica Marija Grandovec je dvignila svojo vlogo pri Slovenski banki in jo hotela naložiti v kak varnejši zavod in je na svojo nesrečo zašla v »Ljubljansko posojilnico« z vsoto 2250 Din.

Železničarjeva žena Marija Bernikova je naložila v »Jugoslovansko zav. hranilnico« 310 Din, kuharica Terezija Pogačnikova 2500 Din, Marija P. je naložila vsoto 2000 Din in tako dalje.

Vdova Helena S. v Toplicah pri Novem mestu je naprosila zasebnega uradnika Joža K., naj vloži njen denar v kako varno ljubljansko hranilnico njene prijateljice v vsoti 62.500 Din. Joža K. je ta denar naložil v »Ljubljansko posojilnico«.

Gospa M. N. je vzela iz »Kreditne banke« vsoto 42.000 Din in jo vložila v »Ljubljansko posojilnico«.

Franca P. je radi visokih obresti naložil v isti zavod 20.000 Din. Ko jih je tiral nazaj, jih ni dobil, nakar je vložil ovadbo proti Pesku.

Primorec Franc Sive je vložil zase v »Ljubljansko posojilnico« 16.000 Din zase, za Heleno Potulj pa 7500 Din. Sive izpove, da je mislil naložiti v Mestno hranilnico, ker ni vedel, da sta v Ljubljani dva zavoda približno istega imena.

Franca Znidarič iz Podložja je vzel iz domače Kmetijske posojilnice in hranilnice v Starem trgu svoj naloženi denar. Hotel ga je naložiti v Mestno hranilnico ljubljansko, toda se je zmotil in naložil v »Ljubljanski posojilnici« vsoto 39.495 Din, katero zahteva sedaj nazaj.

Janez Selan iz Suhih gor je naložil v »Ljubljanski posojilnici« 32.500 Din. Gospa Marija R. iz Ljubljane je naložila v »Ljubljanski posojilnici« 14.000 Din, v »Jugoslovanski zavarovalni hranilnici« pa 10.000 Din.

Viktor Krasovec iz Ljubljane je naložil v »Ljubljanski posojilnici« 4000 Din. Visoke obresti so zmotile Franca Potoška iz Rogaske Slatine, da je naložil v »Ljubljanski posojilnici« 25.000 Din. Anton Zavrl iz Rovt je vložil v isti zavod tudi 25.000 Din. Ker mu je bila »Ljubljanska posojilnica« najbližja, je naložil sluga K. C. v »Ljubljanski posojilnici« vsoto 2000 Din.

Sledi izjava treh prič, ki so bile navedene v imeniku deležnikov posojilnice in pa hranilnice. Vse tri priče odločno zanikajo, da bi kdaj podpisale pri teh dveh zavodih kak delež ter trdijo, da jih je Pesek podpisal sam na lastno roko in brez njihove pooblastila.

Obdolženec trdi, da so vsi navedeni podpisali deleže ter zahteva za pričo preiskovalnega sodnika dr. Kersnika, ki je te deleže sprejemal.

Sluga odide po dr. Kersnika.

Dr. Kersnik izpove, da je bilo podpisanih le pet deležev, ostali pa so bili samo pripravljeni za podpis.

Predsednik prečita nato razne Peskove prošnje na »Slavensko banko«, »Prvo hrvaško štedilnico« in druge zavode, katere je prošil za posojilo. Bančnemu sindikatu je pisal, da bi ostrina njegovega poloma ne rezala samo njega, temveč vse ostale denarne zavode. Nekemu zavodu je pisal, da znaša varščina »Ljubljanske posojilnice« 100 milijonov dinarjev, naloženih v premoženju zadržnikov.

Predsednik vpraša Peska:

»Kje pa ste imeli toliko varščin? Saj ste bili sami skoro edin lastnik?«

Pesek: »Imel sem varščino v svojem rudniku?«

Predsednik: »Da, toda 100 milijonov?«

Pesek molči.

Skoraj vse popoldne je trajalo čitanje dokazil.

Predsednik prečita nato cenitev izvedencev Peskovega rudnika Ključarovi. Del tega rudnika: Terezija polje je sodno cenjen na 2.706.954 Din.

Ostalega rudnika ni bilo mogoče ceniti, ker so jame zasute. Rudnik je bil prodan na javni dražbi »Jug. kreditnemu zavodu«, vendar pa ta dražba ni veljavna in se bo vršila najbrže nova dražba.

Konkurzni spisak »Ljubljanske posojilnice« navaja, da je Anton Pesek napovedal konkurz šele dne 15. oktobra 1926, ko je bil že v zaporu. Pasiva tega zavoda znašala 2.750.000 Din, vse terjatve pa 2.939.166 Din. Največji dolžnik zavoda je Pesek sam, ki je posojilnico dolžan ca. 2.700.000 Din. Sedaj, ko je rudnik prodan, nima Anton Pesek nobenega premoženja.

Po prečitanih dokazih se je razprava ob 2 popoldne prekinila in se je nadaljevala ob 4.

Popoldanska razprava.

Popoldne ob 4 se je razprava nadaljevala. Zanimanje občinstva za razpravo se je podvojilo, kajti vse je pričakovalo izida razsodbe V dvorani je zavladala zopet soparica.

Uvodoma sporoči predsednik v. s. s. Vehovar, da se je našlo poleg pristopnic Antona Peska in njegovega sina k »Ljubljanski posojilnici« še štiri pristopnice. Vsi, ki so te pristopnice podpisali, so podpisali le po en delež.

Dr. Tuma nato ponovno predlaga celo vrsto priči, ki naj razbremenijo Peska.

Senat zavrne dr. Tumove predloge kot nepotrebne, proti čemur prijavi dr. Tuma ničnostno pritožbo.

Vprašanja.

Senat je nato stavil porotnikom šest glavnih vprašanj:

1. Ali je Anton Pesek kriv, da je kot predsednik »Ljubljanske posojilnice«, kot dolžnice več upnikov, malomarno povzročil njeno plačilno nesposobnost, posebno s tem, da je čez mero trošil in v dobi od 12. julija 1924 dalje lahkomišlno dajal sebi kredit?

2. Ali je obtoženec kriv, da je kot predsednik »Ljubljanske posojilnice« malomarno oškodoval njene upnike s tem, da je poznavao njeno plačilno nesposobnost, od začetka leta 1925, pa do 2. julija 1926, sprejemajoč vloge, najemal nove dolgovne in s tem, da ni pravočasno predlagal razglasitve konkurence?

3. Ali je obtoženec kriv, da je kot predsednik »Ljubljanske posojilnice« malomarno oškodoval njene poslovne knjige s tem, da je vpisoval neupravičeno posojila in naložbe (vprašanje jih našteva podrobno).

4. Ali je obtoženec Anton Pesek kriv, da je kot predsednik, torej član načelstva »Ljubljanske posojilnice«, koncem decembra 1924. v bilanci z dne 31. decembra 1924 vedoma podal napačne navedbe s tem, da je dal neupravičeno v njo postaviti 50.000 Din kot prejem blagajne in isti znesek kot vrnjeno posojilo »Slovenske premožnostne družbe« ter znesek 250.000 Din kot vrnjeno posojilo »Slovenske premožnostne družbe« in isti znesek kot naložbo pri Gospodarski pisarni?

5. Ali je kriv, da je kot predsednik »Jugoslovanske zavarovalne hranilnice«, kot dolžnice več upnikov malomarno povzročil njeno plačilno nesposobnost, posebno s tem, da je lahkomišlno naložil 305.269 Din njenega denarja v »Ljubljanski posojilnici«, sebi pa dal kredit 25.000 Din?

6. Ali je kriv, da je v dobi od 12. julija 1926 dalje z zvinitim prigrvarjanjem, da jih bo vzel v službo, ako vložijo denar odnošno z zvinitim zatrevanjem, da sta »Ljubljanska posojilnica« in »Jugoslovanska zavarovalna hranilnica« zanesljiva zavoda ali pa z obljubo visokih obresti spravil v zmotu 20 oseb (vprašanje jih imenuje) s skupno vsoto 393.243 Din?

Predsednik podeli besedo državnemu pravdniku:

Državni pravdnik obtožuje.

Državni pravdnik dr. Mastnak povdarja, da je iz obtožbečevega predživiljenja sklepati, da se je hotel Pesek na vsak način dokopati do bogastva in časti. Obtoženec je podvržen lakomnosti in častihleplju. Nadaljnja lastnost obtoženca pa je lahkomišelnost. In te lastnosti se vlečejo kot rdeča nit skozi vsa njegova poznejša dejanja. Sicer bi bilo težko razumeti, da je mogel tako mirnim srcem uničiti toliko eksistenc. Kdor boleha za lakomnostjo, je pripravljen korakati preko uničenih eksistenc do svojega cilja. — Državni pravdnik se peča nato z vsemi stavljenimi vprašanji, dokazujejo namerno goljufijo. Pravi, da je postal Pesek, ko je bil rudnik prodan na dražbi, brez premoženja in bi moral ustaviti poslovanje svojih zavodov. Že to je bilo sumljivo, da je izbral svoji posojilnici ime »Ljubljanska«, radi česar so jo mnogi zamenjavalji za Mestno hranilnico. Goljufijo je zagrešil obtoženec tudi s tem, da je zagotavljal in popisoval veliko solidnost in varnost zavoda ter da jamčijo »vsi zadržniki« z »vsem svojim premoženjem« za vloge. Najbolj učinkoviti pa so bili inserati s kavčico, ki jo je zahteval, ko je obljubljal službe. S tem je ogoljufal v glavnem brezposelne ljudi. Obtoženec se je izogibal kontrole, dočim se pošten človek kontrole ne boji, temveč jo naravnost zahteva, da je obvarovan njegov dober glas. Državni pravdnik navaja nekatere drastične slučaje, kakor n. pr. Kegujev slučaj, slučaj C. in slučaj beračice Arličeve, katere smo že opisali. Državni pravdnik pozove porotnike, naj potrdijo vsa vprašanja.

Dr. Tuma izvrstno brani.

Za govorom državnega pravdnika je imel dr. Tuma krasen plaidoyer, v katerem je naglašal, da se je Pesku z aretacijo zgodila krivica in da bi poravnal sčasoma svoje dolgovne iz dohodkov, oziroma prodaje svojega rudnika, če ne bi bil v zaporu. Nato je očrtal neskladnost obtožbečih zakonov s sedanjim gospodarskim življenjem. Branitelj je pobijal trditve, da je Pesek knjige falzificiral, enako je pobijal z obširnimi dokazi iz Peskovega življenja, da bi bil Pesek lakomen ter dokazoval, da je polom Peskovih zavodov delo konkurenčnih zavodov. Po braniteljevem mnenju je treba odločno zanikati, da bi imel Pesek namen goljufije. Dr. Tumi je za njegov govor priredila publika burne ovacije, za kar jo je predsednik ostro ukoril.

Državni pravdnik

je zavračal mnenje branitelja ter izjavil, da bi bila še najboljša obramba, če bi branitelj v Peskovem imenu položil na mizo par milijonov, da bi bile nesrečne žrtve izplačane.

Dr. Tuma je ponovno repliciral na izvajanja drž. pravdnika. Poudarjal je: »Ne pozabimo, da imamo v Sloveniji denarni zavod, kjer so bili vla-

gatelji oškodovani za več kot sto milijonov dinarjev in vendar nimamo tu nobenega krivca kot obtoženca. Če se poudarja, da so pri Pesku izgubili večina revni sloji, ne pozabimo, da bodo tudi tam izgubili v glavnem le delavci Premogokopna družba bo sicer plačala svoj delež 60 milijonov dinarjev, toda zato bodo njeni delavci pet let stradali in trpeli, da bodo to vsoto izplačali iz svojega truda in znoja!

Sledil je nato obširen resume predsednika v. s. s. Vehovarja, nakar so se porotniki umaknili v posvetovalnico.

Pravdorek porotnikov.

Porotniki so prvo vprašanje potrdili z osmimi proti štirim, enako tudi drugo.

Tretje vprašanje so zanikali s štirimi proti osmim glasovom, enako tudi četrto vprašanje. Peto vprašanje so porotniki potrdili z osmimi proti štirim glasovom.

Šesto vprašanje (goljufija) so porotniki zanikali s sedmimi glasovi proti petim glasovom.

Anton Pesek je torej oblozbe goljufije oproščen.

Anton Pesek je bil obsojen po §§ 486, točka 1. 2. kazenskega zakona na

10 mesecev strogega zapora

in na plačilo stroškov. Preiskovalni zapor se mu vstaje v kazni (1 leto) in je Pesek torej sedaj prost! Pesek se je vidno presenečen zahvaljeval vsem sodnikom, porotnikom in svojemu izvrstnemu branitelju.

Najnovejša moda

Poudre Mon Parfum
Bourjois - Paris

Novomeška porota.

22. septembra 1927.

Ponarejevanje menic.

Dne 22. septembra t. l. so sedeli pred novomeško poroto na zatočni klopi radi hudočinstva goljufije s ponarejevanjem menic gostilničarka in posestnica Jožefa Jakše, njen mož Jožef Jakše in njen sin iz prvega zakona Franc Zupančič, posestnik Janez Simončič in užitarica Jožefa Kovačič, vsi iz Orehovice, okraj Novomesto. Jožefa Jakše pa še posebej radi napeljevanja h goljufiji. Iz obširne obtožnice povzamemo sledeče: Dne 7. oktobra 1926 so prišli v mestno hranilnico v Novem mestu prednavedeni Jožef Jakše, Jožefa Jakše in Franc Zupančič, kjer je zaprosila Jožefa Jakše pod imenom Jožefa Škof za menično posojilo 15.000 Din. Kot poroka sta nastopila Jožef Jakše pod imenom Jože Zagorec in Franc Zupančič pod imenom Jože Zupančič. Ker so posestniki, pod kojimi imeni so navedeni nastopili glasom izvelekov iz zemljiške knjige dobro situirani, bilo je posojilo 15.000 Din dovoljeno in še isti dan izplačano. Denar je spravila Jožefa Jakše.

Dne 14. januarja 1927 je prišel Jožef Jakše pod imenom Franc Turk mlajši iz Mokrega polja v posojilnico in hranilnico v Kandijo ter zaprosil tamkaj za posojilo 12.000 Din. Posojilnični tajnik gosp. Franc Mrvar si je zabeležil to prošnjo s pripombo, da jo predloži upravnemu svetu v odločitev, poudaril pa je tudi, da bo moral menico tudi njegov oče Franc Turk starejši sopodpisati. Upravni svet je to posojilo odobril. Dne 4. februarja 1927 je prišel Jožef Jakše pod imenom Franc Turk ml. zopet v posojilnico v Kandiji ter tamkaj predstavi Francu Mrvarju užitarica Miho Rolih iz Suhadola kot svojega očeta Franca Turka star., kateri naj bi menico sopodpisal. K nesreči za Jakšeta pa je Franc Mrvar Rolih spoznal, na kar sta oba hitro pobrisala iz posojilnice. Dne 8. februarja 1927 pa so prišli v mestno hranilnico v Novem mestu Jožef Jakše pod imenom Jože Zagorec iz Cerovega loga, ki je zaprosil tamkaj za menično posojilo 14.000 Din, posestnik Franc Simončič pod imenom Antona Pavliča in zasebnica Jožefa Kovačič pod imenom Neže Miklavčič pa kot poroki za to posojilo. Jožef Kovačič je napeljala Jožefa Jakše k temu dejanju. Tudi to posojilo je bilo po predhodnem običajnem postopanju odobreno in izplačano. Jožef Jakše je nato skrivno z nekoliko stotaki odškodoval za pot v Novo mesto. Ko je prišel na to čez nekaj časa prvi Jožef Zagorec v mestno hranilnico v Novo mesto, da ondi poravnava neko denarno zadevo, je tamkaj zvedel, da je hranilnica izplačala pred nekaj časom na njegov račun 14.000 Din. Tako je prišla ta dobro premišljena goljufija na dan. Jožef Jakše, Jožefa Jakše in Franc Zupančič so zanikali trdovratno goljufijo, izvršeno dne 7. oktobra 1926. Njih krivda pa je bila po pričah dokazana. Poskušne goljufije v škodo posojilnice in hranilnice v Kandiji Jožef Jakše ni tajil. Goljufijo, izvršeno dne 8. februarja 1927 v mestni hranilnici v Novem mestu priznavajo vsi obtoženci. Ni pa priznala Jožeta Jakše, da bi ona napeljevala Jožefa Kovačič k temu koraku. Jožeta Kovačič se je obnašala med obravnavo tako arogantno, da jo je moral predsednik sodnega dvora posvariti, državni pravdnik pa je raztegnil obtožnico proti njej še po § 104. s. k. z., ker je žalila neko pričo, češ, da je po krivem prisegla.

Porotnikom je bilo stavljenih devet glavnih vprašanj, katere so ti s predpisano večino potrdili. Nato so bili obsojeni Jožef Jakše na dve in pol leto, Jožeta Jakše na dve leti, Franc Zupančič na eno leto, Jožeta Kovačič na eno leto, Janez Simončič pa na 15 mesecev težke ječe. Poravnati morajo tudi vso povzročeno škodo in nositi stroške sodnega postopanja. Novomeško mestno hranilnico je zastopal g. dr. Ivan Vakič, obtoženec pa so zagovarjali g. dr. Ivo Čenik, dr. Fran Ivančič in dr. Davorin Gros. Porotnemu sodnemu dvoru je predsedoval deželnosodni svetnik gosp. Jakob Luznar, votanta pa sta bila višji deželnosodni svetnik gosp. dr. Vladimir Förster in deželnosodni svetnik gosp. Alojzij Hočevar. Državno pravdnikstvo je zastopal državni pravdnik gospod Kovač.

Sport

JAHALNE IN VOZASKE DIRKE.

Včeraj popoldne se je izvršil na vojaškem vežališču pri Ljubljani prvi del programa jahalnih in vozaških dirk, ki jih je organiziralo »Kolo jahačev in vozačev« v zvezi z jesensko pokrajinsko razstavo v Ljubljani in današnji razstavo plemenskih konj. Precejšnja oddaljenost in pa nekoliko slabo vreme sta vplivala, da udeležba ni bila toliko, kakor bi je bilo pričakovati ob ugodnejšem vremenu. Vendar se je kljub temu zbralo nad 1000 gledalcev, ki so vsi z največjim interesom prisostvovali posameznim točkam. Ta sport je pri nas, posebno v Ljubljani, malo razvit in se je šele v zadnjem letu na tem polju začelo živahnije zanimanje. Dirke so bile dobro organizirane in v današnji program potokele v popolnem redu. Mnogo več zanimivih točk je na današnjem popoldanskem spredru, kar bo brezdvomno privabilo v slučaju ugodnejšega vremena veliko množico gledalcev.

Prva se je izvršila dirka za nagrado mesta Ljubljane v znesku 8000 Din (I. 1500, II. 700, III. 500, IV. 300). I.: Originell (lastnik Fr. Skoberne); II.: Nelka (last. Al. Slavič); III.: Lumpi (last. Stjepan Mužek).

Za drugo točko, Mariborska dirka, so bile razpisane nagrade po 1700, 800, 600 in 400 Din. I. Dolly (last. Iv. Novak); II. Sonja (last. Ivan Koržija); III. Bogdaj (last. Kob. Turniš); IV. 300 Din. I. Bogdaj, II. Lumpi, III. Elsa.

Najboljši čas dneva je bil dosežen s 4letno kobilo Dolly, last. kobilarne v Turnišu.

Z največjim interesom so gledalec spremljali 4 točko: galopno dirko. Nagrade po Din 1800, 1000, 700, 500. I. Podpolkovnik Emil Zajc s Kulinaumom, II. Konjeniški por. Petrovič iz Zagreba.

Da se omogoči reden prihodek današnjih dirk, prosimo vse udeležence, da se odpeljejo k dirkam s prvim vlakom, ki odhaja z glavnega kolodvora ob 14.15. Če bo naval velik, je železniška uprava poskrbela, da bo takoj za tem odvozil še en poseben vlak. Danes bo na dirkališču igrala tudi polnoštevilna vojaška godba.

II. KOLO NOGOMETNEGA PRVENSTVA.

Danes na igrišču Primorja ob 14.30 Jadran : Primorje — Hermes : Slovan.

V I. razredu se sestanejo danes štiri enako močna moštva, ki se nahajajo vsa v dobri formi. Izida današnjih tekem med Primorjem in Jadranom ter med Hermesom in Slovanom sta docela negotova. Pričakuje se lahko z gotovostjo napetih in zanimivih igru. Za vse štiri udeležne klube je izid II. kola posebno važen za njihovo pozicijo v prvenstveni tabeli. Od rezervnih tekem obeta več srečanje med Hermesom in Slovanom. Rezerva Primorja bo predvidoma lahko obvladala Jadranovo rezervo. V II. razredu absolutirata svojo prvenstveno tekmo najboljša kluba te skupine Reka in Svoboda. Igra se v sledečem redu: na igrišču Primorja ob 10 Jadran rez. : Primorje rez., ob 14.30 Jadran : Primorje, ob 16.15 Hermes : Slovan; na igrišču Ilirije ob 10 Reka : Svoboda, ob 14 Hermes rez. : Slovan rez.

S. K. Ilirija, nogometna sekcija. — Važen sestanek članstva nogometne sekcije se vrši jutri, v ponedeljek ob 20 v posebni sobi kavarnar »Evropa«. Za I. skupino in za seniorje udeležba obvezna! Dnevni red: klubov občni zbor 28. t. m. — Načelnik.

Knjige in revije

Dijaški koledar za šolsko leto 1927-28. Izdala in založila Slovenska dijaška zveza v Ljubljani. I. letnik. Uredil Niko Kuret. Tisk tiskarne Brata Rode in Martinčič v Celju. — Doslej na slovenskem književnem trgu razen dijaškega koledarja Jugoslovanske Matice nismo imeli pravega dijaškega koledarja. Temu nedostatku je odpomogla SDZ. Vsebinska je prav raznolika in bogata: poleg urnikov in koledarja ter seznama praznikov v solah imamo članke v sledeči razporeditvi: Naše življenje: Slovenska dijaška zveza (Krošelj), Naše akademsko življenje (Webler), Naše srednješolsko življenje (Wraber), Naše dijakinje (Šušteršičeva), Naši listi (Krošelj), Inozemstvo in mi (Hladnik), Naši onkraj meja (Likovič). — Naša rast: Mladost (Koebeč), Mi v Cerklji (Anima), Vzhod (Krošelj), Slovensko (Miklavčič), Socialno delo dijakov (Lampret), Naše treznostno delo (Trstenjak), Mi v organizaciji (Kuret), Za narod! (Fajdiga), Telesne vaje (Mlaker), Iz zarje v zarjo (Krošelj), Na potovanje (Krošelj), Naša pesem (Aysenak). — Za vsem tem pa pride praktični del: O naši državi, Evropske države, Seznam slov. in jugosl. rekordov, Dijak in vojaška obveznost, Mere in uteži, Pošna pristojbine. — Matematične formule. Cena v celo platno vezanemu koledarju v žepnem formatu je skrajno nizka 10 Din. Priporočamo ga toplo dijaštvu in vsem prijateljem dijaštva!

Idealna računska začetnica. Lahko bi jo tudi nazvali slikanico. Marsikatera knjižica s podobami se bo morala umakniti tej Lavtar-Cernejevi »Računski začetnici za osnovne šole« (Ig. Kleinmayr & Fed. Bamberger, d. z. o. z. v Ljubljani), ki je v zvezi vsemu vendar le učna knjiga. Pa kakšna učna knjiga! Gg. Drag. Humeč in Jos. Poljanec sta jo napolnila s takim bogastvom preprostitih, res domačih, učenkuzačetnic res dojemljivih črtnih in barvnih podob, da bo poslej nemogoče govoriti o legendarni »supornosti računskih pouk«. Vsi številni pojmi so živo ponazorjeni, drug se razvija iz drugega v veseli, neprislilni samoumenosti, ki budi domišljijo in osvaja srce. Ministrstvo prosvete je novo računsko sicer odobrilo za osnovne šole (z veljavo za novi učni načrt) in učitelji mu bomo za to iz srca hvaležni; toda prepričan sem, da ne bo izžal samo na šolskih klopetih, ampak tudi pod božičnim drevescem in da jo bo nosil Miklavč in striček in botrica — iz enostavnega razloga, ker je izmed najlepšega in najljubeznivejšega, kar moremo dati našim malčkom v roke. I. del, 1. oddelek in III. del sta že izšla, I. del, 2. oddelek pride te dni v razprodatje. Cena — I. del, 1. oddelek stane 18 Din — je sprito krasne opreme kar smešno nizka. Založništvo, čigar vodja g. Hrovat se marljivo zavzema za izdajanje dobrih šolskih knjig, je to pot zadelo v črno! — Učitelj.

»Uredba o osloboditvi vojnih obveznika od poziva na vojno službo in miru i ratu.« Pod tem naslovom je izdal podpolkovnik Branišlav J. Šuput v Zagrebu knjigo, ki obsega uredbu o vojaških osebnostih iz l. 1924. z vsemi popravkami, izpremembami in dopolnitvami, ki jih je poslej ta uredba doživela. Knjigi je dodeljena priloga z obrzci, iz katerih je razvidno, kake je treba pri prošnjah za vojaške osvoboditve ravnati. Knjiga bo dobro služila častnikom na komandah, dalje državnim in občinskim oblastvom in zasebnikom, ki imajo kakorkoli posla z vojaškimi osvoboditvami. Knjigo so pripravili merodajni vojaški in civilni činitelji. Knjiga je pisana v srbohrvaščini, a tiskana z latinico. Cen Din 15.50, ako se denar pošlje naprej, po povztju Din 20.75. Naročbe naj se pošiljajo na naslov: Branišlav J. Šuput, pod polkovnik, Zagreb, Meduličeva ul. br. 3, II. kat.

Gospodarstvo

Tržno poročilo.

Ljubljana, 25. sept.

Les. Zanimanje za drva postaja živahnije. V petek n. pr. je bilo zaključenih na ljubljanski borzi 50 vag. bukovih drv. Cene se v glavnem drže. Za bukovna drva so cene 22—23 meja, za hrastova pa 19—20. Povpraševanje je še precej veliko, vendar do zaključkov priti je bolj težko, ker se zahtevajo akreditivi: s temi pa so imeli italijanski trgovci zelo slabe izkušnje. Veliko je povpraševanje za bukovino rez. paral. očeli. Zahteva se izredno dobro prekomorsko blago, fino izdelano. Danes se plačajo buk. plohi obroblji ostror. paral., pravokot. očeljeni I. 900 Din in še čez do 950 Din, za II. pa 750 Din; cene za parjeno bukovino so za I. blago 1100, za II. blago 850 Din. Sedaj je povpraševanje znatno zato, ker se je ravno začela nova kampanja v bukovini. Tudi za testone je večje povpraševanje, toda kupci zahtevajo dve tretjine široke robe 9—10 col in zaradi tega za te dobave ne pridejo v poštev manjši producenti. Za trame je povpraševanje nekoliko oslabele, zahtevajo kupce so pa zelo velike. Ogled notira 90—95 Din. Čimdalje bolj se čuti približevanje realizacije kupcij v pragojih. Približujemo se stvarnim pogajanjem o bodočih dobavah pragoj, za kar pride v poštev Italija, pa tudi Španija, Nemčija, Avstrija, Švica in Madžarska. Položaj na lesnem trgu v Italiji je zelo slab. Opaža se vsepovsod pomanjkanje likvidnega denarja. Trgovina živi samo od menic ali boljše rečeno od podaljševanja menic.

Žito. Tendenca za žito ta teden ni nič kaj jasna. Zadnja ameriška in kanadska poročila javljajo, kakor smo že prejšnji teden poročali, o dobri žetvi. Sedaj so dani tudi statistični pojgi za padec žitne cen. Čel teden je bila tendenca na svetovnih žitnih trgih padajoča. Dunaj ima veliko ponudb, Budimpešta javlja vsak dan nižje kurze. Ameriška spekulacija je potisnila ameriške kurze ta teden zelo navzdol. Koruza pa je mednarodno čvrsta. Na našem trgu je v Novem Sadu zabeležiti dvig cen koruze, dočim so v Ljubljani cene ostale neizpremenjene. Pšenica notira neizpremenjeno. Rži na našem trgu ni dobiti. Ponuja pa se makedonska rž ki je celo težja kakor baška. V Ljubljani je cena zanj ca. 3.30 Din. V ovsu in ječmenu pa ni posebnih izprememb. Koroza je cel teden čvrsta in je prišla v Bački radi minimalnih dovozov in ponudbe danes že čez 200.

Hmelj. Zalec, 24. sept. (Izv.) Položaj na tržiščih se stalno izboljšuje tako, da se plača za prima blago že 55 Din, vendar po teh cenah tako rekoč ni nikakega prometa, ker upajo hmeljarji na dvig cen z ozirom na izboljšan položaj v očigled zelo slabega pridelka poznih vrst hmelja v vseh okoliših, posebno pa na Württembergem in v Angliji. Trgovina ceni angleški pridelek na 220 tisoč napram 330 tisoč stotom lani, kar izenači sicer dvomljiv prebitek zlahtnega hmelja. Tako je svetovna letina vkljub prvotnim pretiravanjem s strani trgovine manjša kakor lani. Točne številke objavi te dni komisija hmeljarjev, trgovcev in pivovarnarjev. Slabše vrste zlahtnega hmelja kot je n. pr. novi hmelj iz obrobni krajev Savinjske okolice, se nakupujejo sedaj za izvoz v angleške kolonije, da kdomestiti angleški primanjkljaj. Da se ni bati letos, da bi dobro blago ostalo, oz. da bi ga morali hmeljarji prodati po sramotno nizkih cenah, nam dokazuje poleg vsega tega tudi dejstvo, da ni noben domači hmeljski trgovec, ki so benem tudi hmeljarji-producenti, dosedaj prodal svojega pridelka.

Fižol. Povpraševanje je le po belih vrstah, ki so dosegle že visoke cene. Cene za ribničana pa so ostale neizpremenjene. Pa tudi je v belih vrstah malo blaga. Cene so sedaj: ribničan 3.50 (prejšnji teden 3.50), koks 4.50 (prejšnji teden 4—4.25) in mandolan 4 (prejšnji teden 3.75—3.90) Din. Inozemstvo povprašuje predvsem za bele vrste, dočim za rdeče vrste ni povpraševanja.

Krompir. Letošnji pridelek krompirja je prav dober in je ponudba stalno zelo velika kakor tudi dovozi. Na drugi strani pa ni povpraševanja. V Avstriji stane danes krompir 9 grošev kg, t. i. 72—75; ponuja se ogrski krompir po 75 par naša meja. V okolici Varazdin je cena 85 par. Zato so cene krompirja zelo popustile in nakupuje se sedaj beli gorenjski po 90 par (prejšnji teden 1 Din), roza štajerski pa 1.40 Din nakl. postaja (prejšnji teden 1.60 Din).

Zelje. Pridelek zelja je letos zelo dober in tudi dovozi so prav veliki. Cena mu je zopet padla za 10 par: od 1 Din na 90 par za kg (vagonsko blago).

Mast. Na našem trgu še vedno vlada pomanjkanje masti. Blago je zelo težko dobiti. Danes nudi Belgrad mast po 27 Din za kg. (Poročilo, ki ga je ta teden po nas posnel nek ljubljanski dnevnik ni bilo točno posneto. Cene na drobno so znatno višje od teh cen.) Severnoameriška mast pa se je ta teden znatno pocenila. Dočim je pretekli teden bila ponujana od Trsta po 34.25, se je koncem tega tedna pocenila na 32.

Jajca. Nakupna cena za jajca je pri nas zelo visoka: 1.37—1.40 Din in so vkljub tej visoki ceni vsak dan dovozi manjši. Izvoz iz države je radi visokih cen majhen. Italija, ki je naš zelo dober odjemalec, ne povprašuje dosti, ker so cene visoke in te konzumira vedno več mesa. Tudi iz ostalih držav javljajo slabo tendenco.

Riž. Cene so pri nas le neznatno popustile v skladu z nižjimi notacijami v Trstu. Ta teden je v Trstu namreč riž popustil od 140—143 na 137 lir.

Sladkor. Cene domačemu sladkorju so neizpremenjene, dočim je v inozemstvu zanj čvrsta tendenca. Sedaj že vse tovarne izdelujejo in razpošiljajo tako kristalni sladkor kakor tudi sladkor v kockah.

Kava. Tudi ta teden je za kavo čvrsta tendenca. Tržaška terminska borza notira vsak dan višje cene. Brazilijanska vlada je že realizirala večje posojilo v funtih šterlingov in dolarjev, da držanje cen kave. Toda splošno se smatra, da kljub znatnim sredstvom brazilijanska vlada a la longue ne bo mogla vzdržati visokih kurzov za kavo. Cene so se ta teden povišale za 0.40—1 Din pri kilogramu.

Usnje. Tudi za usnje vlada že cel mesec čvrsta tendenca. Cene kož so zelo poskočile, ker imamo več vrst blaga premalo v državi, zlasti se sedaj uvažajo telečje kože iz Italije.

Steklo. Cene v inozemstvu kakor tudi pri nas naraščajo. Naše tovarne so vse dobro zaposlene.

Metle. Radi zvišanja cen za surovine so cene za metle zadnji mesec narasle. V veletrgovini se prodajajo metle po 6.50 Din komad, vsaka nadaljna številka 1 Din višje.

* * *

Zaključni račun za 1924-1925. Finančno ministrstvo je dovršilo zaključni račun za prorač. leto 1924-1925. To je prvi povojni zaključni račun, čeprav je zakon o državnem računovodstvu izrecao

določal, da se imajo ob priliki predložitve novega proračuna predložiti zaključni računi, kar so naši poslanci v vsaki proračunski razpravi naglašali. Zaključni računi morajo pokazati stvarno stanje državnih financ. Proračun za 1924-1925 je znašal 10.405 milijona, naknadnih kreditov pa je bilo odobrenih za 1.320.7 milijona Din. Stvarno pa so znašali izdatki samo 10.540.4 milijona Din, od tega odpade na razna posojila 335 milijona Din, največ ruskim beguncem. Dalje je dala država občinam posojil okoli 50 milijonov Din. Dohodki države so pa znašali 10.888.45 milijona Din, tako da izkazuje prebitok v znesku 298.15 milijona Din. Stvarni prebitok pa je manjši 155.6 milijona Din in se bo pokazal v zaključnem računu za 1925-1926 kot obratni kapital države. Posameznosti zaključnega računa za 1924-1925 še niso znane.

Podaljšanje roka za valorizacijo. Kakor znano je 21. t. m. potekel rok za prošnje za valorizacijo. Sedaj poročajo iz Beograda, da namerava trgovski minister dr. Spaho ta rok podaljšati.

Ustanovitev hmeljarske banke v Novem Sadu. V krogih hmeljskih trgovcev se mnogo razpravlja o ustanovitvi hmeljarske banke. Za finansiranje letošnjega pridelka bo treba okoli 200 milijonov Din; posebno je važno to vprašanje sedaj, ko cene tako varirajo. Producenti bi zavod dalj lombardna posojila 50—60% vrednosti založenega blaga.

K zaključku zagrebskega sejma. Na 8. zagrebskem sejmu od 28. 8. do 5. 9. je bilo 710 razstavljalcev, od teh 65% domačih, in sicer 347 iz Hrvatske, 56 iz Slovenije, 52 iz Srbije, 10 iz Vojvodine, 8 iz Bosne ter 7 iz Dalmacije. Med inozemci je bilo 73 nemških, 53 avstrijskih, 20 ameriških, 18 švicarskih, 16 francoskih, 16 čeških itd. Promet je znašal okoli 60 milijonov. Zelo zadovoljnih je bilo 70%, srednje 20 in nezadovoljnih 10% razstavljalcev.

Statistika železniškega in rečnega prometa. Končno je prišlo tudi prometno ministrstvo do tega, da je začelo objavljati podatke o prometu na železnicah in državnih ladjah, žal skupaj. Ti podatki so izredno važni za presojo gospodarskega položaja. Podatki so za prve 3 mesece t. l.: potniški promet jan. 3.492.000, febr. 2.746.000 in marca 3.262.000, skupaj 9.500.000 oseb; prtljaga in ekspresno blago: I. 1653 ton, II. 1413 in III. 1861, skupaj 4927 ton. Navadno blago: I. 1.011.000 ton, II. 1.026.000 in III. 1.203.000 ton, skupaj 3.240.000 ton. Vojaško blago: I. 14.907, II. 8557 in III. 12.400 ton, skupaj 36.000 ton, režijsko blago: I. 187.000, II. 189.000 in III. 244.000, skupaj 620.000 ton. Dohodki od tuz. potniškega prometa so znašali: I. 48.6, II. 42.4 in III. 56.1 milij. Din, skupaj 147.5; prtljaga in ekspresno blago 1.6, 1.7, 1.9, skupaj 5.1 milijona; vojaško blago, brzovozno in tovarno blago: I. 118.7, II. 122.1 in III. 110.2, skupaj 350.1 milijona Din. Zeleti je, da prometno ministrstvo objavi podatke po možnostih tudi za prejšnja leta.

Promet belgrajske borze je znašal v prvih 8 mesecih letos 1664 milijonov (devize 1332, efekti 332), lani v istem času 1823, v istem času 1925 2011 milijonov Din.

Borza

24. septembra 1927.

Kakor je bilo pričakovati, postaja devizni promet večji. Povpraševanje za potrebe uvoznikov se je povečalo in s tem tudi promet.

Ta teden je bil promet večji: znašal je 13.9 milijona Din napram 12.6 milij. prejšnji teden oz. 11.95, oz. 12.74. Povprečno na dan je znašal 2.78 milij. Din napram 2.52 milij. prejšnji teden. Zlasti je bil promet znaten v ponedeljek, torek in četrtek, najmanjši pa je bil v sredo. Največji je bil promet v devizi Curih. Amsterdam je bil v četrtek in petek trgovci po 22.81. Berlin je bil mednarodno čvrst in je v toku tedna pridobil na kurzu. V torek je potrebe v Berlinu krila Narodna banka. Budimpešta je bila v četrtek zaključena po 9.94. Curih neizpremenjen: 10.955. Dunaj proti koncu tedna popušča; v torek in sredo je krila potrebo Narodna banka. London je narasel od 276.35 na 276.45. V začetku tedna velika potreba se je proti koncu zmanjšala. Razez v petek ga je dajala Narodna banka. Newyork neizpremenjen 56.75 kakor tudi Pariz 223.50. Praga se je ucvrstila od 168.42 na 168.45. V četrtek jo je dajala Narodna banka. Trst je bil cel teden čvrst in je bil v tej devizi znaten promet.

Na efektivnem trgu je omeniti novi kurz Cejske radi provedene valorizacije: 164 den. Strojne od srede dalje uvedene po 70 (prej 80). V petek zaključena vojna škoda po 384, v ponedeljek po 374, Kranj. ind. variira v skladu z Dunajem: ponedeljek 400 den., petek 410 den.

V Zagrebu je Beogradu so v ponedeljek kurzi za vojno škodo zelo narasli in se kakor tudi za ostale državne papirje obdržali na doseženi višini. Bančni papirji v Zagrebu brez izprememb, med industrijskimi papirji v začetku tedna Slavonija slaba, pozneje se ucvrsti.

Na dunajski borzi je zanimivo gibanje Kranj. ind.: 19. 51, 20. 51, 21. 54, 22. 53, 23. 51 in 24. 53.50. To gibanje je v zvezi z večjim povpraševanjem za montanske, predvsem železarske papirja; zaposlenost železarske industrije se je tudi pri nas kakor v Avstriji in Češkoslovaški znatno izboljšala. Za blago glej »Tržna poročila«.

DENAR.

Tudi danes se je Berlin ucvrstil. V Ljubljani ponudba 13.545. Trst je čvrstejši: 309.50 napram 309.375. Ostalo neizpremenjeno.

Mednarodno so se danes ucvrstili: Dunaj, London ter tudi Trst.

Ljubljana. (Prosti promet.) Devize: Berlin 13.545, Curih 10.955, Dunaj 8.0075, London 276.45, Newyork 56.74, Pariz 223, Praga 168.45, Trst 309.50.

Zagreb. (Prosti promet.) Berlin 13.54, Curih 10.955, Dunaj 8.005—8.00625, London 276.45, Newyork 56.73, Pariz 223, Praga 168.40—168.45, Trst 300—309.75.

Curih. Beograd 9.13, Amsterdam 207.90, Berlin 123.62, Budimpešta 90.60, Bukarest 3.20, Dunaj 73.12, London 25.245, Newyork 518.70, Pariz 20.35, Praga 15.37, Trst 28.29, Sofija 3.75, Varšava 53, Madrid 93.05.

Dunaj. Devize: Beograd 12.48, Kodanj 189.85, London 34.49, Milan 38.66, Newyork 708.80, Pariz 27.81, Varšava 79.10. — Valute: dolarji 706.60, francoski frank 27.81, dinar 12.46, češkoslovaška krona 21.9975.

Praga. Devize: Lira 183.75, Beograd 50.45, Pariz 132.375, London 164.175, Newyork 33.7475. Dinar: Newyork 176.125, Berlin 7.40, London 276.25.

VREDNOSTNI PAPIRJI

Na trgu drž. papirjev ni izprememb. Na Dunaju zopet dvig Kranj. ind. od 51 na 53.50.

Zadreb. (Prosti promet.) 7% invest. posoj. 84.5, agrari 53.5—54.5, vojna odškodnina 385. Trst. Adria 182, Assicurazioni Generali 4.800, Cosulich 205.50, Tripovich 271, Split cement 210, Zivno 255, Lloyd 740, Oceania 105, Krka 88

Dunaj. Podon.-savsko-jadran. 83.45, Zivno 104.50, Hrv. esk. 10.95, Hipo 6.80, Alpine 48.80, Trbovlje 60.95, Kranjska industr. 53.50, Mundus 163.20, Slavonija 1.75.

BLAGO:

Novi Sad. Pšenica: bč. 78-79 kg 2% 295—297, sr. 78-79 kg 2% 292.5—295, ban. 78-79 kg 2% 290—295, slav. 78-79 kg 2% 290—295; rž bč. 72 kg 2% 280—285; oves: bč. 202.50—205, sr. 205—210; ječmen: bč. 65-66 kg 270—275, sr. 65-66 kg 255—260; koruza: bč. 202.5—205, za dec. jan. 185—189, za marec, april 210—212.5, okt. sušena 190—192.5, ban. 197.5—200, sr. 200—205, dec. jan. 187.5—189, sušena okt. 190—192.50; moka: 0 g bč. 425—437.5, št. 2 bč. 407.5—415, št. 5 bč. 380—390, št. 6 bč. 327.5—337.5, št. 7 bč. 270—280, št. 8 bč. 205—210; otrobi: bč. v juta vrečah 175.177.5, sr. 175—177.5, slav. 175—177.5. — Tendence: neizpr. — Promet: 3 vag. pšenice, 3 ječmena, 2 ovsu ter 48 vag. koroze, skupaj 56 vag.

Dunaj. Na današnji tedenski borzi je bilo nekaj kupčije. Prodano je bilo: pšenica 79 kg 39.50 od Raasdorfa, marchfeldska rž je bila plačana po 39.— od Dunaja, ječmen po 40.50 od Stadlau, slabša kval. 38 od Raasdorfa; za madj. pšenico se je plačalo 37 od Agfalve; uradno so notirali vključno blagovno prometni davek v šil. brez carine za 100 kg: pšenica Wiener Boden 39—40 lko Franzjosefsbahn 37.75—38.50, Nordwestbahn 38—39, marchfeldska 39—40, madj. potiska 81-83 kg 44—44.50, madj. 79-80 kg 41.75—42.25, tuz. rž marchfeldska 38.50—39, Wiener Boden 38—38.50, ostala 37.25—37.75, gradiščanska 38.25—38.50, madj. nova 38—38.25, Pester Boden 38.25—38.75; ječmen tuz. izbran 40—43, srednji 35—38, klajni 32—33; koruza 28—28.50, oves tuz. 29.50—29.80, madj. 29.50—29.80.

Budimpešta. Nagnenje do nakupa je bilo pri pšenici boljše. Terminski trg je bil slab. Uradno notirajo: pšenica madj. za okt. 30.30, 30.40, zaklj. 30.36—30.38, marec 33.02, 32.90, zaklj. 32.94—32.96; rž madj. okt. 28.54, 28.70, zaklj. 28.52—28.54, marec 30, 30.14, zaklj. 30—30.02; koruza maj 25, 25.18, zaklj. 25.18—25.20; julij 25.60.

Chicago. (Začetni kurzi; v oklepajih včerajšnji zaključni kurzi.) Žitni trg je odprt ob čvrsti tendenci. Pšenica sept. — (—). dec. 130.625 (129.75), marec 133.75 (132.625); koruza sept. — (96.50), december 98.125 (97.625), marec 100.50 (100.125); rž sept. — (—), dec. 97 (97.75); oves sept. — (—), dec. — (48.25).

Radio

PROGRAMI:

Zagreb 310, **Breslau** 315.8, **Barcelona** 344.8, **Praga** 348.9, **Leipzig** 365.8, **Schenectady** 379.5, **Stuttgart** 379.7, **Toulouse** 392, **Hamburg** 394.7, **Frankfurt** 428.6, **Brno** 441.2, **Rim** 450, **Paris** 458, **Oslo** 461.5, **Langenberg** 468.8, **Berlin** 483.9, **Dunaj** 517.2, **München** 535.7, **Budapest** 555.6, **Varšava** 1111, **Carigrad** 1280, **Königswusterhausen** 1250.

Nedelja 25. septembra.

Zagreb: 20.30 večerna glasba (kvartet Biro-Mabalup). — **Breslau:** 11 služba božja. — **Praga:** 10—10.30 orgelski koncert, 13 o industriji, obrti in trgovini, 18.30 prenos iz praškega gledališča: Faust. (Gounod). 22 časovni signal. — **Leipzig:** 16.30 vesela glasba (Mozart, Schuman, Löwe itd.). — **Toulouse:** 12.45 in 20.45 koncert. — **Brno:** 10.30 koncert »Smetana, Dvorak itd.«, 18 koncert. — **Rim:** 21.10 prenos iz opere: La Rondine. — **Pariz:** 14. koncert, 18 radio-poročila iz Francije. — **Oslo:** 19.10 prenos iz Stockholma: Macbeth (Shakespeare). 21.20 koncert. — **Langenberg:** 19.30 Figo so se ženi, komična opera v 4 dej. — **Berlin:** 20.30 ciklus berlinskih pesmi. — **Dunaj:** 11 orkestralni koncert Dunajskih filharmonikov, 20 Dvojni samoum, veseloliga v petju v 3 dej. — **Budapest:** 16 ciganska glasba. — **Varšava:** 20.30 koncert.

Ponedeljek, 26. septembra.

Zagreb: 22 prenos iz kavarne Corso. — **Praga:** 13.30 in 16.45 borzna poročila, 17 koncert, 19.15 poročila o industriji, trgovini in obrti, 20 vremenska napoved, 22. časovni signal, 22.20 prenos iz Narodnega doma. — **Hamburg:** 16.15 Ljubezni in morja valovi (Grillparzer). — **Brno:** 14.30 poročila s praške borze, 19 orkestralni koncert. — **Rim:** 21.10 simfonični vokalni koncert. — **Dunaj:** prenos iz opere: Norma, trag. opera v 2 dej. — **Varšava:** 20.30 koncert.

Torek, 27. septembra.

Zagreb: 17 koncert. — **Barcelona:** 18.40, 22.05 kvintet. — **Praga:** 13 poročila o industriji, trgovini in obrti, 18.20 in 16.45 borzna poročila, 17 koncert, 20 vremenska napoved. — **Stuttgart:** 19.30 Così fan tutte (Mozart), kom. opera v 2 dej. — **Frankfurt:** 18.30 Carobna pištalka, opera v 2 dej. (Mozart). — **Brno:** 14.30 praška borza, 19 koncert, 21.10 italijanske arije in pesmi. — **Rim:** 17.45 instrumentalni in vokalni koncert, 21.10 prenos iz gledališča. — **Berlin:** 20.30 orkestralni koncert.

Ljubljansko gledališče

Nedelja, 25. septembra, Granichstedten: ORLOV, opereta.

Danes v nedeljo, dne 25. t. m., se poje v ljubljanski operi Granichstedtena opereta »Orlov« v običajni zasedbi z go. Poličevu, Vero Balatkovo ter gg. Drenovcem, Pečkom in Povhetom v glavnih vlogah. Režijo vodi režiser g. Povhe, dirigira pa kapelnik Balatka. Cene običajne z 20odstotnim popustom, ki velja za posetnike razstave. Vstopnice se dobivajo tudi v paviljonu »K« na velesejmu, to je v onem paviljonu, v katerem se nahaja gledališka razstava.

ŽREBANJE LOTERIJE

društva »Trgovske akademije« v Ljubljani nepreklicno 31. oktobra. — Srečka 10 dinarjev. Dobitkov 885, od 50.— do 100.000 Din. Poizkusite srečo, naročite takoj srečke!

Poizvedovanja

Naša se je listnica s srednjo vsoto denarja. Dobi se na Karlovski cesti 7-1, levo.

Izgubila se je večraj damska zapestna ura. Pošten najditelj se prosi, naj se javi v upravi »Slovenca«.

Poslano

V »Slovincu« dne 14. pret. m. je podal izjavo g. Matevž Zihler, na katero dam sledeče pojasnilo: V izjavi pod 1. je pisano, da sem jaz poročal o najetju posojila 200.000 Din. Vprašam Vas, g. Zihler, ali niste Vi menice sopodpisali? Tedaj ni bilo treba poročati.

Vprašam Vas, ali nisem bil jaz tisti, ki sem vedno svaril in ugovarjal, da bi se dolg delal? Kolikokrat sem opozarjal na to, da ne gre tako naprej, ker Vi kot drugi nečete tega priznati, da bo treba račune predložiti. Od takrat najetih 200.000 Din sem izplačal most pri Puštalu v približnem znesku 25.000 Din, vse drugo sem izplačal Vam, kakor drugim, za popravilo nujnih del na cesti. Od te vsote ste dobili Vi 40.000 Din. Ker moji opomini niso imeli uspeha, sem se pri tej izjavi, da tako ne gre naprej in sem zaradi tega odstopil kot načelnik in ker nisem hotel še naprej dolga delati, kajti to boste že priznali, da sem jaz vedno zastopal stališče, da nam mora država dati prispevek, katerega cestnemu odboru dolguje. To mora biti tudi na zapisniku. Pod Vašim načelovanjem se je najelo posojilo 700.000 Din, in sicer 200.000 Din v povračilo prej navedenega dolga, vse drugo se je pa večinoma porabilo pod Vašim načelovanjem. Ne ugovarjam, da so bila dela potrebna, ker je povenjen napravila škodo, vendar se je tistega prav malo popravilo. Poglejmo, še sedaj po cestah, kdor hoče videti. V pokritje stroškov sem predlagal 240% doklado, in ko ste Vi načelstvo prevzeli, se je zvišala na 350%. Da ste plačali dolg po umrlem načelniku v l. 1924., 1925. in 1926., ni res. Kajti v l. 1926. aprila meseca sem jaz prevzel in kar sem jaz delal, je bilo vse plačano iz tekočih dohodkov, še celo najmanj 40.000 Din sem plačal nazaj. Na Vas ni prišlo starega dolga niti 50.000 Din. Vse posojilo se je vzelo pod Vašim načelovanjem. Videli boste tudi, da sploh v računski zaključek nisem hotel dati teh velikanskih stroškov, in ste imeli potem odposlanca od gradbene direkcije, da Vam je skupaj spravil. Nikakor ne mislim predbacivati komu kake goljufije, pač pa vztrajam na tem, da so se vsa posojila vzela pod Vašim načelovanjem, kar sem jih nasproti jaz nekaj plačal, in tudi doklade ste Vi povišali od 240% na 350%.

Škofja Loka, 25. avgusta 1927.

J. Hafner.

RADIO potrebščine
v največji izbiri stalno v zalogi pri
FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5 **Telef. 407**

Zahvala.

Za premnoge izraze iskrene sožalja ob priliki prerane smrti naše nad vse ljubljene, predobre mamice in tete, gospe

Marije Rom-Gogala roj. Čamernik

kakor za poklonjene krasne vence in cvetje se tem potom vsem najtopleje zahvalujemo.

Posebna zahvala pa bodi izrečena č. gospodu p. Tomincu za dušno tolažbo pokojnici, dalje č. duhovščini šentpeterske župnije, gg. zdravnikom, gg. pevcem za ganljive žalostinke ter vsem številnim znancem in prijateljem za mnogobrojno čaščeče spremstvo na njeni zadnji poti.

Še enkrat vsem naša globoka zahvala.

Requiem za

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1.50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

TRGOVEC

32 let star, oženjen, kavcizmožen, išče službo kot vodja manjše trgov. z mešanim blagom, najraje kake podružnice na deželi, katero bi vzel tudi v najem. Gre tudi v galanterijo na debelo. — Ponudbe na upravo lista pod: »Zanesljiv« 7372.

DEKLE Z DEŽELE

želi takoj stopiti v službo pri krščanski družini kot pomoč v kuhinji ali k otrokom, najraje v Ljubljani ali v Brezicah. Vajena je že kuhanja. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7438.

Pomočnik

sedlar in tapetnik išče službo. — Naslov v upravi lista pod št. 7480.

Želim službe

v mlinu ali na žagi, vodni ali parni jarmenik in brusar. — F. Boštjančič, Sv. Petra c. 83, gostilna.

Trgovski pomočnik

iz dobre hiše, ki ne zna dobro slovenski, bi rad stopil v službo, in sicer v trgovino z mešan. blagom, da bi se naučil slovenskega jezika. Naslov v upr. lista pod št. 7460.

Mlad trg. pomočnik

želi praktirati v trgovini z mešanim blagom na deželi. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod številko 7532.

KMEČKO DEKLE

starejša, želi službo v dobri družini. Vajena je kmečke in tudi preprostejši mešč. kuhinje in vseh drugih hišnih del. Šla bi tudi kot družinska kuharica v bližino Ljubljane na kakšno večje posestvo. Ponudbe s pogoji na upravo lista pod št. »Stalna služba« št. 7499.

KUHARICA

vajena vsakega dela, išče službo v župnišču. Naslov v upravi: št. 7475.

PRODAJALKA

mešane stroke, želi primerne službe. Nastop takoj. Naslov v upravi lista pod številko 7427.

ORGANIST

Andrej Jus, išče službo; p. Sv. Vid p. Planini, Štaj.

Mlad elektromonter,

z dobrimi spretnostmi, izvrstna moč pri vseh notranjih in zun. instalacijskih delih, išče stalnega nameščenja v ali izven Slovenije. Ponudbe pod: »Dobra moč« št. 7448.

PREVZAMEM

NAKUPOVANJE poljskih pridelkov, lesa ali slično, za primerno provizijo. Naslov pove uprava pod št. 7444.

Proste službe

Krepak deček

ki ima veselje do trgovine, s primerno šolsko izobrazbo, poštenih staršev, se sprejme takoj pri trdnici Alojz Remic — Dravograd. 7233

čedno dekle

zmožno opravljati vsa hišna dela, ki se razume nekaj pri kuhi in šivanju, se išče k mali družini na Gorenjskem. Ponudbe na upravo lista pod št. »Spretna« 7367.

ZASTOPNIKE

in ZASTOPNICE za razprodajo srečk na obroke, išče Bančna poslovalnica BEZJAK v Mariboru. 5512

Sijajno bodočnost

nudimo uradniku ali uradnici, ki vložijo v dobro idejo podjetje v Ljubljani 50.000 Din ali več. Zadoštuje tudi jamstvo. Ponudbe prosimo upravl. lista pod »Resnost« 6472

VAJENCA

za čevljarstvo sprejem 1. novembra. — Prednost ima oni, ki se je že učil. Oskrba brezplačno. Prodajni omaro (2m) in razložnik s steklen. vrati ter nekaj kopit, ugodno! Anton ŠKERJANC, Šiška, Celovška cesta 96.

VAJENCA

za mesarsko in prekaševalsko obrt sprejme Fr. Golob — Ljubljana VII, Jernejeva cesta št. 47.

Sprejem več izurjenih

PLETILK.

Hrana in stanovanje v hiši. Franc Miklavčič, št. Vid 20 — nad Ljubljano.

VINIČAR

s 5 delavci se sprejme pri FERD. KÖSTER — vinograd Počehova — Lajtersberg, Maribor.

Kmetško DEKLE

pošteno, ki ima veselje do otrok in gospodinjstva, sprejme takoj manjša družina v Ljubljani. — Naslov v upravi št. 7394.

TAMBURARICO

spretno in vestno, za dobro plačo in stalno službo, sprejmemo takoj. Matek in Mikeš, Ljubljana, Dalmatinova 18.

KONTORISTINJO

dobro izurjeno v stenografiji in strojepisu — zmožno sloven., srbohrv. in nem. jezika — sprejme veletrgovina v Ljubljani. — Ponudbe pod: »Veletrgovina 300« upravi »Slovenca« 7419

VAJENCA

pridnega in poštenega, z dobrim šolskim spričevalom, sprejme A. Vrhovc, krojač, Dravljje 60.

Kovaški učenec

se rprejme takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 7392.

KLETAR

pošten, trezen, zanesljiv, ki je popolnoma vešč v zganju in likerjih, se takoj sprejme. — Prednost imajo oni, ki se razumejo tudi na vina. — Pismene ponudbe na upravo lista pod št. »Kletar« 7436.

STANOVANJE

in delavnico dobi zastoj mizar, oženj., brez otrok, na Trojanah pri Zagorju. Poizve se: Rožna dolina cesta IV/21. 7536

Pouk

POSTANETE

TEHNIK

risar, mojster itd., s pomočjo tehn. študij na domu (Fernstudien) — vse smeri. Obširni prospekt 10 Din. Lycée Industriel, Rue Enseignement, 37, Liège, Belgija.

Stanovanja

SOBO

separirano — v sredini mesta, išče gospod. Ponudbe na upravo lista pod št. »Soliden« 7351.

ZA TAKOJ SE ODDA

STANOVANJE

sestojajo iz dveh sob, kuhinje in priključka v novi vili v Šentpeterskem okraju. — Stanovanje leži v visokem suterenu in ima vpeljeno elektriko. Najemna primerna. — Interesenti naj se ogledajo pod št. »MIRNA STRANKA« št. 7541.

Sobo

išče soliden gospod. Ponudbe na upravo lista pod št. »Odvet. koncipijent«.

GOSPODIČNA

se sprejme na stanovanje (dobi tudi zajutrek). — Pobreška cesta 9, I. nadstropje, MARIBOR.

Sprejem UČENCA

(učenko) na stanovanje. Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 7496.

Poravnajte naročnino!

Dijaki

DVE DIJAKINJI

sprejem iz Christoforovega učnega zavoda z vsi oskrbo. — Domobranska cesta 23, Andlovic. 7413

Visokošolec (filozof)

išče stanovanje in zajtrk proti instrukciji. Event. še kaj doplača. Cenj. ponudbe na upravo lista pod: »Dober instruktor« št. 7278.

Vnajem

MANJŠI LOKAL

za trgovino z mešanim blagom s stanovanjem, na prometnem kraju na Štajerskem, iščem v najem. Najraje ob progi od Maribora do Prevalj ali drugod. Event. tudi z gostilno ali vinotočem — ker imam osebno pravico. — Ponudbe na upravo lista pod: »Takoj ali pozneje« št. 7373.

Trgovska hiša

v MARIBORU, z dvema trgovskima lokaloma in k temu spadajočimi skladišči, 8 stanovanj, velikim dvoriščem, z avtomobilskimi garažami in konjskim hlevom, se takoj prodaja. — Cenj. ponudbe pod št. »Trgovska hiša 1927« na upravo lista v Mariboru.

Gostilno

na prometnem kraju vzajem v najem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. »Takoj 7434«.

2—3 SOBE

se oddajo s 15. oktobrom za pisarne ali ordinacije, prostore v neposredni bližini glavn. kolodvora. Več v upravi: št. 7538.

Gostilno

na prometnem kraju vzajem v najem. — Ponudbe pod št. »Takoj št. 7485«.

Redka prilika.

Dobro idoča gostilna na promet. kraju, v sredini Ljubljane, se takoj odda, kdor odkupi inventar. — Naslov v upravi št. 7487.

Gostilno in trgovino

oddam v najem blizu Ljubljane, in sicer meseca novembra. Potrebni kapital od 15 do 20.000 Din. Ponudbe na upravo lista pod št. »Gostilna in trgovina« št. 7528.

TRGOVINO

s stanovanjem za takoj, vzajem v najem, najraje kje v prometnem kraju na Gorenjskem. — Ponudbe poslati upravi lista pod: Trgovina 7556.

Oddamo:

Obširno rabno za ind. ali druge svrhe. Prostore za obrt ali manjšo ind. Trgov. lokale, za detajlno ali en gros trgovino. — Vse na najlepš. prostoru v Ljubljani. — Vprašanja na Predal 169 — Ljubljana.

Posestva

Zemljiško posestvo: veliko rodov. njiv in travnikov, 4 mali, 1 veliki doraščeni gozd, hiša krita z opek. gospod. poslopje, skoro nov kozolce, na najlepšem sončnem kraju, 5 minut od okr. ceste Sevnica—Planina. nezadolženo, se dobi za ceno 90.000 Din. Ne željo se tudi razdeli na več delov. Ogledati se je pri lastniku Luka Senica, trgovec, šmarje pri Sevnici ob Savi. 7391

Hišo kupim

eno- ali dvodružinsko, z vrtom, v centru ali v bližini. — Ponudbe pod: »Cena« na upravo lista.

2 krasni parceli

na Vodovodni cesti, vsaka okrog 1400 m², ugodno naprodaj. — Naslov v upravi lista pod št. 7519.

POSESTVO

naprodaj!

Proda se iz proste roke malo posestvo, Poizve se pri F. Zavodniku, št. Vid nad Ljubljano. 7539

Lepo posestvo

naprodaj z vsem gospod. poslopjem, tik glavne ceste in železnice, ¼ ure od Litije. Gornji Log 5.

Majhno POSESTVO

v bližini Drave ali Mure, se išče v najem. — Ponudbe na Thaler, Maribor, Vojašniški trg št. 2.

Hiša v Račjem

(št. 22) — s kovačijo in električno žago, se pod ceno prodaja. — Cena po dogovoru. Vprašanja na: ALOJZIJ MORAN, trg., Rače. 7514

Hiša naprodaj

na Opekarski cesti št. 11, Ljubljana. 7495

VEČJA KMETIJA

pri STIČNI — se pod ugodnimi pogoji prodaja. Hiša z vsemi gospod. poslopiji, krasnimi njivami in cirka 22 jehov gozda. — Natančna pojasnila daje Minka in Albin Sitar, Straža—Toplice št. 55.

Trgovska hiša

v MARIBORU, z dvema trgovskima lokaloma in k temu spadajočimi skladišči, 8 stanovanj, velikim dvoriščem, z avtomobilskimi garažami in konjskim hlevom, se takoj prodaja. — Cenj. ponudbe pod št. »Trgovska hiša 1927« na upravo lista v Mariboru.

»POSEST«

Realitetna pisarna, družba z o. z. — LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 4

PRODA:

HIŠO, vili slično, novozidano (visokoprtilično), 4 sobe, vse priključne, lep vrt, Rožna dolina, 135.000 Din. HIŠO, novozidano, 5 sob, priključne, elektrika, vodovod, vrt, Udmat, 110.000 Din. VILO, enonadstropno, novozidano, tristanovansko, 600 m² vrta, blizu glavn. kolodvora, 380.000 Din. HIŠO, dvonadstropno, renovirano, 9 stanovanj, dvorišče, tik železnice, 200.000 Din. HIŠO, prtilično, 3 sobe, priključne, hlev, skladišče — Kerkovo, 105.000 Din. HIŠO, enonadstropno, novozidano, trgov. lokal, 4 stanovanjski prostori, vrt — Rožna dolina, 110.000 Din. HIŠO, enonadstropno, 3 stanovanj, trgov. točka, center Ljubljane, 95.000 Din. HIŠO, prtilično, 3 sobe, priključne, 1000 m² vrta, Kerkovo, 90.000 Din. VILO, visokoprtilično, 4 perkatirane sobe, 1800 m² vrta, pri klavnic, 145.000 Din. HIŠO, visokoprtilično, 2 sobe, priključne, vrt, Trnovo, 65.000 Din. HIŠO, tristanovansko, trisobno stanovanje prosto — velik vrt, Rožna dolina, 85.000 Din. HIŠO, enonadstropno, gostilna, 3 stanovanja, vrt, dvorišče, blizu centra, 310.000 dinarjev. HIŠO, vili slično, enonadstropno, 3 sobe, priključne, vrt, pol ure od Ljubljane, 85.000 Din. HIŠO, enonadstropno, hlev, tri orale zemljišča, pol ure od Mengeš, 35.000 Din. HIŠO, visokoprtilično, vrt, hlev, skladišče, tik glavne ceste, pri Domžalah, 25.000 Din. Poleg tega večje število hiš, vil v Ljubljani, na deželi, kmečke posestva, gostilne, trgovine, industrije itd.

Kdo kupi?

Lokomobila

sistem Lanz, 50/65/83 KS, z dimnikom in kurščem (Treppenrost), v najboljšem stanju, sedaj se v obratu, se ugodno prodaja. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 7319.

VERANDA

za gostilniški vrt, dolga 16 m, široka 3 m, lesena, v najboljšem stanju

naprodaj.

— Vpraša se: »HOTEL EVROPA« v CELJE.

LEPO SPALNICO

(orehovo), z mrežami in žimnicami, radi odpotovanja prodaj za 5500.— Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7535.

Naprodaj je

BENEŠKI TOLAR iz leta 140. Vamberger, Zelena jama 136. 7537

1200 litrov

dobrega vina

lanski letnik, ima naprodaj Cerkevno predstojništvo Sv. Jurij ob Pesnici, pošta Zgornja Sv. Kungota. 7511

Kdo proda?

ZELOD, lep, zdrav, kupim 2 vagona takoj. — Rudolf Zore — Ljubljana.

Divji kostani,

suhe jedilne gobe

I. t. d. kupuje vsako količino V. H. Rohrmann, Ljubljana.

Fižol vseh vrst

kupi po najvišji dnevni ceni FRAN POGACNIK, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36. 7552

1000 komadov napol izdelanih leskovih

ročajev

za lopate prodam po 1 Din komad, franko Ljubljana. Naslov pove uprava lista pod št. 7510

Prodajam skoro novo,

dvovprežno

KOČIJO.

JAKOB SEM, trgovec, Ljubno ob Savinji. 7518

Moderni, 20 konjski

Diesel-motor

strojne tovarne Langen in Wolf v Nemčiji, brez kompresorja, še ne štiri leta v uporabi, se prodaja za zmerno ceno. Motor se lahko v obratu ogleda vsak čas. PETSCH ANDREJ, mlinar v Mahovniku pri Kočevju.

Naprodaj:

3 ŠIVALNI STROJI za gumblence in dva krojaška stroja, 1 žel. KOTEL (5 m debelost, vsebina 1000 l), 1 MOTOR za pogon (Anlaßmotor). Poizve Ljubljana, Kerkov trg 10 (pri g. Kapelju). 7500

Brinje

dalmatinsko, lepo in čisto, nudi po 3.25 Din za kilo SEVER & KOMP., Ljubljana — Gosposvetska cesta 5. 7421

Prodajam 2 postelji

in 2 nočni omari. Karlovska c. 24, Ljubljana.

Semensko rž in

pšenico

dobite pri FRAN POGACNIKU — Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

6 A.-Ž. PANJEV

prodajam, dobro založenih z meš. m., v medišču popolno izdelano satje; 5 praznih panjev in poljubno število izdelanih satov v njih. Iv. Kremžar, št. Vid n. Lj. št. 76.

Avstro Fiat

24 HP, zelo pripraven kot lahek tovorni avto, ker sedeži demontažni, se jako poceni prodaja. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 7543.

Flavta

prav dobro ohranjena, se prodaja ali zamenja za basklirlovko. Ogleda se Karlovska c. 6 (trafika).

Zdravilni med

od žajblja (Salvia officinalis) tudi v večji množini nudi po ugodnih cenah Seoska galajna Dol, p. Postire, Dalmac.

Prodajmo:

1 brek, 1 čistilnico za žito, 1 blagajno, 1 pisal. stroj Oliver mod. 9, 1 pisalni stroj Remington I., in več kompletnih oprav za sobe. Vse v dobrem stanju in za primerno ceno. — Vprašanja na Predal 169, Ljubljana.

ZIDANA ŠUPA

za seno, ki stoji pod Rožnikom (Večna pot), na travniku Tönnies, se prodaja. — Reflektanti naj stavijo pismene ponudbe na Gradbeno podjetje G. Tönnies, Ljubljana.

Kdo proda?

ZELOD, lep, zdrav, kupim 2 vagona takoj. — Rudolf Zore — Ljubljana.

Divji kostani,

suhe jedilne gobe

I. t. d. kupuje vsako količino V. H. Rohrmann, Ljubljana.

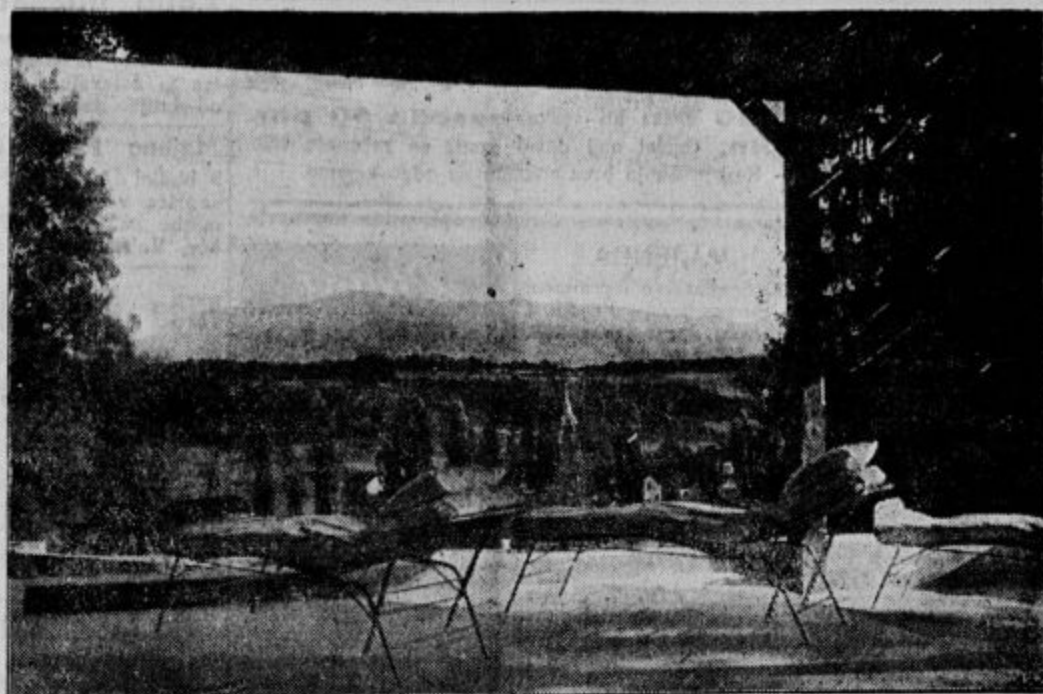
Fižol vseh vrst

kupi po najvišji dnevni ceni FRAN POGACNIK, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

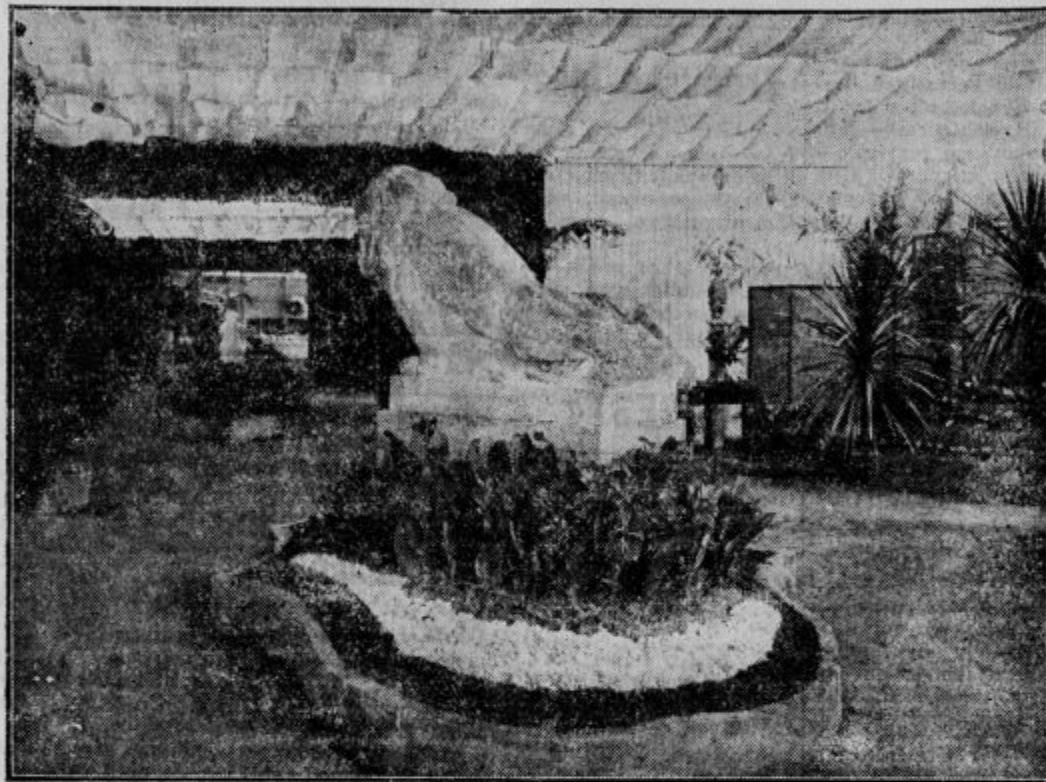
Delavski sanatorij,

ki ga je zgradil Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Klenovniku v hrvatskem Zagorju. Sprejeli se bodo delavci z začetno jetiko iz vse države. Postelj 175.

Veranda delavskega sanatorija
v Klenovniku z ležišči za bolnike.

★ ZAPOSLITEV SLEPCEV.

V Angliji zelo mnogo store za slepce v svojem »National Institute for the Blind«. Poročilo tega zavoda za leto 1926/27. pove, da dandanes slepci ne izdelujejo le slamnjač ter pletejo košar, pač pa da opravljajo marsikak posel, katerega so preje vršili samo oni, ki so tako srečni, da imajo vid. Ne samo po posebnih zavodih, tudi po tovarnah in raznih drugih podjetjih imajo zaposlene slepce. Angleži imajo neko slepo ženo, ki je strokovnjak v gradnji električnih motorjev. Nekega slepega moškega so zaposlili v državni delavnici kovanega denarja, kjer vsak posamezen kos nad pol šilinga preizkusi z žvenketanjem. Novec, kateri nima pravega glasu, zvrže ter ga vrne. Slepa dekleta so zaposlena pri zavijanju slaščic, igrač itd. V Nemčiji so v raznih tovarnah pri strojih napravili varnostne naprave, tako da morejo sedaj tudi slepi delavci delati. Ponekod slepci svoje delo v tovarnah vrše bolj natančno, kot pa oni, ki imajo zdrave oči. V Ameriki imajo dnevnega zaslužka 6 dolarjev, t. j. 330 Din. Tudi na Angleškem imajo n. pr. slepa dekleta, ki so zaposlene pri strojih, ki etikirajo, od 55 do 60 šilingov na teden, t. j. do 825 Din.

Vrtnarska razstava

na jesenskem velesejmu v Ljubljani, ki je zadivila vse po svoji razkošni uredbi.

★ FORTH MOST.

Na svetovno znanem mostu Forth Bridge je stalno zaposlenih 55 pleskarjev, kateri ne delajo celo leto drugega kot barvajo ta 2466 m dolg most, ki je bil dograjen leta 1888. V najvišje loke mosta pa radi silnega vetra morejo le v visokem poletju. Delavci izgledajo v višavah kot muhe, ko lezejo od enega stebra do drugega. Radi varnosti je na vodi vedno pripravljen čoln z veslačem v njem, kateri takoj pohiti na pomoč, ako kateri izmed pleskarjev pade v reko Forth. Da teh 55 delavcev enkrat prebarva most, rabijo nič manj kot tri leta. Pri tem porabijo 50 ton barve, ko pa pridejo do konca, prično na nasprotni strani zopet. Pleskarji tako rekoč visijo v zraku v nekakih zabojih, katere pritrdijo na drogove, ki so zataknjeni v ogrodje mosta. Kakor hitro doseže veter brzino 35 milj na uro, morajo z delom prenehati, ker je nevarnost, da jih veter ne pomeče v vodo. V poletnem času je tu posebno velik železniški promet, tako da vsakih deset minut en vlak pasira most. Delavcem je poleti dobro, ko potujoči Angleži mečejo kovan denar v vodo »za srečo«, a spretne pleskarji marsikak novce ujamejo ter spravijo v žep, kjer vsekakor več koristi kot pa v valovih reke Forth.

Razstava domačih vin
na jesenskem velesejmu v Ljubljani.Razstava sadja
na jesenskem velesejmu v Ljubljani.

Pavliha v Ameriki.

V Detroitu ob michiganskem jezeru sta živele zakonska John in Bessy Baker že celih dvanajst let v največji disharmoniji, kar pa v Ameriki ni nič nenavadnega. Zmerjala sta drug drugega, se prepirala ter si na tak način kratkočasila rožnate dneve. Ker nista imela otrok, jih tudi ni bilo treba vzgajati, zato pa sta vzgajala drug drugega. Sredstva za vzgojo sta sicer le malokdaj izbirala, uspeha pa ni bilo nobenega. Polagoma sta pričela uvidevati, da njiju duši ne spadata skupaj, kakor tudi, da se njiju grli zelo razločujeta. Ne toliko radi glasu, kajti peti sme v Ameriki vsakdo, kdor le hoče, pač pa radi nekaj drugega. Da ne bomo predolgi v našem pripovedovanju, naj kar na kratko povemo, da je bil John za »mokroto«, Bessy pa je bila »suha«. To je bilo tudi na prvi pogled opaziti, kajti Bessy je bila podobna osušeni in votli vrbi žalujki, John pa lepemu okroglegemu sodu, kateri drži najmanj poldrugi veder.

Nekega dne pa je bila Bessyna mera polna. John se je zopet pregrešil in odložili so ga na policijski stražnici, kjer so ga kar cele tri dni obdržali, kljub temu, da je sveto zatrjeval, da niti kapljice ni pokusil. Tega pa Bessy vendar ni mogla več prenašati, bilo ji je pre-

več. Spravila je svoje najpotrebnejše stvari v popotni kovčeg ter se skesana padala k svojim staršem. Ko je Bessy vložila tožbo za ločitev zakona in je bil John o tem obveščen, se je še isti večer od veselja tako napil, da je dobil ponovno kazen in sicer sedaj kar osem dni.

Ko je prišlo do obravnave, je bil ves sodnikov trud, da bi se dosegla poravnava, zaman. Bessy je vse trnje njunega zakona tako lepo po vrsti nabrala, da je bil sodnik tako rekoč brez moči. Poleg vsega pa je končno kategorično pripomnila, da z »mokrim« človekom ne more niti minute več skupaj živeti, ona da je »suha« in da je ponosna na to. Ker je sodnik uvidel, da ni nobenega drugega izhoda, je ločil »mokro« od »suhega«, iz česar je nastala zakonska ločitev. John je k vsemu temu rekel samo, da. Tudi k salomonski razsodbi, da morata vse skupno premoženje deliti natančno na dva dela, je rekel, da John se je pri tej razsodbi zlobno nakremžil ter odšel.

Štirinajst dni je s par rokodelci ropotal po svojem stanovanju, premikal pohištvo, zbijal s kladivom, pela je žaga, od časa do časa je zažvenketalo steklo in porcelan, tintnam, se je razlegal homeričen smeh po sobanah. Po preteku dveh tednov je bilo vse v zabojih, vrečah, povito s slamo in papirjem. Nekega

dne pa so se pred hišo ustavili štirje vozovi za pohištvo in dva dni pozneje so se pojavili pred sedanjim stanovanjem Bessy. Vozove je bilo treba takoj iztovoriti ter pohištvo znositi v stanovanje. Bessy je bila naravnost očarana nad toliko skrbjo, s kakršno je bilo celokupno pohištvo odposlano. In pričeli so odpirati zaboj, a takoj iz prvega se je prikazala natančna polovica postelje, na dvoje prežagana ravno na sredini. Nato se je prikazala omara, toda bil je samo gornji del, tudi kredence je bilo samo polovica. Bessy je strmela brez besedi. Izložili so nato še natančne polovice miz, stolov, celo zaboj za premog je bil samo polovičen. Slike so bile prerezane čez polovico in v velikem zaboji je čepela natančna desna polovica glasovirja. Vsaka stvar je bila z žago natančno na dve polovici ločena.

Bessy je padala iz ene omedlevice v drugo, kar pa ni nič pomagalo, da so bile tudi srajce čez polovico pretrgane, rjuhe, robci, brisače, namizni prtji, da celo zastori in obleke so kazale samo desno ali pa levo stran. Moške hlače, to se pravi samo po ena hlačenica, so bile nakopičene v velikem zaboji, v manjšem pa je bil cel kup svilenih ženskih nogavic, ki so pa bile seveda tudi čez polovico prerezane. Kuhinjska aluminijasta posoda je bila čez polovico prelomljena, krtače, žlice, metle, lonci,

zajemalke, ponve, vse samo polovico, z eno besedo prav vsakemu predmetu je manjkala polovica. Bessy je okamenela, ko je prišlo na dan še njeno ročno delo, čipke, prevlake itd., kar je bilo seveda tudi razdeljeno na polovico. Da ni pri tem pogledu skočila iz kože, je še danes uganka. Hitela je k policiji, smeja, dirjala k sodniji, še več smeja, navalila na advokata, bi bil skoraj počil od smeja. Vsakdo teh je na mah uvedel, da se je ločeni mož ravnal dobesedno sodnikove razsodbe in da tu ni mogoče ničesar ukreniti, kot se še enkrat prav do solza nasmejati.

Johna pa ni bilo nikjer več videti. Izselil se je v Mehiko, a preje je razpolovičeno pohištvo razdal ubožnim ljudem, kateri so iz teh polovic napravili otroška pohištva ali pa igrače.

V obupu je Bessy pograbila za steklenico, na kateri je stala naslikana mrtvaška glava ter jo do polovice izpraznila. Ko se je čez dva dni zavedla iz mačka, ki bi zadostoval za tri, je opazila, da je bila porter. Od tega časa pa Bessy stalno pije porter, tako se ji prilaga. Kdo bi ji to zameril?

Pa naj še kdo reče, da Pavliha ne živi več. Le da se je časa primerno preobrazil ter odšel v Ameriko, kjer se, kakor kaže, pogosto pojavi.

SPECIJALNA MEHANIČNA DELAVNICA

za popravilo vseh pisalnih, računskih, kopirnih, razmnoževalnih strojev in blagajn po konkurenčni ceni

LUD. BARAGA

LJUBLJANA, Selenburgova ul. 6/1 Telefon št. 2980

Pred nakupom

jesenskega in zimskega blaga, vabim cenj. odjemalce, da si ogledajo krasno izbiro za vse vrste oblek, po najnižjih cenah.

Vinko Savnik, Radovljica

Najpopolnejši
STOEBER
šivalni stroji
za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom.
Preden si neprav. stroj, ogledajte si to izrednost pri trdni
L. BARAGA
Ljubljana
Selenburgova ulica št. 6/1.
Brazplačen pouk. 15 l. jams.
Telefon št. 980

**Denar naložite najboljšo in najvarnejšo pri
Spodnještajerski ljudski posojilnici
v Mariboru r. z. z o. z.**

Stolna ulica 6

Obreduje hranilne vloge brez odpovedi po 6%
na trimesečno odpoved 8%

Prvovrstne glasbene instrumente

kakor gosli, citre, kitare in tamburice ima vedno v zalogi
specialna delavnica za godala v Celju **VACLAV SCHRAMM**.

Velika zaloga pihal v prvovrstni izdelavi. Najfinejše strune in nadomestni deli za vsa godala. Garantirano strokovnjaška in promptna popravila vseh instrumentov. - Največja delavnica te vrste v Sloveniji. - Najnižje cene.

Izkoristite svoj prosti čas.

Brez posebnega strokovnega znanja si zagotovite
sijajen zaslužek s prodajo državnih vrednostnih
papirjev na obroke. Vpoštevajo se samo resni ljudje.

Pismene ponudbe naj se pošiljajo na **Jugoslov. Rudolf
Mosse d. d., Beograd** pod šifro „Sigurna zarada“.

Pozor!
Velika izbira dvokoles, motorjev, vsakovrstnih
otroških vozičkov, nadomestnih delov in pneu-
matike po zelo znižani ceni. Posebni oddelki
za popolno popravilo, emajliranje, poniklanje
dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev
itd. Prodaja na obroke. Ceniki franco.

„TRIDUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles, otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska 4.

Potrjeni globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znan-
cem, da je po dolgi, mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere
naša nepozabna sestra in teta, gospodična

Marija Bernot

učiteljica v pokoju

mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb blagopokojne se vrši v nedeljo dne 25. t. m. ob 5. uri
pop. iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 24. septembra 1927.

Mestni pogrebni zavod.

ZALUJOČI OSTALI

RAZPRODAJAH

se dobi vsakovrstno manufakturno blago samo pri
TRPIN, MARIBOR, Glavni trg št. 17

Najstarejša tovarna

pohištva

I. I. Naglas v Ljubljani,

Turjaški trg št. 6

prilagoja svojo veliko zalogo vsakovrstnega
pohištva, žimnic, zof, foteljev i. t. d. po zelo
nižjih cenah.

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z o. z.
na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

najugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, nadpolovica delnic hotela
»Uniona«, hiše in zemljišča. Krediti v tekočem ra-
čunu. Posojila proti poroštvu, vknjižbi na posestva
itd. Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

Dražba.

Glasom sklepa kr. okrajnega sodišča v Mariboru z dne
21. julija 1927, E 1537/27-11, prideta dne 28. septembra 1927
pri okrajnem sodišču v Mariboru, soba št. 27, nastopni dve
zemljišči k javni dražbi:

1. Vlož. št. 24 k. o. Grajska vrata,

cenilna vrednost 225.131 Din, najmanjši ponudek 150.000 Din;

2. vlož. št. 141 k. o. Grajski marof,

cenilna vrednost 332.216 Din, najmanjši ponudek 225.000 Din.

Obe hiši se bodeta posamezno prodali. — Informacije daje
pisarna dr. Juritsch v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 12.

Prosimo,

da zahtevate brezplačen proračun v
slučaju nabave novih poslovnih knjig.

KNJIGOVEZNICA K. T. D.

čitalnica in tvornica poslovnih knjig
v LJUBLJANI, Kopitarjeva ulica 6 II.

Pisalni stroj „Halda“ model 12

je švedski izdelek in nedosežen
v konstrukciji in materialu. —
Generalno zastopstvo za vso
Jugoslavijo:

Ant. Rud. LEGAT & Co.

MARIBOR, Slovenska ulica 7.

Telefon 100. Telefon 100.

Na pokrajinski razstavi
v Ljubljani — paviljon
„E“ 52-54.

„ETOILE“ Gorčica (senf) je najboljša, dobi se v vseh delikatesnih in specerij. trgovinah

Mark Twain:

Kraljevič in siromak.

Pravljica za mlade ljudi vsake starosti.

Iz angleščine prevel: Jos. Poljanec.

Človek, ki ga je tako ogovoril, je bil visoke, čed-
ne, mišičaste postave. Njegov jopič in široke hlače
so bile iz dragocene blaga, a obledele barve in
oguljene, in zlate čipke, ki so krasile jopič, so bile
močno omadeževane. Ovrtnik je bil zmečkan in str-
gan, perje v mahodravem klobuku je bilo zlomljeno
in umazano, nelepno. Ob strani mu je visel dolg ozek
meč v zarjaveli železni nožnici. Njegovo oholo vede-
nje je pričalo, da je prešeren človek. Množica je spre-
jela besede te čudne postave z izbruhom roganja in
krohota. Nekateri so vpili: »Izvo še enega preoble-
čenega kraljeviča!« — »Pazi na svoj jezik, prijatelj,
možakar je nemara nevaren!« — »Jeli da, res je vi-
diti — le glej, kako gleda!« — »Vzemite mu fanta
— v vodo z mladičem, da se umije!«

Kakor bi trenil, je nekdo iz množice ob tej
srečni misli iztegnil roko po kraljeviču. V istem hipu
pa je neznanec izdrl svoj dolgi meč in udaril množico
s ploščino, da je treščil po tleh. Zdajci je zavpilo vse
vprek: »Ubij ga! Ubij ga! Ubij ga!« in druhal je ob-
kolila vojnika, ki se je postavil ob nek zid, da si je
zavaroval hrbet, in začel mahati z dolgim mečem
okrog sebe kakor nor. Marsikoga je zadel in njegove
žrte so padle na vse strani, toda drugal je navalila
preko njegovih na tleh ležečih postav in se je z ne-
znanjšano besnostjo vrgla na junaka. Vse je kazalo,
da so njegovi trenutki šteti, da je izgubljen, kar je
iznenada zabučala trobenta in nek glas je zaklical:
»Prostora za kraljevega sela!« Pri tem se je vsul trop

konjenikov proti druhal, ki se je razpršila na vse
strani, kakor so jo le noge nosile. Smeli tuje je zgra-
bil kraljeviča in je bil kmalu daleč od vsake nevar-
nosti in množice.

A vrnilo se v mestno hišo. Naenkrat se je nad
veselim bobnenjem in gromenjem gostije vzdignil
glasen zvok roga. Neutegoma je vse utihnilo in na-
stala je globoka tišina. Nato se je oglašil en sam
glas, glas sela iz kraljeve palače, ki je oznanjal sve-
čan proglaš: vsa množica ga je stoje poslušala.

Zadnje besede razglaš, izgovorjene posebno sve-
čano, so se glasile:

»Kralj je mrtev!«

Zbrana odlična družba je kakor en mož povsila
glavo na prsa; tako je ostala v nemi tišini nekoliko
trenutkov. Nato pa so se vsi vzbudili na kolena, iz-
tegnili roke proti Tomažku in vzdignili je mogočno
vzklikanje, da se je treslo zidovje poslopja:

»Živijo kralj!«

Omamljene oči ubogega Tomažka so tavale po
tem osupajočem prizoru in naposled za trenutek sa-
njavo obstale na kraljičinah, ki sta klečali poleg nje-
ga, nato pa na grofu Hertfordu. Iznenada se mu je
na obrazu pojavila odločna namera. Tihotno je šepnil
grofu Hertfordu na uho:

»Odgovori mi popolnoma po resnici, pri tvoji veri
in časti! Ako bi jaz dal zdajle ukaz, ki ga nima prave
izreči nikdo drugi kot kralj sam, ali bi se ta
ukaz izvršil, ali ne bi nikdo vstal in ugovarjal?«

»Nikdo v vsem kraljestvu, kralj. V tvoji osebi je
angleško veličanstvo. Ti si kralj — tvoja beseda je
postavala«

Tomažek mu je odgovoril s krepkim, resnobnim
glasom in jako živahno:

»Potem bodi kraljeva postava od današnjega dne

postava usmiljenja in nikdar več postava krvi! Vstani
in požuri se oddat! Pohiti v Tower in razglaš kraljev
sklep, da vojvoda Norfolk ne sme umreti!«

Zbrana družba je slišala te pomembne besede,
ki so kakor blisk hitele od ust do ust po vsej pro-
storni dvorani, in ko je grof Hertford odhiti izpred
kralja, se je vzdignilo novo bučno vzklikanje:

»Konec je vladanja krvi! Živijo Edvard, kralj an-
gleški!«

Dvanajsto poglavje.

Kraljevič in njegov rešitelj.

Čim sta se Miles Hendon in mali kraljevič o-
daljila od druhal, sta krenila po stranskih ulicah
in potih proti reki. Hodila sta brez ovir, dokler se
nista približala Londonskemu mostu, kjer sta zopet
namerila na množico ljudi. Hendon je čvrsto držal
kraljeviča za roko. Sedaj ne več kraljeviča ampak
kralja. Žalostna vest se je bila že razširila po vsem
mestu in mali Edvard jo je povzel iz tisočero klincev,
ki so se razlegali po ozračju: »Kralj je umrl!« Le-
denomrzlo je ta vest prešinila srce ubogega siromaka,
ki se je zdaj pa zdaj stresel po vsem životu. Zavedal
se je veličine izgube, ki ga je zadela z očetovo smrtjo,
in bridka žalost mu je navdajala srce. Dasi je bil
namreč kralj silen trinog do drugih ljudi, je bil z njim
vedno jako dober in priazen. Solze so se mu pri-
kazale v očeh, da ni razločno videl. Za malo hipov
se je počutil, kakor da je najbolj zapuščen in zavržen
med vsemi božjimi bitji na zemlji — ko pa se je oga-
sil v noč drug klic, ki je pretresal ozračje: »Živijo
kralj Edvard šesti!« so se mu oči zaiskrile in ponos
ga je prešinil, da ga je mrzlo izpreletelo vse do kon-
cev prstov na roki. »Oj,« si je mislil, »kako veličastno,
tako čudno se mi dozdeva — kralj sem!«

LJUDSKA KNJIZNICA iz založništva Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani: 24. zvezek: A. Sheehan, Noč. Povest irskega dekleta, 24 Din. — 25. zvezek: A. Marby, Hanka. Ljudsko-srbska povest, 22 Din. — 26. zvezek: Haggard, Hči cesarja Montezume, 30 Din. — 27. zvezek: Pregelj, Osvetni selma, 24 Din. — 28. zvezek: 14 Din. — 29. zvezek: 27 Din. — 30. zvezek: 27 Din. — 31. zvezek: 27 Din. — 32. zvezek: 27 Din.

Felix Toman

kamnoseški mojster
v Ljubljani, Resljeva c. 30

priporoča

bogato zalogo nagrobnih spomenikov od marmorja in granita, plošče za grobnice, marmornate plošče za mobilije po najnižjih cenah.

RAZPIS.

ZBORNICA ZA TRGOVINO, OBRT IN INDUSTRIJO V LJUBLJANI razpisuje oddajo

tesarskih del

pri stanovanjski hiši na Bleiweisovi cesti. Proračun se dobi v zborničnem uradu med uradnimi urami od 26. sept. dalje za 20 Din. Tam so tudi na vpogled načrti in splošni stavbni pogoji. Pravilno sestavljene in zapečatenе ponudbe je vložiti pri podpisani zbornici najkasneje do dne 29. septembra 1927 ob 12. uri popoldne.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, dne 23. septembra 1927.

Ivan Jelačin l. r., Dr. Fran Windischer l. r.,
predsednik. generalni tajnik.

Važno za krojače! Izšla je nova, velika

Knjiga krojaštva

za samouke v prirojanju. Tretja, prenovljena izdaja v slovenskem jeziku. - Dobi se pri A. KUNC, Ljubljana, Gosposka ulica 7. Zahtevajte opis knjige!

POZORI!

Kdor izmed interesentov želi kupiti

spalno opravo

naj si pred nakupom ogleda mojo solidno izdelano zalogo pohištva po ugodni ceni.

AUGUST CERNE

splošno mizarstvo — Zgornja Šiška št. 122.

PUH — PERJE

R. MIKLAUČ LJUBLJANA

Za vodilno nemško tovarno za stroje se išče tehniško izobražen in v krogih tekstilne industrije dobro uveden

podzastopnik za Slovenijo

Ponudbe na upravo »Slovenca« pod E. D. št. 7463.

Odda se mesto obč. tajnika

pri trškem občinskem uradu v Domžalah. Prednost imajo samci. — Ponudbe, v katerih je navesti sposobnost, znanje jezikov in dosedanje službovanje, naj se vložijo do dne 15. novembra 1927 pri podpis. županstvu. — Županstvo trške občine Domžale, dne 24. septembra 1927. 7461

Stalna razstava najmodernejših aparatov se nahaja v naši trgovini — Tavčarjeva ulica 5 — poleg justične palače.

Gramofone in plošče

A. Rasberger, Ljubljana,

Interesenti! Pridite, ogledajte in poslušajte naše izdelke! Vsak aparat umotvor! Velikanski očarljiv zvočnik! Kolosatna jakost in jasnost glasu naših gramofonov nedosegljiva. Frapantno učinkujoči kovčeg-aparat. — Ogromna zaloga umetniških plošč s posnetki svetovnih pevcev kakor Caruso, Šaljapin, Ruffo, Battistini, Slezak itd. Našo lepo slovensko pesem pa prenašajo naši ljubljenci Banovec, Kováč, Pečenko, Završan, Zupan in drugi potom naših plošč v najoddaljene kraje naše domovine — in še dalje. Klasična godba. — Jazzband. — Narodna godba. Orjaški gramofoni za dvorane, kavarne, restavracije, kino. Interesentom pošiljamo ilustr. katalog aparatov in seznam plošč brezplačno.

prve in največje tovarne na svetu znamke „His Master's Voice“ ima samo stara, domača, leta 1900 ustanovljena specialna trdka, zastopstvo: „The Gramophone Co. Ltd.“ London.

Večjo partijo dobrih zidarjev

za večjo stavbo na Gorenjskem, eventualno za prevzem v akordu — vsa stavba se bo izvrševala pod streho in bo trajala štiri mesece — sprejme

Ing. Jos. Dedek — Ljubljana 7, Žibertova 7.

ZA STAVBE

po znižanih cenah vsakovrsten suh, tesan in žagan les. Vsaka množina v zalogi. Zaganje, odpadki od lesa, drva. Dostava tudi na stavbo. FRAN SUŠTAR, lesna industrija in trgovina, parna žaga, Ljubljana, Dolenjska cesta št. 12.

Naznanilo.

Vljudno sporočam, da sem PREUREDIL in OPREMIL SVOJ MLIN z najmodernejšimi stroji, tako da bom izdeloval prvovrstno moko. — Sprejemam v mlev ali zamenjavo zopet vsako množino žita. — Imam v zalogi vedno svežo moko iz prvovrstne banaške pšnice, katero nudim po najugodnejših dnevnih cenah.

Priporočam se svojim starim in novim odjemalcem, katerim zagotavljam točno in solid. postrežbo.

FRANC JUVAN — valjčni mlin, Srednje Gameljne.

Svetovno znane

Lutz-ove peči

iz Bludenz-a in emali-tablice z napisom ima v zalogi od 1. oktobra 1927 dalje

Ing. Mata Guzelj, Ljubljana-Siška, Jernejeva cesta 5 — tik stare cerkve. Naročila se že zdaj sprejemajo

JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI

KLISARNA

IZVRŠUJE ENOBARVNE IN VEČBARVNE FOTOTIPIJE, ENOBARVNE IN VEČBARVNE AUTOTIPIJE, KOMBINIRANE KLISEJE ZA NAVADEN IN NAJFINEŠI PAPIR, KLISEJE PO SLIKAH, PERORISIH IN RISBAH, ROKOPISIH IN FOTOGRAFIJAH ZA ENO- IN VEČBARVNI TISK RAZGLEDNIC, DALJE REKLAMNE SLIKE, VINJETE

Najboljši šivalni stroj je edino le GRITZNER IN ADLER za dom, obrt in industrijo ter švicarski pletilni stroj „DUBIED“ Istotam v zalogi pisalni stroji „URANIA“

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika za vede Najlepše opreme. Tudi na mesečna odplačila. Niske cene.

Najboljše

ogljje za likanje prodaja

Josip Šerc

v Mariboru Samo-prodaja za S. H. S.

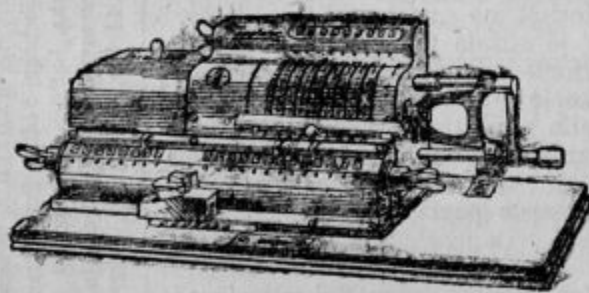
DALIN

Tvornica likerja, konjaka in desert. vina išče za Slovenijo

POTNIKA

Nastop takoj. Vpoštevajo se samo prvorazredne moči. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »MARŠKIN« 7464.

Univerzalni računski stroj.

za seštevanje, odštevanje, množenje in deljenje. — Razkazovanje brezobvezno in brezplačno. Generalno zastopstvo

ANT. RUD. Legat & Co., MARIBOR Slovenska ul. 7. Telefon 100.

- Na pokrajinski razstavi v Ljubljani Paviljon „E“ 52—54.

Urejevanje vrtov.

Vzorni vrtni sadonosniki Parki Domači vrtovi Sportna igrišča

kakor tudi predelovanje že obstoječih nasadov po najmodernejšem načinu prevzema v najsolidnejšo, strokovnjsko izpeljavo po najnižji ceni

Drevesnica „VRT“

DŽAMONJA I DRUGOVI - DR. Z O. Z. Maribor, Tržaška cesta št. 64

Telefon 301.

STROKOVNE NASVETE - OSNUTKE - SKICE radi podeljujemo.

S potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec tužno vest, da je naša dobra sestra, teta in prijateljica, gospa

Frančiška Zemme

ravnateljica I. mešč. dekl. šole v p.,

danes, v soboto dne 24. t. m. ob 3¼ zjutraj, po dolgem, mukopolnem trpljenju, previdena s svetimi zakramenti, Bogu vdano izdihnila svojo blago dušo.

Truplo blagopokojne bodo blagoslovili dne 25. sept. ob 15¼ popoldne na Poljanski cesti št. 10, od tam pa se prepelje na pokopališče k Sv. Križu.

Blagopokojno se priporoča v molitev.

Maše-zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah.

ŽALUJOČI OSTALI.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzoiav. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 2057, 2470 in 2979

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000.—, vloge nad Din 250,000.000.—

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2½% vojne odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji. Obveznica vojne odškodnine nominalne Din 1.000.—

n. pr. stane pri sedanjem tečaju skupno samo Din 385.—, plačljivo v 11 mesečnih obrokih po Din 35.—.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo srečk Državne razredne loterije.